Jamhuri ya Muungano wa Tanzania

TAKWIMU ZA HALI YA UHALIFU NA MATUKIO YA USALAMA BARABARANI JANUARI – DESEMBA 2020

Jeshi la Polisi Tanzania
Wizara ya Mambo ya Ndani ya Nchi
Dodoma

Ofisi ya Taifa ya Takwimu
Wizara ya Fedha na Mipango
Dodoma

Januari 2021

DIRA

Kuwa jeshi lenye weledi katika kudumisha usalama wa watu na mali zao katika jamhuri ya Muungano wa Tanzania

DHIMA

Kutoa huduma bora zitakazwezesha kubaini, kuzuia na kudhibiti uhalifu katika Jamuhuri ya Muungano wa Tanzania

DHAMIRA

Weledi

Kufanya kazi kwa kujitoa, Nidhamu na kuwa na matarajio.

Uzalendo

Kuwa jasiri, Mwaminifu na Mtiifu kwa nchi

Uadilifu

Kuwa Mwaminifu, Kutokuwa na upendeleo na ubadhirifu

Ubunifu

Kuwa mdadisi, Mbunifu, kufanyakazi kwa ufanisi na kujifunza

Hshima

Kufanya kazi kwa kuheshimiana, kuwa na Umoja upendo na Amani

Imetayarishwa na

Inspekta Jenerali wa Polisi,
Makao Makuu ya Jeshi la Polisi Tanzania,
S.L.P. 961,
Dodoma.

Simu: +255 (026) 232385
Nukushi: +255 (026) 232386
Tovuti: www.policeforce.go.tz

YALIYOMO

Orodha ya Majedwali ... iv
Orodha ya Michoro ... vii
DIBAJI ... viii
MAANA YA VIFUPISHO ... x
MUHTASARI ... xi
SURA YA KWANZA ... 1
USULI ... 1
1.0 Utangulizi ... 1
1.1 Jiografia na Utawala ... 1
1.2 Jeshi la Polisi Tanzania ... 2
1.2.1 Majukumu ya Jeshi la Polisi ... 2
1.2.2 Takwimu za Jeshi la Polisi ... 2
1.2.3 Kitengo cha Takwimu cha Jeshi la Polisi ... 3
SURA YA PILI ... 4
HALI YA UHALIFU NCHINI ... 4
2.0 Utangulizi ... 4
2.1 Takwimu za Uhalifu Tanzania ... 4
2.2 Uchambuzi wa Makosa Makubwa ya Jinai ... 8
2.2.1 Makosa Dhidi ya Binadamu ... 8
2.2.2 Makosa ya Kuwania Mali ... 9
2.2.3 Makosa Dhidi ya Maadili ya Jamii ... 10
2.3 Uchambuzi wa Makosa Makubwa ya Jinai kwa Mikoa ya Kipolisi ... 10
2.3.1 Makosa Dhidi ya Binadamu ... 10
2.3.2 Makosa ya Kuwania Mali ... 12
2.3.3 Makosa ya Uhalifu wa Kifedha ... 13
2.3.4 Makosa Dhidi ya Maadili ya Jamii ... 14
2.4 Uchambuzi wa Makosa Madogo ya Jinai kwa Mkoa wa Kipolisi ... 16
2.5 Matukio yenye Athari Kubwa katika Jamii ... 18
2.5.1 Mauaji na Sababu Zake ... 18
2.5.2 Migogoro ya Ardhi ... 20
2.5.3 Makosa ya Ukatili wa Kijinsia na Unyanyasaji ... 21
2.5.4 Makosa ya Ukatili wa Kijinsia kwa Watoto ... 24
2.5.5 Makosa ya Ukatili wa Kijinsia kwa Watu wazima ... 27
2.5.6 Makosa ya Kupatikana na Silaha ... 30
2.5.7 Matukio ya Uhalifu Yaliyotendwa na Raia wa Kigeni Hapa Nchini ... 32
2.5.8 Matukio ya Uhalifu Waliotendewa Raia wa Kigeni Hapa Nchini ... 32
2.5.9 Uhamiaji Haramu ... 34
2.5.10 Matukio ya Uhalifu kwa Njia ya Mtandao ... 36

2.5.11 Matukio ya Uhalifu wa Dawa za Kulevya ... 36
2.5.12 Matukio ya Kujichukulia Sheria Mkononi ... 40
2.6 Matukio ya Shule Kuungua Moto ... 41
2.7 Matukio Uchaguzi Mkuu wa Mwaka 2020 ... 42
2.8 Namna Kesi Zilivyoshughulikiwa ... 45
SURA YA TATU ... 48
USALAMA BARABARANI ... 48
3.0 Utangulizi ... 48
3.1 Makosa ya Usalama Barabarani katika Mikoa ya Kipolisi ... 48
3.1.1 Hali na Mwelekeo wa Usalama Barabarani Nchini. ... 50
3.2 Ajali za Pikipiki ... 52
3.3 Vyanzo vya Ajali za Barabarani Tanzania Bara ... 55
SURA YA NNE ... 57
MWELEKEO WA HALI YA UHALIFU ... 57
4.0 Utangulizi ... 57
4.1 Mwelekeo wa Makosa ya Jinai ... 57
4.2 Mwelekeo wa Makosa ya Usalama Barabarani ... 60
SURA YA TANO ... 61
OFISI YA TAIFA YA MASHTAKA ... 61
5.0 Utangulizi ... 61
5.1 Majalada Yaliyopokelewa na Kufanyiwa Kazi ... 61
5.2 Uendeshaji wa Kesi za Jinai ... 62
5.3 Ukamilishaji wa Kesi za Jinai ... 64
5.4 Uratibu na Usimamizi wa Shughuli za Upelelezi ... 65
SURA YA SITA ... 66
TAARIFA YA WAFUNGWA WALIOPOKELEWA MAGEREZANI NA WALIONUFAIKA NA MSAMAHA WA RAIS ... 66
6.0 Utangulizi ... 66
6.1 Wafungwa Waliopokelewa Magerezani Kutoka Mahakamani ... 66
6.2 Wafungwa Watu Wazima Waliopokelewa Magerezani Kutoka Mahakamani ... 67
6.3 Wafungwa Vijana Waliopokelewa Magerezani Kutoka Mahakamani ... 69
6.4 Wafungwa Walionufaika na Msamaha na Aina ya Makosa ... 70
SURA YA SABA ... 72
UHUSIANO KATI YA UHALIFU NA VIGEZO VYA KIJAMII NA KIUCHUMI ... 72
7.0 Utangulizi ... 72
7.1 Uhusiano wa Uhalifu na Masuala ya Kijamii na Kiuchumi ... 72
7.2 Uhusiano wa Makosa ya Jinai na Idadi ya Watu, Eneo la Ardhi na Jeshi la Polisi ... 72
7.2.1 Uwiano wa Askari na Idadi ya Watu ... 72
7.2.2 Uwiano wa Askari na Ukubwa wa Eneo. ... 74
7.2.3 Idadi ya Makosa ya Jinai kwa Askari ... 74
7.3 Makosa ya Usalama Barabarani ... 74
SURA YA NANE ... 76

8.0 Utangulizi 76
8.1 Nguvu Kazi ya Jeshi la Polisi, Tanzania 76
SURA YA TISA 79
MKAKATI WA KUKABILIANA NA UHALIFU 79
9.0 Utangulizi 79
9.1 Makosa Dhidi ya Binadamu 80
9.2 Makosa ya Kuwania Mali 81
9.3 Makosa Dhidi ya Maadili ya Jamii 82
9.4 Makosa ya Uhalifu wa Kifedha 83
9.5 Makosa kwa Njia ya Mtandao 84
9.6 Matukio ya Ajali za Barabarani 85
10.0 Utangulizi 86
10.1 Matukio ya Kushtua Yaliyotokea Januari - Desemba, 2019 86
11.0 Utangulizi 91
11.1 Hitimisho 91
11.2 Mapendekezo 91

Orodha ya Majedwali

Jedwali Na. 2.1: Idadi na Aina ya Makosa, Tanzania, Januari - Desemba, 2019 na 2020 5
Jedwali Na. 2.2: Idadi na Aina ya Makosa, Tanzania Bara, Januari – Desemba, 2019 na 2020........ 6
Jedwali Na. 2.3: Idadi na Aina ya Makosa, Tanzania Zanzibar, Januari – Desemba, 2019 na 2020 7
Jedwali Na. 2.4: Idadi ya Makosa Dhidi ya Binadamu Tanzania Januari – Desemba, 2019 na 2020 8
Jedwali Na. 2.5: Idadi ya Makosa ya Kuwania Mali, Tanzania, Januari – Desemba, 2019 na 2020 9
Jedwali Na. 2.6: Makosa ya Uhalifu wa Kifedha, Tanzania, Januari – Desemba, 2019 na 2020 9
Jedwali Na. 2.7: Idadi ya Makosa Dhidi ya Maadili ya Jamii, Tanzania, Januari – Desemba, 2019 na 2020 10
Jedwali Na. 2.8: Idadi ya Makosa Dhidi ya Binadamu kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Tanzania Bara na Tanzania Zanzibar, Januari - Desemba, 2020 11
Jedwali Na. 2.9: Idadi ya Makosa ya Kuwania Mali kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari – Desemba, 2020 12
Jedwali Na. 2.10: Idadi ya Makosa ya Uhalifu wa Kifedha kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari – Desemba, 2020........ 13
Jedwali Na. 2.11: Idadi ya Makosa Dhidi ya Maadili ya Jamii kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari – Desemba, 2020........ 15
Jedwali Na. 2.12: Idadi ya Makosa Madogo ya Jinai kwa Mikoa ya Kipolisi/Vikosi na Aina ya Kosa, Tanzania, Januari – Desemba, 2020........ 17
Jedwali Na. 2.13: Mauaji - Idadi ya Makosa, Watuhumiwa na Waliouawa na Sababu za Kuuawa kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari – Desemba, 2020 19
Jedwali Na. 2.14: Migogoro ya Ardhi - Idadi ya Migogoro, Watuhumiwa, Waliouawa na Waliojeruhiwa kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari – Desemba, 2020 20
Jedwali Na. 2.15: Idadi ya Watu Walionyanyaswa Kutokana na Makosa ya Ukatili wa Kijinsia kwa Aina ya Kosa na Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari – Desemba, 2020.... 22
Jedwali Na. 2.16: Makosa ya Ukatili wa Kijinsia kwa Watoto kwa Aina ya Kosa na Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari – Desemba, 2020 25
Jedwali Na. 2.17: Idadi ya Watu Wazima Walionyanyaswa Kutokana na Makosa ya Ukatili wa Kijinsia kwa Aina ya Kosa na Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari – Desemba, 2020 28
Jedwali Na. 2.18: Idadi ya Kesi pamoja na Silaha na Risasi Zilizopatikana Kimkoa, Tanzania, Januari – Desemba, 2020........ 31
Jedwali Na. 2.19: Matukio ya Uhalifu Yaliyofanywa na Raia wa Kigeni kwa Aina ya Kosa na Nchi Walizotoka, Tanzania, Januari – Desemba, 2020........ 32
Jedwali Na. 2.20: Matukio Waliotendewa Raia wa Kigeni kwa Aina ya Tukio, Tanzania, Januari – Desemba, 2020 33
Jedwali Na. 2.21: Idadi ya Kesi na Wahamiaji Haramu kwa Jinsi, Utaifa na Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari – Desemba, 2020........ 35
Jedwali Na. 2.22: Idadi ya Matukio ya Uhalifu kwa Njia ya Mtandao kwa Aina ya Tukio, Tanzania, Januari – Desemba, 2019 na 2020 36

Jedwali Na. 2.23: Dawa za Kulevya za Viwandani; Idadi ya Kesi na Watuhumiwa na Kiasi cha Dawa Kilichokamatwa kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari – Desemba, 2020 37

Jedwali Na. 2.24: Dawa za Kulevya za Mashambani; Idadi ya Kesi na Watuhumiwa na Kiasi cha Dawa Kilichokamatwa kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari – Desemba, 2020 38

Jedwali Na. 2.25: Uteketezaji wa Mashamba ya Bhangi, kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari – Desemba, 2020 39

Jedwali Na. 2.26: Idadi ya Watu Waliouawa Kutokana na Kujichukulia Sheria Mkononi kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari hadi Desemba, 2010 hadi 2020 40

Jedwali Na. 2.27: Matukio Ya Shule Kuungua Moto kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari hadi Desemba, 2020 41

Jedwali Na. 2.28: Kesi Za Uhalifu Kabla Ya Kampeni, Wakati Wa Kampeni, Wakati Wa Kupiga Kura Na Baada Ya Matokeo Kwa Mwaka 2020 43

Jedwali Na. 2.29: Idadi ya Kesi na Jinsi Zilivyoshughulikiwa kwa Mkoa wa Kipolisi, Tanzania, Januari hadi Desemba, 2020 46

Jedwali Na. 3.1: Idadi ya Matukio ya Usalama Barabarani kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari hadi Desemba, 2020 49

Jedwali Na. 3.2: Idadi ya Ajali, Vifo, Majeruhi, Tanzania, Januari hadi Desemba, 2019 na 2020 50

Jedwali Na. 3.3: Idadi ya Ajali, Vifo na Majeruhi, Tanzania Bara, Januari – Desemba, 2019 na 2020 51

Jedwali Na. 3.4: Idadi ya Ajali, Vifo na Majeruhi, Tanzania Zanzibar, Januari – Desemba, 2019 na 2020 51

Jedwali Na. 3.5: Idadi ya Ajali za Pikipiki, Vifo na Majeruhi, Tanzania, Januari – Desemba, 2019 na 2020 52

Jedwali Na. 3.6: Idadi ya Ajali za Pikipiki, Vifo na Majeruhi, Tanzania Bara, Januari – Desemba, 2019 na 2020 53

Jedwali Na. 3.7: Idadi ya Ajali za Pikipiki, Vifo na Majeruhi, Tanzania Zanzibar, Januari – Desemba, 2019 na 2020 53

Jedwali Na. 3.8: Idadi ya Matukio na Waathirika katika Usafiri wa Pikipiki kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari – Desemba, 2020 54

Jedwali Na. 3.9: Idadi ya Ajali kwa Vyanzo Vyake, Tanzania Bara, Januari – Desemba, 2020 55

Jedwali Na. 4.1: Idadi ya Makosa Makubwa na Madogo ya Jinai, Ajali Zilizosababisha Vifo, Vifo na Majeruhi, Tanzania, 2010- 2020 58

Jedwali Na. 5.1: Majalada Yaliyopokelewa na Kushughulikiwa kutoka Vyombo Chunguzi, Tanzania, 2020 62

Jedwali Na. 5.2: Kesi zilizoendeshwa katika Mahakama za Wilaya na Hakimu Mkazi, Tanzania, 2020 62

Jedwali Na. 5.3: Kesi zilizoendeshwa Mahakama Kuu 63

Jedwali Na. 5.4: Idadi ya Kesi zilizofunguliwa na kuisha katika Mahakama Kuu –Divisheni ya Makosa ya Rushwa na Uhujumu Uchumi 63

Jedwali Na. 5.5: Jinsi kesi Zilivyokwisha katika Mahakama za Wilaya na Hakimu Mkazi 64

Jedwali Na. 5.6: Kesi zilivyokamilika Mahakama Kuu 65

Jedwali Na. 6.1: Idadi ya Wafungwa Waliopokelewa Magerezani Kutoka Mahakamani kwa Umri, Jinsi na Mkoa, Tanzania Bara, 2020 67
Jedwali Na. 6.2: Idadi ya Wafungwa Watu Wazima Waliopokelewa Magerezani Kutoka Mahakamani kwa Jinsi, Aina ya Kosa na Urefu wa Kifungo, Tanzania Bara, 2020 68
Jedwali Na. 6.3: Idadi ya Wafungwa Vijana Waliopokolewa Magerezani Kutoka Mahakamani kwa Jinsi, Aina ya kosa na Urefu wa Kifungo, Tanzania Bara, 2020 69
Jedwali Na. 6.4: Idadi ya Wafungwa Walioachiwa Huru kwa Aina ya Kosa na Mkoa , Tanzania Bara, 2020 71
Jedwali Na. 7.1: Uwiano Kati ya Idadi ya Watu na Askari, Makosa ya Jinai kwa kila Askari na Idadi ya Askari kwa Kila Kilomita 100 za Mraba Kimkoa, Tanzania, Januari - Desemba, 2020 73
Jedwali Na. 7.2: Uwiano Kati ya Matukio ya Usalama Barabarani na Idadi ya Watu kwa Askari kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari - Desemba, 2020 75
Jedwali Na. 8.1: Idadi ya Maafisa, Wakaguzi na Askari Walioacha Jeshi kwa Sababu Mbalimbali, Tanzania, Januari – Desemba, 2020 76
Jedwali Na. 8.2: Nguvu Kazi na Mwelekeo wa Uwiano wa Askari kwa Idadi ya Watu, Tanzania, Januari – Desemba, 2011 - 2020 77
Jedwali Na. 8.3: Idadi ya Askari Waliojeruhiwa na Waliokufa Wakiwa Kazini kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari – Desemba, 2019 na 2020 78
Jedwali Na. 9.1: Mikakati Inayotumika Kudhibiti na Kupambana na Makosa Dhidi ya Binadamu, Tanzania, 2020 80
Jedwali Na. 9.2: Mikakati Inayotumika Kudhibiti na Kupambana na Makosa ya Kuwania Mali, Tanzania, 2020 81
Jedwali Na. 9.3: Mikakati Inayotumika Kudhibiti na Kupambana na Makosa Dhidi ya Maadili ya Jamii, Tanzania, 2020. 82
Jedwali Na. 9.4: Mikakati Inayotumika Kudhibiti na Kupambana na Makosa ya Utakatishaji Fedha, Tanzania, 2020 83
Jedwali Na. 9.5: Mikakati Inayotumika Kudhibiti na Kupambana na Makosa kwa Njia ya Mtandao, Tanzania, 2020 84
Jedwali Na. 9.6: Mikakati Inayotumika Kudhibiti na Kupambana na Makosa ya Ajali za Barabarani, Tanzania, 2020 85

Orodha ya Michoro

Mchoro Na. 1: Idadi na Aina ya Makosa, Tanzania, Januari – Desemba, 2019 na 2020 6
Mchoro Na. 2: Idadi na Aina ya Makosa, Tanzania Bara, Januari – Desemba, 2019 na 2020........ 7
Mchoro Na. 3: Idadi na Aina ya Makosa, Tanzania Zanzibar, Januari – Desemba, 2019 na 2020 8
Mchoro Na. 4: Ushughulikiaji wa Kesi, Tanzania, Januari – Desemba, 2020............................... 47
Mchoro Na. 5: Idadi ya Ajali, Vifo na Majeruhi, Tanzania, Januari hadi Desemba 2019 na 2020 50
Mchoro Na. 6: Idadi ya Ajali, Vifo na Majeruhi, Tanzania Bara, Januari – Desemba, 2019 na 2020 51
Mchoro Na. 7: Idadi ya Ajali, Vifo na Majeruhi, Tanzania Zanzibar, Januari – Desemba, 2019 na 2020 52
Mchoro Na. 8: Idadi ya Ajali za Pikipiki, Vifo na Majeruhi, Tanzania, Januari – Desemba, 2019 na 2020 53
Mchoro Na. 9: Vyanzo vya Ajali za Barabarani, Tanzania Bara, Januari – Desemba, 2020 56
Mchoro Na. 10a: Makosa Makubwa ya Jinai kwa Aina, Tanzania, Januari – Desemba, 2010 – 2020 59
Mchoro Na. 10b: Makosa Makubwa na Madogo ya Jinai, Tanzania, Januari – Desemba, 2010 – 2020 59
Mchoro Na. 10c: Makosa ya Usalama Barabarani Makubwa na Madogo, Tanzania, 2010 – 2020. 60
Mchoro Na. 10d: Matukio ya Ajali za Barabarani, Tanzania, 2010 – 2020 60

DIBAJI

Wajibu wa Jeshi la Polisi Tanzania ni kuhakikisha kuwa amani inatawala, ulinzi wa raia na mali zao unaimarika, kunakuwepo na utulivu nchini ili kuwawezesha raia kufanya shughuli zao za kiuchumi bila wasi wasi wowote. Matokeo yake ni kukua kwa uchumi wa mtu mmoja mmoja na hatimaye Taifa.

Simoni Nyakoro Sirro
Inspekta Jenerali wa Polisi,
Jeshi la Polisi Tanzania

Mapambano dhidi ya uhalifu ni jukumu la pamoja kati ya Jeshi la Polisi, raia na wadau wengine ili kuweza kuushinda uhalifu wa aina zote. Kutokana na kukua kwa sayansi na teknolojia, wahalifu wamekuwa wakibuni mbinu mbalimbali za uhalifu na kusababisha kuibuka kwa aina mpya ya uhalifu kama makosa kwa njia ya mtandao, ugaidi, na kadhalika.

Ni dhahiri, kuwa uwezo wa Jeshi la Polisi wa kukabiliana na matukio mbalimbali ya uhalifu unakwamishwa na sababu mbalimbali zilizo nje ya Jeshi la Polisi. Sababu hizo ni pamoja na kuongezeka kwa kasi kwa idadi ya watu ikilinganishwa na idadi ya askari waliopo nchini, upungufu wa vifaa na rasilimali fedha. Kwa kuwa ulinzi ni jukumu la kila raia, hata kama uwiano wa askari Polisi na idadi ya watu wanaohudumiwa ungefikiwa kwa kuzingatia vigezo vya kitaifa na kimataifa, bado pangekuwepo haja ya kuhamasisha na kushirikisha wadau mbalimbali wa ulinzi na usalama ili kufanikisha juhudi za Jeshi la Polisi.

Kwa kulitambua hilo, ni wito wangu kwa kila raia wa Tanzania kushiriki katika majukumu ya ulinzi na usalama wake na jirani yake pamoja na mali zao, zikiwemo mali za umma. Kila mmoja apige vita aina yoyote ya uhalifu ili kuendelea kufanya Taifa zima kuwa salama. Nitoe wito kwa kila mwanajamii kushiriki kikamilifu katika kuhakikisha uhalifu hautendeki na kama ukitendeka ahakikishe kuwa mhalifu anafikishwa mbele ya vyombo vya dola ili hatua stahiki za kisheria zichukuliwe. Ni wito wangu pia kila raia atii sheria bila shuruti ili kutolazimisha Jeshi la Polisi kumlazimisha mtu kutii sheria za nchi katika kuimarisha ulinzi na usalama wa Taifa letu.

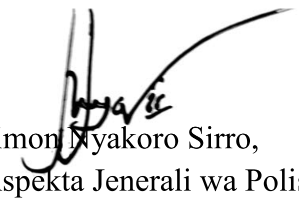

Simoni Nyakoro Sirro,
Inspekta Jenerali wa Polisi,
Makao Makuu ya Polisi.
S.L.P. 961,
Dodoma,
Tanzania.

INSPEKTA JENERALI WA POLISI

SHUKURANI

Taarifa hii imeandaliwa kwa pamoja na wadau mbalimbali wakiongozwa na Mkuu wa Jeshi la Polisi nchini Tanzania, Simon Nyakoro Sirro (IGP). Namshukuru kwa kutoa maelekezo na kututia moyo wakati wa uandaaji wa taarifa hii. Vilevile shukrani zangu ziende kwa wasaidizi wote kwa jitihada zao zilizosaidia uandaaji na uchapishaji wa taarifa hii.

Robert Boaz - CP
Mkurungezi wa Upelelezi wa Makosa ya Jinai,
Jeshi la Polisi Tanzania

Aidha, shukrani za pekee ziende kwa Mtakwimu Mkuu wa Serikali wa Ofisi ya Taifa ya Takwimu, Dk. Albina Chuwa, Kamishna Jenerali wa Magereza Major Gen. Suleiman Mungiya Mzee na Mkurugenzi wa Mashtaka nchini Ndugu. Biswalo E. K. Mganga kwa kuwaruhusu watendaji wao kushirikiana na Jeshi la Polisi katika kuandaa taarifa.

Shukrani pia ziwafikie Maafisa, Wakaguzi, na Askari wa vyeo mbalimbali wote nchini kwa mchango wao walioutoa kwa namna moja au nyingine katika kufanikisha uandaaji wa taarifa hii na kwa namna ya pekee nitoe shukrani kwa wajumbe wa kamati ya uandaaji wa taarifa hii kutoka Jeshi la Polisi nchini, Ofisi ya Taifa ya Takwimu, Jeshi la Magereza na Ofisi ya Mkurugenzi wa Mashtaka nchini. Kamati hii inahusisha wajumbe 20 wakiongozwa na SACP. Andrew Jumamosi (TPF), Tumaini Kweka, Mkurugenzi Msaidizi- Usimamizi wa Kesi (NPS), Sikujua Emmauel (TPS), ASP Fatuma Mandai (TPF), INSP Hamad Manugwa (TPF), A/INSP Juma Hebu (TPF), WP.3071 D/SGT Sophia Ninje (TPF), D.8672 D/SGT Praygod Mbwambo (TPF), WP.5246 D/CPL Habiba Maganga (TPF), G.1254 D/C Vitalis Wantiku (TPF), G.3258 D/C John Nyemba (TPF), G.8396 D/C Baraka Kachira (TPF), H. 3324 D/C Hamisi Mlambo (TPF), H.3712 D/C Elia Kuguru (TPF), H.3769 D/C Mohamed Athumani (TPF), H.3384 D/C Jidula Mabomba (TPF), H.8686 D/C Fredrick Rubaba (TPF), Hawa Mfangavo (TPF), Trilas Mwanry (TPF), Valerian Tesha (NBS) na Margreth Jacob (NBS).

Robert Boaz – CP,
Mkurungenzi wa Upelelezi wa Makosa ya Jinai,
Makao Makuu ya Upelelezi,
S.L.P. 52,
Dodoma,
Tanzania.

MKURUGENZI WA
UPELELEZI WA MAKOSA YA JINAI

MAANA YA VIFUPISHO

A/INSP	-	Mkaguzi Msaidizi wa Polisi
ASP	-	Mrakibu Msaidizi wa Polisi
ATM	-	Mashine zinazotumika kutoa/kuweka fedha benki
CP-CP	-	Kamishna wa Polisi Jamii
D/C	-	Mpelelezi wa Cheo cha Konstebo
D/CPL	-	Mpelelezi wa Cheo cha Koplo
D/SGT	-	Mpelelezi wa Cheo cha Sajenti
DCI	-	Mkurugenzi wa Upelelezi wa Makosa ya Jinai
IGP	-	Inspekta Jenerali wa Polisi
INSP	-	Mkaguzi wa Polisi/Magereza
NBS	-	Ofisi ya Taifa ya Takwimu
NFA	-	Hakuna hatua iliyochukuliwa
NOD	-	Hakuna kosa lililobainika
OC CID	-	Mkuu wa Upelelezi wa Wilaya
NPS	-	Ofisi ya Taifa ya Mashtaka
NPSA		Sheria ya Huduma ya Taifa ya Mashtaka
PSV	-	Magari yaliyoruhusiwa na Serikali kubeba abiria
RPC	-	Kamanda wa Polisi wa Mkoa
SACP	-	Kamishna Msaidizi Mwandamizi wa Polisi
SAR	-	Silaha Ndogo ya Kivita
SMG	-	Silaha ya Kivita
SP	-	Mrakibu wa Polisi
SSA	-	Wakili wa Serikali Mwandamizi
SSP	-	Mrakibu Mwandamizi wa Polisi
TEHAMA	-	Teknolojia ya Habari na Mawasiliano
TPF	-	Jeshi la Polisi Tanzania
TPS	-	Jeshi la Magereza Tanzania
TZS	-	Shilingi ya Tanzania
“U”	-	Hakuna mtuhumiwa aliyekamatwa
UNHCR	-	Shirika la Umoja wa Mataifa la Kuhudumia Wakimbizi
UN-ISCCJ	-	Taarifa ya Umoja wa Mataifa ya Takwimu ya Haki za Wahalifu na Uhalifu

MUHTASARI

Taarifa ya hali ya uhalifu ya kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 imeangalia kwa ujumla matukio mbalimbali ya uhalifu yaliyoripotiwa katika vituo vya Polisi nchini katika kipindi hicho. Matukio yamegawanywa katika makundi mawili ambayo ni makosa makubwa na madogo ya jinai na ya Usalama barabarani. Makosa ya jinai yamegawanywa katika makundi matatu; makosa dhidi ya binadamu, makosa ya kuwania mali na makosa dhidi ya maadili ya jamii.

Katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020, jumla ya matukio 2,737,711 ya jinai na Usalama barabarani yaliripotiwa katika vituo vya Polisi nchini yakilinganishwa na jumla ya matukio 2,907,333 yaliyoripotiwa katika kipindi kama hicho cha mwaka 2019. Huu ni upungufu wa matukio 169,622 sawa na asilimia 5.8.

Kwa upande wa matukio ya jinai, kumekuwa na upungufu wa makosa 9,626 sawa na asilimia 1.6 kutoka matukio 583,245 yaliyoripotiwa katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020, ukilinganisha na matukio 592,871 yaliyoripotiwa katika kipindi kama hicho cha mwaka, 2019. Katika matukio yote ya jinai yaliyoripotiwa kwa kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020, matukio makubwa yalikuwa 50,689 na madogo 532,556 ambapo kwa kipindi kama hicho cha mwaka 2019 matukio makubwa yalikuwa 58,590 na madogo 534,281 na hivyo kuwa na upungufu wa makosa makubwa 7,901 sawa na asilimia 13.5 na upungufu wa makosa madogo 1,725 sawa na asilimia 0.3.

Katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 matukio ya Usalama barabarani yaliyoripotiwa yalikuwa 2,154,466 yakilinganishwa na matukio 2,314,462 yaliyoripotiwa katika kipindi kama hicho cha mwaka 2019. Huu ni upungufu wa matukio 159,996 sawa na asilimia 6.9. Katika matukio yote ya Usalama barabarani, matukio makubwa (ajali) yalikuwa 1,933 na matukio madogo (tozo) yalikuwa 2,152,533 yakilinganishwa na matukio makubwa 2,924 na matukio madogo 2,311,538 yaliyoripotiwa katika kipindi kama hicho cha mwaka 2019, huu ni upungufu wa matukio makubwa 991, sawa na asilimia 33.9 na upungufu wa matukio madogo 159,005, sawa na asilimia 6.9.

Aidha katika matukio ya ajali yaliyoripotiwa kwa kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 watu 1,384 walipoteza maisha na watu 2,362 walijeruhiwa wakilinganishwa na watu 1,536 waliopoteza maisha na watu 3,123 walijeruhiwa kwa kipindi kama hicho cha mwaka 2019 ikiwa ni upungufu wa vifo 177 (asilimia 14.7) na majeruhi 761 (asilimia 24.4). Pia matukio ya ajali za pikipiki nchini katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 yalikuwa jumla ya matukio 505 yaliripotiwa ikilinganishwa na matukio 628 katika kipindi kama hicho mwaka 2019. Huu ni upungufu wa matukio 123 sawa na asilimia 19.6.

Vilevile, jamii iliendelea kushuhudia vitendo vya ukatili wa kijinsia kama vile kubaka, kulawiti, kutupa watoto, wizi wa watoto, na ukeketaji. Katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 jumla ya watu 42,414 walifanyiwa ukatili wa kijinsia ikilinganishwa na watu 39,365 katika kipindi kama hicho cha mwaka 2019. Hili ni ongezeko la watu 3,049 sawa na asilimia 7.7.

SURA YA KWANZA

USULI

1.0 Utangulizi

Sura hii inaangalia jiografia ya nchi na majukumu ya msingi ya Jeshi la Polisi Tanzania. Takwimu za hali ya uhalifu nchini zinalisaidia Jeshi la Polisi katika kupanga mipango na programu za muda mfupi, kati na mrefu ili kudhibiti hali ya uhalifu nchini na kuendeleza hali ya amani na utulivu iliyopo ambayo ni muhimu katika kuwawezesha wananchi kushiriki kikamilifu katika shughuli za kiuchumi na kijamii kufikia malengo ya uchumi wa viwanda.

1.1 Jiografia na Utawala

Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ni muungano wa nchi mbili huru za Tanganyika na Zanzibar ulioundwa tarehe 26 Aprili 1964. Tanzania ipo kati ya latitudo 1^0 na 12^0 kusini mwa Ikweta; na kati ya longitudo 290 na 410 mashariki mwa Greenwich. Tanzania ina eneo la ukubwa wa kilomita za mraba 945,087. Kwa upande wa kaskazini imepakana na nchi za Kenya na Uganda; kwa upande wa magharibi imepakana na nchi za Rwanda, Burundi na Jamhuri ya Kidemokrasia ya Kongo; kwa upande wa kusini magharibi imepakana na nchi za Malawi na Zambia; kwa upande wa kusini imepakana na nchi ya Msumbiji; na kwa upande wa mashariki imepakana na Bahari ya Hindi.

Tanzania ina maziwa makuu matatu ambayo ni Ziwa Victoria, Ziwa Tanganyika na Ziwa Nyasa. Tanzania ina vivutio vingi vya kitalii ukiwemo mlima Kilimanjaro ambao ni mrefu kuliko yote Afrika na wenye theluji kwa kipindi chote cha mwaka. Vivutio vingine ni pamoja na mbuga za wanyama, mambo ya kale na fukwe nzuri za bahari katika Pwani ya Tanzania Bara na visiwa vya Tanzania Zanzibar, yaani Unguja na Pemba.

Hali ya hewa ni ya kitropiki yenye misimu miwili ya mvua ya masika na vuli katika sehemu kubwa ya nchi. Shughuli kuu za uchumi ni kilimo, ufugaji, uvuvi, uchimbaji madini, utalii, viwanda na huduma. Kutokana na Sensa ya Watu na Makazi ya mwaka 2012, Makadirio ya idadi ya watu kwa mwaka 2020 ni watu 57,637,628. Licha ya kuwa Tanzania ina makabila yanayozidi 120, lugha kuu ya Taifa ni Kiswahili kinachozungumzwa takribani na watu wote.

Tanzania ni nchi inayofuata demokrasia ya vyama vingi. Dola ya Tanzania ina mihimili mitatu - Bunge, Mahakama na Serikali yenye mfumo wa serikali mbili - Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar. Hadi sasa Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania imeshaongozwa na Marais watano na ile ya Zanzibar imeshaongozwa na Marais nane.

Kiutawala, Tanzania imegawanyika katika mikoa 31 ambapo 26 ipo Tanzania Bara na mitano (5) ipo Tanzania Zanzibar.

1.2 Jeshi la Polisi Tanzania

Jeshi la Polisi limeanzishwa kwa mujibu wa katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya mwaka 1977 na Sheria ya Jeshi la Polisi na Polisi Wasaidizi Sura ya 322 kama ilivyoboreshwa mwaka 2002. Pamoja na kuzingatia sheria na katiba ya nchi, pia Jeshi la Polisi huongozwa kwa kuzingatia kanuni za kudumu za Jeshi "Police General Orders" zenye misingi (vithaminiwa) ya ujasiri, uwazi, utiifu, ukweli, uadilifu, uaminifu, haki na kuheshimiana. Aidha, katika kutekeleza majukumu yake, Jeshi la Polisi huzingatia mikataba ya kimataifa ya kiusalama na haki za binadamu.

Muundo wa Jeshi la Polisi umegawanyika katika Kamisheni nane (8) za kiutendaji, ambazo ni Kamisheni ya Utawala na Menejimenti ya Rasilimali watu, Kamisheni ya Fedha na Lojistiki, Kamisheni ya Upelelezi wa Makosa ya Jinai, Kamisheni ya Operesheni na Mafunzo, Kamisheni ya Ushirikishwaji wa Jamii, Kamisheni ya Zanzibar, Kamisheni ya Intelijensia na Kamisheni ya Uchunguzi wa Kisayansi.

Kiutawala, Jeshi la Polisi lina mikoa 35, ambapo mikoa 30 iko Tanzania Bara na mikoa 5 iko Tanzania Zanzibar na vikosi 12.

1.2.1 Majukumu ya Jeshi la Polisi

Majukumu ya Jeshi la Polisi yameainishwa katika Kifungu cha 5 cha Sheria ya Jeshi la Polisi na Polisi Wasaidizi Sura ya 322 kama ilivyoboreshwa mwaka 2002. Majukumu hayo ni pamoja na kulinda amani; kulinda raia na mali zao; kuzuia makosa kabla hayajatendeka; kuwakamata wahalifu na kuwafikisha mahakamani na kusimamia utekelezaji wa sheria na kanuni za nchi.

1.2.2 Takwimu za Jeshi la Polisi

Jeshi la Polisi lina Takwimu za aina mbili - Takwimu za kiutawala na za uhalifu. Takwimu za kiutawala zinajumuisha rasilimali watu, vifaa na fedha. Takwimu za uhalifu zinajumuisha makosa ya jinai na matukio ya Usalama barabarani yanayoripotiwa katika vituo vya Polisi nchini. Takwimu hizi huliwezesha Jeshi la Polisi kupanga mipango yake ya kiutendaji na kubuni mbinu mbalimbali za kupambana na uhalifu nchini.

1.2.3 Kitengo cha Takwimu cha Jeshi la Polisi

Kitengo cha takwimu cha Jeshi la Polisi kinajukumu la kupokea taarifa zote za uhalifu zinazoripotiwa katika vituo vya Polisi nchini na kuzifanyia kazi kwa kuzichambua na kuzihifadhi na hatimaye kuandaa taarifa ya hali ya uhalifu nchini kwa kila robo, nusu na ya mwaka. Baada ya kukamilisha uandaaji wa taarifa hizo, husambazwa ndani ya Jeshi la Polisi na wadau wengine.

Kitengo cha Takwimu kina mfumo wa kielektroniki uitwao Crime Statistics Management Information System (CSMIS) unaowezesha kupokea taarifa za uhalifu kutoka katika mikoa yote nchini. Mfumo huu umeanza kufanya kazi katika vituo vikuu 20 kwa Kanda ya Dar es Salaam na ofisi za Wakuu wa Upelelezi wa Mikoa (RCOs) ambapo baadaye kuendelezwa hadi kufikia ngazi ya vituo vyote vya Polisi nchini.

Lengo kuu la mfumo huu wa kielektroniki ni kurahisisha upokeaji na utunzaji wa taarifa zote za uhalifu na utawala ili kuliwezesha Jeshi la Polisi kuchambua na kutoa taarifa bora na kwa wakati.

SURA YA PILI

HALI YA UHALIFU NCHINI

2.0 Utangulizi

Sura hii inaonesha kwa ujumla matukio mbalimbali ya uhalifu yaliyoripotiwa nchini kwa kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020. Matukio hayo yamegawanywa katika sehemu kuu mbili ambazo ni Makosa ya Jinai na ya Usalama Barabarani. Aidha, sehemu hizo zimegawanyika katika makundi mawili ambayo ni makosa makubwa na madogo.

a. Makosa ya Jinai

i. *Makosa makubwa ya jinai;* ni yale ambayo yamepewa kipaumbele na Jeshi la Polisi katika kuyashughulikia na mengi ya makosa haya yana madhara makubwa ambayo huonekana moja kwa moja katika jamii. Kwa mfano mauaji, unyang'anyi wa aina zote na kupatikana na madawa ya kulevya.

ii. *Makosa madogo ya jinai;* ni yale ambayo yanapotendeka hayana madhara makubwa katika jamii kwa mfano wizi kutoka maungoni, shambulio la kawaida, na lugha ya matusi.

b. Makosa ya Usalama Barabarani

i. *Makosa makubwa ya usalama barabarani;* ni matukio ya ajali za barabarani yanayosababisha vifo, majeruhi na uharibifu wa mali.

ii. *Makosa madogo ya usalama barabarani:* ni makosa ambayo yakifanyika hayaleti madhara kwa wakati huo kama vile kuendesha vyombo vya moto bila leseni ya udereva na vibali vingine, kuegesha chombo bila kufuata utaratibu, kwenda mwendo kasi, kupita njia au barabara isiyoruhusiwa, kuendesha gari bovu nakutokufunga mkanda. Pamoja na makosa hayo kutokuleta madhara kwa wakati huo, makosa hayo huweza kuwa vyanzo vya ajali kama hayakuzingatiwa. Mkosaji anapokamatwa hupewa adhabu ya kifungo, kutozwa faini au hupewa onyo.

2.1 Takwimu za Uhalifu Tanzania

Sehemu hii inaonesha majedwali na michoro ya hali ya uhalifu nchini kwa kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 ikilinganishwa na kipindi kama hicho mwaka 2019. Katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020, jumla ya matukio 2,737,711 ya jinai na usalama barabarani yaliripotiwa katika vituo vya Polisi nchini, ikilinganishwa na matukio 2,907,333 yaliyoripotiwa katika kipindi kama hicho mwaka 2019. Huu ni upungufu wa matukio 169,622 sawa na asilimia 5.8.

Takwimu zinaonesha jumla ya matukio makubwa na madogo ya jinai 583,245 yaliyoripotiwa katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 ikilinganishwa na matukio 592,871 yaliyoripotiwa kipindi kama hicho mwaka, 2019. Huu ni upungufu wa matukio 9,626 sawa na asilimia 1.6.

Katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020, matukio makubwa ya jinai yalikuwa 50,689 ikilinganishwa na matukio 58,590 kipindi kama hicho cha mwaka 2019. Huu ni upungufu wa matukio 7,901 sawa na asilimia 13.5.

Matukio madogo ya jinai yalikuwa 532,556 katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 ikilinganishwa na matukio 534,281 kipindi kama hicho mwaka 2019. Huu ni upungufu wa matukio 1,725 sawa na asilimia 0.3.

Jumla ya matukio makubwa na madogo ya Usalama barabarani yalikuwa 2,154,466 katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020, ikilinganishwa na matukio 2,314,462 yaliyoripotiwa kipindi kama hicho mwaka 2019. Huu ni upungufu wa matukio 159,996 sawa na asilimia 6.9.

Matukio makubwa ya usalama barabarani yalikuwa 1,933 katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 ikilinganishwa na matukio 2,924 kipindi kama hicho mwaka 2019. Huu ni upungufu wa matukio 991 sawa na asilimia 33.9.

Matukio madogo ya usalama barabarani yalikuwa 2,152,533 katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 ikilinganishwa na matukio 2,311,538 kipindi kama hicho mwaka 2019. Huu ni upungufu wa matukio 159,005 sawa na asilimia 6.9.

Katika kudhibiti makosa ya usalama barabarani, katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 Jeshi la Polisi lilikusanya jumla ya TZS 64,967,023,850 ikiwa ni tozo ya makosa mbalimbali ikilinganishwa na TZS 69,153,184,500 zilizokusanywa katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2019. Huu ni upungufu wa TZS 4,186,760,650 ambao ni sawa na upungufu wa asilimia 6.1 ya fedha za tozo za makosa ya usalama barabarani zilizokusanywa mwaka 2020.

Jedwali Na. 2.1: Idadi na Aina ya Makosa, Tanzania, Januari - Desemba, 2019 na 2020

Aina ya Kosa	2019	2020	Tofauti	Badiliko (asilimia)
Jinai				
Madogo	534,281	532,556	-1,725	-0.3
Makubwa	58,590	50,689	-7,901	-13.5
Jumla Ndogo	**592,871**	**583,245**	**-9,626**	**-1.6**
Usalama Barabarani				
Madogo	2,311,538	2,152,533	-159,005	-6.9
Makubwa	2,924	1,933	-991	-33.9
Jumla Ndogo	**2,314,462**	**2,154,466**	**-159,996**	**-6.9**
Jumla Kuu	**2,907,333**	**2,737,711**	**-169,622**	**-5.8**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

Mchoro Na. 1: Idadi na Aina ya Makosa, Tanzania, Januari – Desemba, 2019 na 2020

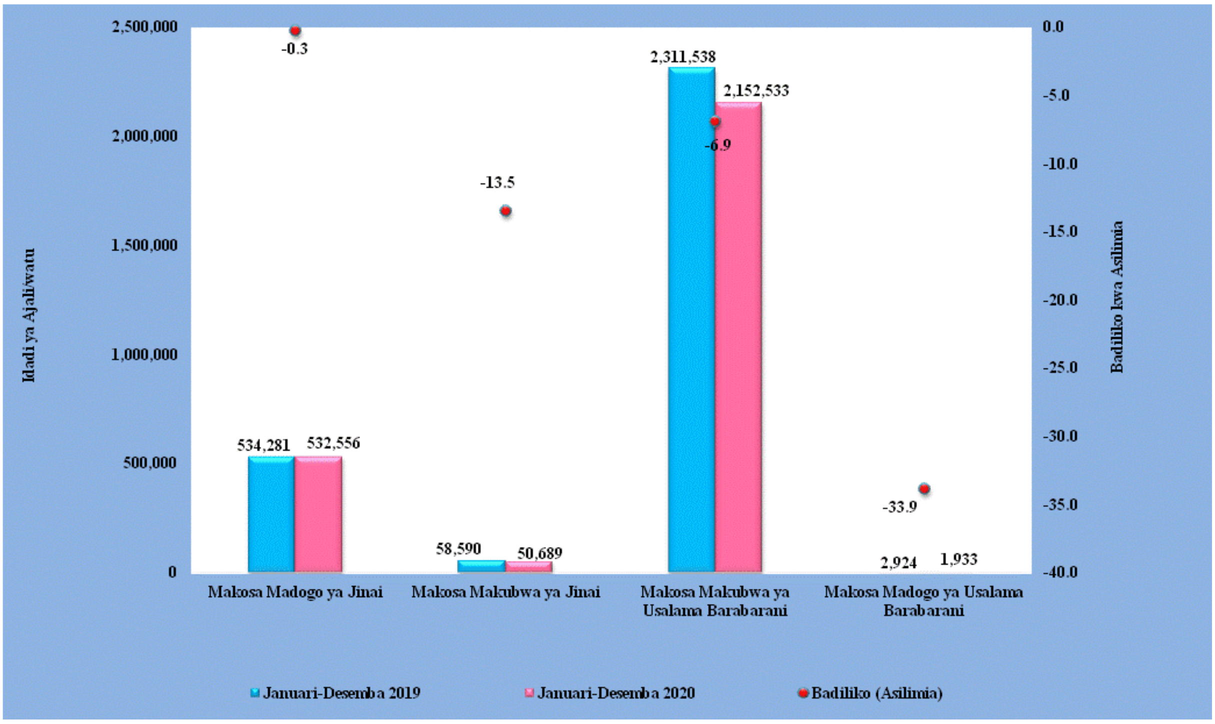

Jedwali Na.2.2 na Mchoro Na.2 yanaonesha mchanganuo wa makosa ya jinai na matukio ya usalama barabarani Tanzania Bara kwa kipindi cha Januari hadi Desemba, 2019 na 2020.

Jedwali Na. 2.2: Idadi na Aina ya Makosa, Tanzania Bara, Januari – Desemba, 2019 na 2020

Aina ya Kosa	2019	2020	Tofauti	Badiliko (asilimia)
Jinai				
Madogo	530,525	526,941	-3,584	-0.7
Makubwa	55,730	47,712	-8,018	-14.4
Jumla Ndogo	**586,255**	**574,653**	**-11,602**	**-2.0**
Usalama Barabarani				
Madogo	2,292,647	2,137,251	-155,396	-6.8
Makubwa	2,704	1,714	-990	-36.6
Jumla Ndogo	**2,295,351**	**2,138,965**	**-156,386**	**-6.8**
Jumla Kuu	**2,881,606**	**2,713,618**	**-167,988**	**-5.8**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

Mchoro Na. 2: Idadi na Aina ya Makosa, Tanzania Bara, Januari – Desemba, 2019 na 2020

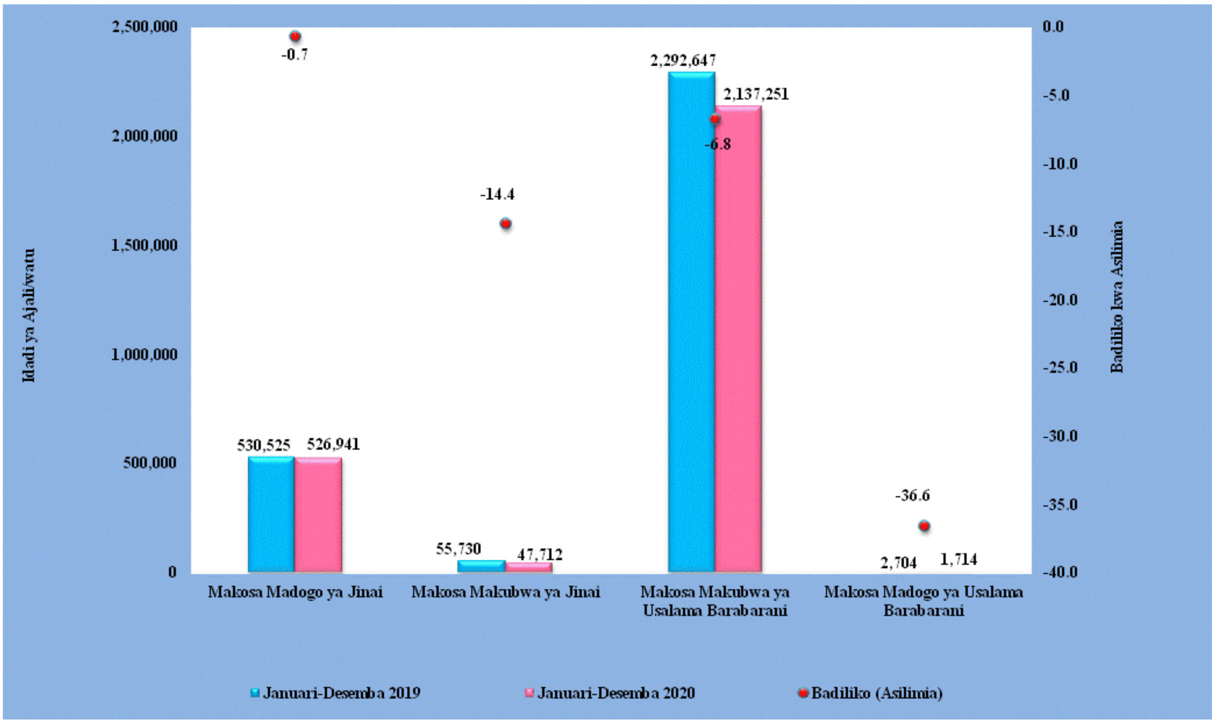

Jedwali Na.2.3 na Mchoro Na.3 yanaonesha mchanganuo wa makosa ya jinai na matukio ya usalama barabarani Tanzania Zanzibar kwa kipindi cha Januari hadi Desemba, 2019 na 2020.

Jedwali Na. 2.3: Idadi na Aina ya Makosa, Tanzania Zanzibar, Januari – Desemba, 2019 na 2020

Aina ya Kosa	**2019**	**2020**	**Tofauti**	**Badiliko (asilimia)**
Jinai				
Madogo	3,756	5,615	1,859	49.5
Makubwa	2,860	2,977	117	4.1
Jumla Ndogo	**6,616**	8,592	1,976	29.9
Usalama Barabarani				
Madogo	18,891	15,282	-3,609	-19.1
Makubwa	220	219	-1	-0.5
Jumla Ndogo	**19,111**	15,501	-3,610	-18.9
Jumla Kuu	**25,727**	24,093	-1,634	-6.4

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

Mchoro Na. 3: Idadi na Aina ya Makosa, Tanzania Zanzibar, Januari – Desemba, 2019 na 2020

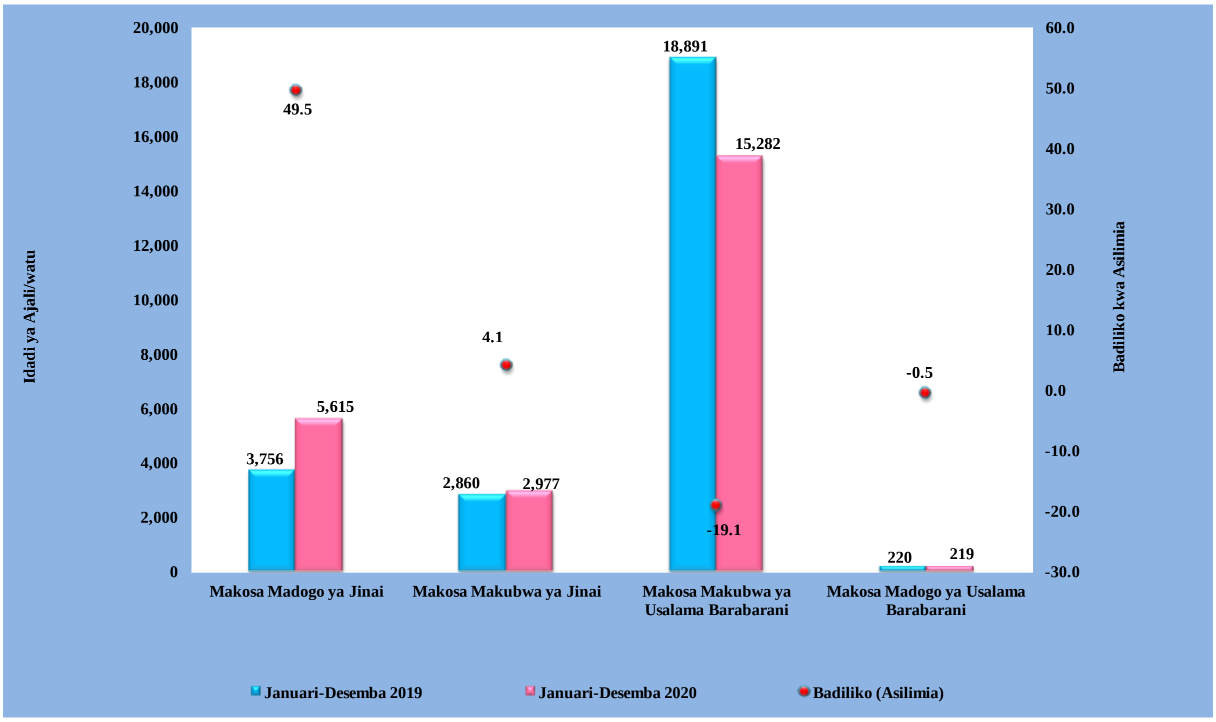

2.2 Uchambuzi wa Makosa Makubwa ya Jinai

Makosa makubwa ya jinai ni pamoja na makosa dhidi ya binadamu, makosa ya kuwania mali na makosa dhidi ya maadili ya jamii. Uchambuzi umefanyika kwa kuelezea aina ya makosa yaliyoripotiwa katika kila kundi.

2.2.1 Makosa Dhidi ya Binadamu

Kundi hili linahusisha makosa ya mauaji, kubaka, kulawiti, wizi wa watoto, kutupa watoto, kunajisi na usafirishaji haramu wa binadamu. Katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 jumla ya makosa 11,001 yaliripotiwa ikilinganishwa na makosa 12,223 kwa mwaka 2019. Huu ni upungufu wa makosa 1,222 sawa na asilimia 10.0. Makosa yenye ongezeko kubwa la idadi ni Kunajisi (23), Kutupa watoto (5) na Usafirishaji haramu binadamu (1). Aidha, makosa yaliyopungua sana kiidadi ni Kubaka (574), Mauaji (394) na Kulawiti (278) (Jedwali Na. 2.4).

Jedwali Na. 2.4: Idadi ya Makosa Dhidi ya Binadamu Tanzania Januari – Desemba, 2019 na 2020

Kosa	2019	2020	Tofauti	Badiliko (asilimia)
Mauaji	2,619	2,225	-394	-15.0
Kubaka	7,837	7,263	-574	-7.3
Kulawiti	1,483	1,205	-278	-18.7
Wizi wa Watoto	89	84	-5	-5.6
Kutupa Watoto	148	153	5	3.4
Kunajisi	29	52	23	79.3
Usafirishaji Haramu wa Binadamu	18	19	1	5.6
Jumla	**12,223**	**11,001**	**-1,222**	**-10.0**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

2.2.2 Makosa ya Kuwania Mali

Kundi hili linahusisha makosa ya unyang'anyi, uvunjaji, wizi, kuchoma nyumba moto na uhalifu wa kifedha. Katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 jumla ya makosa 24,961 yaliripotiwa ikilinganishwa na makosa 28,853 katika kipindi kama hicho mwaka 2019. Huu ni upungufu wa makosa 3,892 sawa na asilimia 13.5 (Jedwali Na. 2.5).

Jedwali Na. 2.5: Idadi ya Makosa ya Kuwania Mali, Tanzania, Januari – Desemba, 2019 na 2020

Kosa	2019	2020	Tofauti	Badiliko (asilimia)
Wizi wa Silaha	15	17	2	13.3.
Unyang'anyi katika Barabara Kuu	0	0	0	0.0
Unyang'anyi wa Kutumia Silaha	405	297	-108	-26.7
Unyang'anyi wa Kutumia Nguvu	2,122	1,482	-640	-30.2
Uvunjaji	14,809	12,486	-2,323	-15.7
Wizi	126	87	-39	-31.0
Wizi wa Pikipiki	4,902	4,823	-79	-1.6
Wizi wa Magari	184	175	-9	-4.9
Wizi wa Mifugo	4,097	3,707	-390	-9.5
Kuchoma Nyumba Moto	975	982	7	0.7
Uhalifu wa Kifedha	1,218	905	-313	-25.7
Jumla	**28,853**	**24,961**	**-3,895**	**-13.5**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

Makosa ya Uhalifu wa Kifedha

Makosa haya ni mwendelezo wa makosa yaliyo katika kundi la kuwania mali, ambayo ni kughushi, noti bandia, wizi katika mabenki, mashirika ya umma, Serikali kuu/mitaa na vyama vya siasa. Katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 jumla ya makosa 905 yaliripotiwa ikilinganishwa na makosa 1,218 yaliripotiwa katika kipindi kama hicho mwaka 2019. Huu ni upungufu wa makosa 313 sawa na asilimia 25.7. (Jedwali Na.2.6).

Jedwali Na. 2.6: Makosa ya Uhalifu wa Kifedha, Tanzania, Januari – Desemba, 2019 na 2020

Makosa	2019	2020	Tofauti	Badiliko (asilimia)
Noti Bandia	293	78	-215	-73.4
Wizi katika Mabenki	1	0	-1	-100.0
Wizi katika Mashirika ya Umma	87	50	-37	-42.5
Wizi katika Vyama vya Ushirika	11	4	-7	-63.6
Wizi katika Serikali za Mitaa	21	6	-15	-71.4
Wizi katika Serikali Kuu	24	23	-1	-4.2
Wizi katika Vyama vya Siasa	0	0	0	0.0
Kughushi	781	744	-37	-4.7
Jumla	**1,218**	**905**	**-313**	**-25.7**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

2.2.3 Makosa Dhidi ya Maadili ya Jamii

Kundi hili linahusisha makosa ya kupatikana na dawa za kulevya, nyara za Serikali, silaha, risasi, pombe ya moshi, mazao ya misitu, rushwa, magendo na wahamiaji haramu. Jumla ya makosa 14,727 yaliripotiwa katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 ikilinganishwa na makosa 17,514 kipindi kama hicho mwaka 2019. Huu ni upungufu wa makosa 2,787 sawa na asilimia 15.9. Makosa yaliyochangia upungufu huo ni kupatikana na; pombe ya moshi (1,009); bangi (580), magendo (352) na nyara za serikali (286). Mafanikio katika kudhibiti makosa yaliyomo katika kundi hili kwa sehemu kubwa yanatokana na juhudi za Jeshi la Polisi kwa kushirikiana na vyombo vingine vya Ulinzi na Usalama pamoja na wananchi kwa ujumla. Kwa upande mwingine makosa yenye ongezeko kwa idadi ni kupatikana na; mirungi (96), risasi (17) na mazao ya bahari (4), (Jedwali Na.2.7).

Jedwali Na. 2.7: Idadi ya Makosa Dhidi ya Maadili ya Jamii, Tanzania, Januari – Desemba, 2019 na 2020

Makosa	2019	2020	Tofauti	Badiliko (asilimia)
Kupatikana na Silaha	303	169	-134	-44.2
Dawa za Kulevya	502	429	-73	-14.5
Bangi	6,483	5903	-580	-8.9
Mashamba ya Bangi	31	27	-4	-12.9
Mirungi	935	1031	96	10.3
Nyara za Serikali	1,014	728	-286	-28.2
Magendo	684	332	-352	-51.5
Rushwa	5	3	-2	-40.0
Pombe ya Moshi	5,611	4,602	-1,009	-18.0
Kupatikana na Mitambo*	374	311	-63	-16.8
Kupatikana na Risasi	46	63	17	37.0
Kupatikana na Bomu	2	0	-2	-100.0
Uvuvi Haramu	145	23	-122	-84.1
Kupatikana na Mazao ya Misitu	334	233	-101	-30.2
Kupatikana na Mazao ya Bahari	7	11	4	57.1
Wahamiaji Haramu	1,038	862	-176	-17.0
Jumla	**17,514**	**1,4727**	**-2,787**	**-15.9**

**Mitambo ya pombe moshi*
Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

2.3 Uchambuzi wa Makosa Makubwa ya Jinai kwa Mikoa ya Kipolisi

Katika sehemu hii, makosa makubwa ya jinai yametenganishwa kimkoa kwa Tanzania Bara na Tanzania Zanzibar. Takwimu zinaonesha tofauti ya makosa kimkoa kutokana na kundi na idadi ya makosa yaliyoripotiwa.

2.3.1 Makosa Dhidi ya Binadamu

Mikoa iliyoongoza kwa makosa dhidi ya binadamu yaliyoripotiwa katika mikoa ya kipolisi Tanzania Bara na Tanzania Zanzibar kwa mwaka 2020 ni Kinondoni (637) , Dodoma (608), Kilimanjaro (606), Tanga (546) na Mbeya (507). Mikoa ya kipolisi yenye idadi ndogo ya makosa ni Bandari (1), Reli (1), Singida (66), Kaskazini pemba (82) na Kusini unguja (98). Aina ya makosa yaliyoongoza kwa idadi

ya matukio ni kubaka (7,263), mauaji (2,225), kulawiti (1,205), kutupa watoto (153) na wizi wa watoto (84) (Jedwali Na.2.8).

Jedwali Na. 2.8: Idadi ya Makosa Dhidi ya Binadamu kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Tanzania Bara na Tanzania Zanzibar, Januari - Desemba, 2020

Mkoa	Mauaji	Kubaka	Kutupa Watoto	Kulawiti	Wizi wa Watoto	Kunajisi	Usafirishaji Binadamu	Jumla
Arusha	39	241	21	78	3	0	3	385
Ilala	56	293	13	63	11	0	2	438
Temeke	26	214	4	93	6	0	0	343
Kinondoni	83	381	16	150	6	0	1	637
Dodoma	119	358	0	127	4	0	0	608
Geita	82	169	2	13	5	0	0	271
Iringa	68	196	9	34	2	1	0	310
Kagera	163	237	11	3	7	0	0	421
Katavi	56	91	1	7	2	0	0	157
Kigoma	111	287	12	43	3	0	0	456
Kilimanjaro	72	418	17	94	2	3	0	606
Lindi	56	192	0	16	0	0	0	264
Mara	74	203	0	18	0	0	0	295
Manyara	64	156	1	45	1	0	1	268
Mbeya	92	348	15	44	3	0	5	507
Morogoro	90	315	2	45	0	0	0	452
Mtwara	50	154	1	19	1	0	0	225
Mwanza	103	207	8	30	11	0	0	359
Njombe	87	303	3	14	1	0	0	408
Pwani	56	268	0	37	1	0	4	366
Rufiji	22	128	1	25	2	0	0	178
Rukwa	60	188	2	5	1	1	0	257
Ruvuma	37	112	1	8	1	0	0	159
Shinyanga	83	248	2	18	3	0	0	354
Simiyu	39	118	1	6	0	0	3	167
Singida	51	13	1	0	1	0	0	66
Songwe	68	116	1	9	1	1	0	196
Tabora	152	225	0	29	3	0	0	409
Tanga	70	431	5	39	1	0	0	546
Tarime - Rorya	62	76	0	2	0	0	0	140
Wanamaji	0	0	0	0	0	0	0	0
Reli	0	0	0	1	0	0	0	1
Tazara	0	0	0	0	0	0	0	0
Viwanja vya Ndege	0	0	0	0	0	0	0	0
Bandari	1	0	0	0	0	0	0	1
Tanzania Bara	**2,192**	**6,686**	**150**	**1,115**	**82**	**6**	**19**	**10,250**
Kaskazini Pemba	2	68	0	3	0	9	0	82
Kaskazini Unguja	5	87	0	5	1	7	0	105
Kusini Pemba	5	86	1	7	0	0	0	100
Kusini Unguja	8	77	1	10	0	2	0	98
Mjini Magharibi	13	259	1	65	1	28	0	368
Tanzania Zanzibar	**33**	**577**	**3**	**90**	**2**	**46**	**0**	**753**
Tanzania	**2,225**	**7,263**	**153**	**1,205**	**84**	**52**	**19**	**11,001**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

2.3.2 Makosa ya Kuwania Mali

Jedwali Na. 2.9 linaonesha mgawanyo wa makosa ya kuwania mali katika mikoa ya kipolisi Tanzania Bara na Tanzania Zanzibar kwa mwaka 2020. Mikoa ya kipolisi yenye idadi kubwa ya makosa ni Kinondoni (2,769), Ilala (2,363), Dodoma (1,311), Morogoro (1,207), na Kagera (1,068).

Makosa yaliyoongoza kwa kuwa na idadi kubwa ni uvunjaji (12,486), wizi wa pikipiki (4,823), wizi wa mifugo (3,707), unyang'anyi wa kutumia nguvu (1,482) na kuchoma nyumba moto (982).

Jedwali Na. 2.9: Idadi ya Makosa ya Kuwania Mali kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari – Desemba, 2020

Mkoa	Wizi wa Silaha	Unyang'anyi ktk Barabara Kuu	Unyang'anyi wa Kutumia Silaha	Unyang'anyi wa Kutumia Nguvu	Uvunjaji	Wizi wa Pikipiki	Wizi wa Magari	Wizi	Wizi wa Mifugo	Kuchoma Nyumba Moto	Jumla
Arusha	1	0	2	4	71	96	2	5	39	25	245
Ilala	0	0	51	81	1,565	595	42	1	15	13	2,363
Temeke	1	0	21	77	420	424	22	2	12	24	1,003
Kinondoni	0	0	13	56	1,782	780	68	0	45	25	2,769
Dodoma	0	0	11	83	637	301	4	0	235	40	1,311
Geita	0	0	3	5	18	31	2	0	60	5	124
Iringa	0	0	6	23	475	104	0	17	62	17	704
Kagera	0	0	12	86	374	157	0	0	335	104	1,068
Katavi	0	0	6	10	134	74	0	0	51	32	307
Kigoma	0	0	29	61	579	103	1	5	115	92	985
Kilimanjaro	3	0	33	79	52	234	3	13	264	31	712
Lindi	0	0	1	10	218	74	1	1	21	62	388
Mara	1	0	2	22	361	29	0	0	245	20	680
Manyara	2	0	2	27	383	64	1	0	139	16	634
Mbeya	2	0	2	58	243	204	4	0	153	26	692
Morogoro	0	0	7	260	411	189	4	7	295	34	1,207
Mtwara	1	0	2	12	529	139	0	0	44	55	782
Mwanza	0	0	23	31	189	89	3	3	95	19	452
Njombe	0	0	0	8	470	133	1	5	49	25	691
Pwani	1	0	8	22	238	125	5	2	294	22	717
Rufiji	0	0	24	23	187	32	1	2	45	14	328
Rukwa	0	0	3	18	255	74	0	2	136	29	517
Ruvuma	1	0	1	18	294	152	0	7	146	47	666
Shinyanga	1	0	6	29	227	70	0	0	63	21	417
Simiyu	0	0	6	4	55	29	0	8	62	7	171
Singida	1	0	0	0	24	17	0	0	18	2	62
Songwe	0	0	3	2	114	46	0	0	62	8	235
Tabora	2	0	6	78	398	115	1	4	177	62	843
Tanga	0	0	9	42	378	131	3	2	280	49	894
Tarime – Rorya	0	0	5	93	294	8	0	0	24	18	442
Wanamaji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reli	0	0	0	1	6	0	0	0	0	0	7
TAZARA	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Viwanja vya Ndege	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bandari	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2
Tanzania Bara	**17**	**0**	**297**	**1,323**	**11,383**	**4,619**	**169**	**86**	**3,581**	**944**	**22,419**
Kaskazini Pemba	0	0	0	0	152	0	0	0	19	11	182
Kaskazini Unguja	0	0	0	5	73	2	1	1	19	13	114
Kusini Pemba	0	0	0	1	121	3	1	0	17	2	145
Kusini Unguja	0	0	0	14	129	13	0	0	33	5	194
Mjini Magharibi	0	0	0	139	628	186	4	0	38	7	1,002
Tanzania Zanzibar	**0**	**0**	**0**	**159**	**1,103**	**204**	**6**	**1**	**126**	**38**	**1,637**
Tanzania	**17**	**0**	**297**	**1,482**	**1,2486**	**4,823**	**175**	**87**	**3,707**	**982**	**24,056**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

2.3.3 Makosa ya Uhalifu wa Kifedha

Jedwali Na. 2.10 linaonesha mgawanyo wa makosa ya uhalifu wa kifedha katika mikoa yote Tanzania Bara na Tanzania Zanzibar kwa mwaka 2020. Idadi ya makosa ya uhalifu wa kifedha nchini ni 905. Mikoa ya Kipolisi yenye idadi kubwa ya makosa ni Ilala (163), Kinondoni (108), Temeke (52), Dodoma (47) na Kilimanjaro (45). Makosa yaliyoongoza kwa kuwa na idadi kubwa ni kugushi (744), noti bandia (78) na wizi katika mashirika ya umma (50).

Jedwali Na. 2.10: Idadi ya Makosa ya Uhalifu wa Kifedha kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari – Desemba, 2020

Mkoa	Noti Bandia	Wizi katika Benki	Wizi katika Mashirika ya Umma	Wizi katika Vyama vya Ushirika	Wizi katika Serikali za Mitaa	Wizi katika Serikali Kuu	Wizi katika Vyama vya Siasa	Kughushi	Jumla
Arusha	2	0	0	0	0	0	0	39	41
Ilala	6	0	0	0	0	0	0	157	163
Temeke	3	0	0	0	0	0	0	49	52
Kinondoni	8	0	0	0	0	0	0	100	108
Dodoma	3	0	0	0	0	0	0	44	47
Geita	1	0	0	0	0	0	0	2	3
Iringa	3	0	0	0	0	0	0	5	8
Kagera	4	0	0	0	0	0	0	24	28
Katavi	0	0	0	0	0	0	0	4	4
Kigoma	0	0	0	0	0	1	0	27	28
Kilimanjaro	6	0	0	0	0	0	0	39	45
Lindi	0	0	0	1	0	0	0	2	3
Mara	3	0	0	0	0	0	0	0	3
Manyara	0	0	0	0	0	0	0	17	17
Mbeya	3	0	0	0	0	0	0	18	21
Morogoro	2	0	1	0	0	0	0	29	32
Mtwara	2	0	7	0	0	0	0	9	18
Mwanza	1	0	0	0	0	0	0	9	10
Njombe	2	0	6	0	0	0	0	12	20
Pwani	2	0	0	0	0	0	0	15	17
Rufiji	1	0	0	0	0	0	0	6	7
Rukwa	2	0	0	0	1	0	0	8	11
Ruvuma	1	0	0	0	3	1	0	0	5
Shinyanga	2	0	0	0	0	0	0	13	15
Simiyu	2	0	0	0	0	1	0	10	13
Singida	0	0	0	0	0	0	0	12	12
Songwe	4	0	0	0	0	0	0	6	10
Tabora	2	0	0	3	0	0	0	20	25
Tanga	6	0	0	0	0	0	0	7	13
Tarime – Rorya	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wanamaji	1	0	0	0	0	0	0	2	3
Reli	0	0	35	0	0	0	0	3	38
TAZARA	0	0	0	0	0	0	0	35	35
Viwanja vya Ndege	1	0	0	0	0	0	0	5	6
Bandari	0	0	0	0	0	0	0	3	3
Tanzania Bara	**73**	**0**	**49**	**4**	**4**	**3**	**0**	**731**	**864**
Kaskazini Pemba	0	0	0	0	0	6	0	1	7
Kaskazini Unguja	0	0	0	0	0	4	0	0	4
Kusini Pemba	0	0	0	0	1	3	0	0	4
Kusini Unguja	0	0	1	0	1	2	0	3	7
Mjini Magharibi	5	0	0	0	0	5	0	9	19
Tanzania Zanzibar	**5**	**0**	**1**	**0**	**2**	**20**	**0**	**13**	**41**
Tanzania	**78**	**0**	**50**	**4**	**6**	**23**	**0**	**744**	**905**

NB: Hapakuwepo na matukio ya Wizi katika mabenki na vyama vya siasa mwaka 2020
Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

2.3.4 Makosa Dhidi ya Maadili ya Jamii

Makosa dhidi ya maadili ya jamii ni baadhi ya vikwazo vikubwa kwa maendeleo ya nchi na watu kwa ujumla. Utumiaji wa dawa za kulevya, rushwa, usafirishaji wa nyara na uwindaji haramu wa maliasili za nchi, uzagaaji wa silaha na wahamiaji haramu ni changamoto kubwa kwa serikali katika juhudi zake za kuinua kiwango cha maisha ya watu na maendeleo yao.

Katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 yaliripotiwa matukio 14,727 dhidi ya maadili ya jamii. Mikoa iliyoongoza kuwa na idadi kubwa ya matukio yaliyoripotiwa kwa upande wa Tanzania Bara ni Kilimanjaro (1,212), Kinondoni (1,043), Kagera (848), Ilala (843) na Arusha (800). Makosa yaliyokuwa na idadi kubwa ya matukio ni kupatikana na bhangi (5,903), pombe ya moshi (4,602), mirungi (1,031), wahamiaji haramu (862) na kupatikana na nyara za serikali (728) (Jedwali Na. 2.11).

Jedwali Na. 2.11: Idadi ya Makosa Dhidi ya Maadili ya Jamii kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari – Desemba, 2020

Mkoa	Cocaine	Heroine	Mandrax	Cannabis Resin	Morphine	Cannabis Sativa (bangi)	Mashamba ya Bangi	Khat (Mirungi)	Magendo	Nyara	Rushwa	Pombe ya Moshi	Mitambo ya Pombe ya Moshi	Kupatikana na Silaha	Kupatikana na Risasi	Kupatikana na Bomu	Wahamiaji Haramu	Uvuvi Haramu	Kupatikana na Mazao ya Misitu	Kupatikana na Mazao ya Bahari	Jumla
Arusha	4	6	0	0	0	262	0	189	1	64	0	243	29	1	1	0	0	0	0	0	800
Ilala	23	14	0	0	0	568	0	49	0	3	0	169	1	1	0	0	15	0	0	0	843
Temeke	0	20	0	0	0	452	0	5	0	4	0	100	0	4	0	0	10	0	0	0	595
Kinondoni	27	16	0	0	0	733	0	20	0	2	0	215	1	2	1	0	26	0	0	0	1,043
Dodoma	1	4	0	1	0	223	5	11	0	15	0	36	2	6	28	0	5	0	15	0	352
Geita	0	0	0	0	0	46	2	1	0	4	0	75	6	2	1	0	0	0	0	0	137
Iringa	1	5	0	0	0	127	0	0	0	17	0	6	1	8	0	0	3	0	0	0	168
Kagera	0	0	0	0	0	69	3	44	15	65	0	282	16	5	3	0	310	0	36	0	848
Katavi	0	0	0	0	0	36	0	0	0	38	1	95	1	22	1	0	1	0	0	0	195
Kigoma	0	2	0	0	0	64	2	0	2	33	0	193	6	9	0	0	304	0	23	0	638
Kilimanjaro	0	4	0	0	0	254	0	401	9	27	0	377	48	3	3	0	21	0	65	0	1,212
Lindi	0	4	0	0	0	74	0	0	1	17	0	69	3	3	0	0	3	0	5	0	179
Mara	0	0	0	0	0	136	1	11	0	114	0	195	1	1	1	0	0	0	0	0	460
Manyara	0	0	0	0	0	65	0	62	0	40	0	192	18	4	4	0	0	0	3	0	388
Mbeya	5	4	0	0	0	305	0	0	46	26	0	235	20	11	6	0	33	0	0	0	691
Morogoro	0	8	0	0	0	408	0	1	0	53	0	121	0	0	0	0	0	0	15	0	606
Mtwara	0	8	0	0	0	106	0	0	0	6	0	218	2	1	0	0	0	0	0	0	341
Mwanza	0	5	0	0	0	192	4	57	0	14	0	205	44	1	0	0	0	4	21	0	547
Njombe	1	0	0	0	0	48	0	0	0	0	0	2	0	5	0	0	0	0	0	0	56
Pwani	2	13	0	0	0	320	1	13	20	10	0	243	18	6	1	0	36	0	6	0	689
Rufiji	0	19	0	0	0	272	0	0	0	9	0	132	5	2	9	0	3	0	10	0	461
Rukwa	0	0	0	0	0	78	1	0	1	20	0	218	21	9	0	0	0	0	0	0	348
Ruvuma	1	0	0	0	0	108	0	1	0	23	0	32	1	10	0	0	2	0	0	0	178
Shinyanga	0	2	0	0	0	65	0	13	0	11	0	97	17	6	1	0	0	0	1	1	214
Simiyu	0	0	0	0	0	32	1	20	0	66	0	70	25	1	2	0	1	9	0	0	227
Singida	1	5	0	0	0	101	1	20	0	12	0	111	2	7	0	0	4	0	18	0	282
Songwe	0	0	0	0	0	52	1	1	120	10	0	14	0	4	1	0	7	1	0	0	211
Tabora	2	1	0	0	0	132	0	9	0	11	0	176	9	16	0	0	9	0	11	0	376
Tanga	0	33	0	0	0	218	3	74	8	11	0	163	8	18	0	0	58	0	0	0	594
Tarime - Rorya	0	0	0	0	0	86	2	25	98	3	0	216	0	0	0	0	4	4	0	0	438
Wanamaji	0	0	0	0	0	0	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	5	4	10	28
Reli	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	7	0	0	0	10
TAZARA	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Viwanja vya Ndege	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Bandari	1	4	0	0	0	14	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20
Tanzania Bara	**69**	**177**	**0**	**1**	**0**	**5,651**	**27**	**1,027**	**331**	**728**	**3**	**4,500**	**305**	**168**	**63**	**0**	**862**	**23**	**233**	**11**	**14,179**
Kaskazini Pemba	0	8	0	0	0	23	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	34
Kaskazini Unguja	0	35	0	0	0	14	0	1	0	0	0	24	0	0	0	0	0	0	0	0	74
Kusini Pemba	0	27	0	0	0	34	0	0	0	0	0	5	1	1	0	0	0	0	0	0	68
Kusini Unguja	0	41	0	0	0	47	0	0	1	0	0	35	2	0	0	0	0	0	0	0	126
Mjini Magharibi	2	69	0	0	0	134	0	3	0	0	0	35	3	0	0	0	0	0	0	0	246
Tanzania Zanzibar	**2**	**180**	**0**	**0**	**0**	**252**	**0**	**4**	**1**	**0**	**0**	**102**	**6**	**1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**548**
Tanzania	**71**	**357**	**0**	**1**	**0**	**5,903**	**27**	**1,031**	**332**	**728**	**3**	**4,602**	**311**	**169**	**63**	**0**	**862**	**23**	**233**	**11**	**14,727**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

2.4 Uchambuzi wa Makosa Madogo ya Jinai kwa Mkoa wa Kipolisi

Makosa Madogo ya Jinai

Makosa madogo ya jinai 532,556 yaliyoripotiwa nchini katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020.

i. Makosa madogo ya kuwania mali yamejitokeza zaidi katika mikoa ya Kinondoni (24,928), Mwanza (22,198), Ilala (19,878), Temeke (15,120) na Morogoro (12,226). Mikoa ya kipolisi/Vikosi vyenye idadi ndogo ya makosa katika kundi hili ni Bandari (32), Viwanja vya Ndege (50), TAZARA (54), Wanamaji (61) na Reli (150).

ii. Makosa madogo dhidi ya binadamu yamejitokeza zaidi katika mikoa ya kipolisi ya Mwanza (15,219), Kinondoni (14,134), Temeke (12,625), Mbeya (10,539) na Ilala (8,793). Mikoa/Vikosi vyenye idadi ndogo ya makosa katika kundi hili ni Viwanja vya Ndege (05), TAZARA (12), Bandari (18), Wanamaji (26) na Reli (30).

iii. Makosa madogo dhidi ya maadili ya jamii yamejitokeza zaidi katika mikoa ya Kinondoni (16,459), Ilala (11,350), Mwanza (10,669), Kilimanjaro (9,924) na Arusha (6,797). Mikoa/Vikosi vyenye idadi ndogo ya makosa katika kundi hili ni Bandari (17), Viwanja vya Ndege (30), TAZARA (32), Kusini Unguja (46) na Reli (50).

iv. Tathmini ya jumla inaonesha kuwa makosa madogo yamejitokeza zaidi katika mikoa ya Kinondoni (55,521), Mwanza (48,086), Ilala (40,021), Temeke (34,386) na Kilimanjaro (27,621). Vikosi vyenye idadi ndogo ya makosa yaliyoripotiwa katika kipindi hicho ni Bandari (67), Viwanja vya Ndege (85) Wanamaji (87), TAZARA (98) na Reli (230) (Jedwali Na. 2.12).

Jedwali Na. 2.12: Idadi ya Makosa Madogo ya Jinai kwa Mikoa ya Kipolisi/Vikosi na Aina ya Kosa, Tanzania, Januari – Desemba, 2020

Mkoa	Makosa ya Kuwania Mali	Makosa Dhidi ya Binadamu	Makosa Dhidi ya Maadili	Jumla ya Jinai
Arusha	11,668	6,831	6,797	25,296
Ilala	19,878	8,793	11,350	40,021
Temeke	15,120	12,625	6,641	34,386
Kinondoni	24,928	14,134	16,459	55,521
Dodoma	11,286	7,893	1,604	20,783
Geita	6,318	5,641	6,445	18,404
Iringa	5,295	2,109	2,830	10,234
Kagera	6,907	5,351	3,321	15,579
Katavi	3,365	2,422	1,921	7,708
Kigoma	4,224	3,216	2,674	10,114
Kilimanjaro	9,702	7,995	9,924	27,621
Lindi	3,463	2,011	533	6,007
Mara	4,770	5,764	552	11,086
Manyara	5,103	3,723	2,429	11,255
Mbeya	8,426	10,539	1,930	20,895
Morogoro	12,226	8,640	4,275	25,141
Mtwara	4,689	2,185	1,769	8,643
Mwanza	22,198	15,219	10,669	48,086
Njombe	3,753	1,952	1,814	7,519
Pwani	7,091	3,354	2,345	12,790
Rufiji	2,730	1,573	813	5,116
Rukwa	3,534	2,680	2,269	8,483
Ruvuma	5,169	2,632	2,289	10,090
Shinyanga	7,910	4,021	2,100	14,031
Simiyu	2,969	2,376	1,415	6,760
Singida	5,658	4,400	2,763	12,821
Songwe	3,676	2,014	1,677	7,367
Tabora	6,448	5,792	2,396	14,636
Tanga	9,625	7,738	1,304	18,667
Tarime - Rorya	3,900	6,746	668	11,314
Wanamaji	61	26	-	87
Reli	150	30	50	230
Tazara	54	12	32	98
Viwanja vya Ndege	50	5	30	85
Bandari	32	18	17	67
Tanzania Bara	**242,376**	**170,460**	**114,105**	**526,941**
Kaskazini Pemba	263	154	149	566
Kaskazini Unguja	213	108	101	422
Kusini Pemba	261	192	138	591
Kusini Unguja	212	188	46	446
Mjini Magharibi	1,905	1,326	359	3,590
Tanzania Zanzibar	**2,854**	**1,968**	**793**	**5,615**
Tanzania	**245,230**	**172,428**	**114,898**	**532,556**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

2.5 Matukio yenye Athari Kubwa katika Jamii

Mabadiliko ya kukua kwa teknolojia na maendeleo ya nchi yamechangia kwa kiasi kikubwa kuongezeka kwa matukio ya uhalifu nchini. Pamoja na matukio yaliyozoeleka kama yalivyoainishwa katika kurasa zilizotangulia, uchambuzi pia umefanyika kwa makosa yenye athari kubwa katika jamii kama vile mauaji, ukatili wa kijinsia, wizi katika mtandao, uzagaaji wa silaha nyepesi, wahamiaji haramu, usafirishaji wa dawa za kulevya, makosa ya kujichukulia sheria mkononi na migogoro ya ardhi.

2.5.1 Mauaji na Sababu Zake

Makosa ya mauaji hutokana na sababu mbalimbali zikiwemo watu kujichukulia sheria mkononi na visasi. Idadi kubwa ya mauaji ilijitokeza kwenye matukio yaliyohusisha wizi wa kawaida, ujambazi, ugomvi majumbani, imani za kishirikina, wivu/ugoni, visasi na ugomvi vilabuni. Idadi ya matukio ya watu kuuawa ilijitokeza kwa wingi katika mikoa ya Kagera (163), Tabora (152), Dodoma (119), Kigoma (111) na Mwanza (103). (Jedwali Na. 2.13).

Jedwali Na. 2.13: Mauaji - Idadi ya Makosa, Watuhumiwa na Waliouawa na Sababu za Kuuawa kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari – Desemba, 2020

Mkoa	Idadi ya Makosa	Waliouawa	Waliouawa		Wizi wa Mifugo		Ujambazi		Imani za Kishirikina			Wizi wa Kawaida	Ugomvi wa Kawaida					Migogoro	Kubaka	Magari	Pikipiki	Vichaa	Sababu Zingine	Watuhumiwa		
			Mme	Mke	Wezi	Wenye Mali	Wezi	Wenye Mali	Albino	Vikongwe	Wengineo		Majumbani	Vilabuni	Wivu/ Ugomvi	Kisasi	Bahati Mbaya							Me	Ke	Jumla
Arusha	39	42	24	16	1	0	3	0	1	2	1	0	16	0	8	4	0	0	0	0	0	0	6	22	5	27
Ilala	56	62	56	6	0	1	13	22	0	0	0	10	7	1	0	2	0	0	0	0	0	1	5	17	2	19
Temeke	26	29	20	9	1	0	7	4	0	0	0	5	3	0	1	5	1	0	0	0	0	0	2	9	1	10
Kinondoni	83	90	84	6	3	17	18	5	0	0	0	32	10	2	0	1	0	0	0	0	0	0	2	19	1	20
Dodoma	119	121	84	37	11	0	1	7	0	2	1	7	14	16	20	11	1	3	1	0	0	0	26	81	27	108
Geita	82	83	45	38	0	0	0	7	0	6	2	6	6	1	10	1	3	16	0	0	0	1	24	54	10	64
Iringa	68	69	53	16	1	0	0	1	0	4	6	5	2	1	12	0	1	0	0	0	0	0	36	43	4	47
Kagera	163	165	119	46	0	3	1	4	0	10	3	17	27	14	24	6	3	0	0	0	0	0	53	129	16	145
Katavi	56	59	48	11	3	0	2	0	0	1	1	6	1	2	6	21	0	0	0	0	0	0	16	66	23	89
Kigoma	111	120	98	22	4	0	8	11	0	5	4	0	24	3	7	9	3	4	0	0	0	1	37	80	6	86
Kilimanjaro	72	73	61	8	2	1	11	1	0	0	0	3	17	3	3	0	1	0	1	0	0	0	30	40	5	45
Lindi	56	57	46	11	0	0	0	0	0	0	0	17	15	3	6	1	1	0	0	0	0	2	11	35	0	35
Mara	74	74	63	11	4	2	0	0	0	1	0	8	28	4	10	1	1	0	0	0	0	0	15	32	2	34
Manyara	64	64	49	15	0	0	1	1	0	0	0	1	14	5	4	1	1	0	0	0	0	0	36	38	8	46
Mbeya	92	92	77	15	0	0	1	1	0	2	0	26	24	6	14	9	0	0	1	0	0	0	8	90	14	104
Morogoro	90	90	77	13	0	0	7	0	0	0	0	18	5	0	15	10	1	0	0	0	0	0	34	56	0	56
Mtwara	50	58	47	11	0	0	1	0	0	0	1	9	7	0	1	3	2	0	2	0	0	0	22	23	0	23
Mwanza	103	107	87	20	12	2	4	1	0	2	1	15	11	4	21	1	0	2	0	0	1	0	30	61	11	72
Njombe	87	88	64	24	3	0	10	0	0	1	4	2	12	5	8	1	3	2	1	0	0	0	36	51	7	58
Pwani	56	57	43	14	1	0	10	0	0	0	0	4	6	3	14	1	0	0	2	0	2	0	14	25	5	30
Rufiji	22	22	19	8	0	0	4	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14	12	3	15
Rukwa	60	62	45	17	3	0	4	0	0	3	1	3	7	0	10	7	2	2	0	0	0	0	20	60	11	71
Ruvuma	37	37	30	7	1	1	3	1	0	0	0	0	7	6	4	3	0	0	0	0	0	1	10	11	2	13
Shinyanga	83	83	66	17	0	1	3	0	0	0	6	13	13	1	14	1	0	6	0	0	0	2	23	32	0	32
Simiyu	39	40	24	17	1	0	0	0	0	6	0	2	6	1	6	2	0	0	1	0	0	1	14	23	6	29
Singida	51	51	35	16	0	0	2	1	0	5	1	4	14	0	7	1	0	0	0	0	0	0	16	35	4	39
Songwe	68	69	56	13	3	1	5	3	0	4	4	1	7	1	12	2	0	0	1	0	0	2	23	35	2	37
Tabora	152	156	92	64	0	1	4	2	0	16	4	14	11	3	16	15	0	0	0	0	1	1	68	102	7	109
Tanga	70	70	56	14	1	1	0	1	0	1	0	13	17	5	8	5	3	0	0	0	0	2	13	43	1	44
Tarime – Rorya	62	62	56	6	4	2	1	0	0	0	0	0	6	8	1	3	0	0	0	0	0	0	37	18	0	18
Wanamaji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reli	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TAZARA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Viwanja vya Ndege	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bandari	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaskazini Pemba	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaskazini Unguja	5	5	5	0	0	0	1	0	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	4	0	4
Kusini Pemba	5	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2	5	0	5
Kusini Unguja	8	8	5	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	3	0	0	0	0	0	0	1	9	0	9
Mjini Magharibi	13	13	13	0	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	3	0	3
Tanzania	**2,225**	**2,286**	**1,755**	**531**	**59**	**33**	**125**	**73**	**1**	**71**	**40**	**259**	**337**	**99**	**265**	**137**	**28**	**35**	**10**	**0**	**4**	**14**	**685**	**1,363**	**183**	**1,546**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

2.5.2 Migogoro ya Ardhi

Migogoro ya ardhi ni miongoni mwa matukio yanayoripotiwa katika vituo vya Polisi nchini. Matukio haya yanatokana na kugombania ardhi baina ya wakulima na wafugaji; wakulima kwa wakulima; pamoja na wananchi na wawekezaji/Serikali. Hali hii ilisababisha vifo, majeruhi na uharibifu wa mali katika jamii. Katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 jumla ya migogoro ya ardhi 51 yaliripotiwa na kusababisha vifo vya watu 35 na majeruhi 5 (Jedwali Na. 2.14).

Jedwali Na. 2.14: Migogoro ya Ardhi - Idadi ya Migogoro, Watuhumiwa, Waliouawa na Waliojeruhiwa kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari – Desemba, 2020

Mkoa	Idadi ya Migogoro	Idadi ya Waliokufa		Idadi ya Majeruhi		Watuhumiwa		
		Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Jumla
Dododma	3	3	2	0	0	0	1	1
Iringa	4	3	1	0	0	4	1	5
Geta	5	2	3	0	0	4	2	6
Kigoma	4	3	0	0	1	5	2	7
Mtwara	2	0	0	0	0	0	0	0
Mwanza	7	3	3	0	0	14	1	15
Mara	7	3	2	2	0	9	3	12
Manyara	9	0	0	0	0	24	5	29
Njombe	1	1	0	0	0	1	0	1
Pwani	3	0	0	0	2	2	0	2
Shinyanga	6	2	4	0	0	4	0	4
Jumla	**51**	**20**	**15**	**2**	**3**	**67**	**15**	**82**

Angalizo: Mikoa ambayo haikuorodheshwa haikuwa na migogoro ya ardhi iliyoripotiwa polisi

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

2.5.3 Makosa ya Ukatili wa Kijinsia na Unyanyasaji

Jamii imekuwa ikikabiliana na changamoto zinazohusu makosa ya ukatili wa kijinsia na unyanyasaji kama vile ubakaji, kulawiti, kunajisi, kutupa watoto, wizi wa watoto, ukeketaji na vipigo. Makosa haya yanazidi kuongezeka kila siku na asilimia kubwa ya makosa haya yanatendeka katika jamii, hasa ndani ya familia. Kutokana na hali hii, Jeshi la Polisi katika maboresho yake, limeunda Kikosi Kazi Maalum (kupitia Dawati la Jinsia) kwa ajili ya kufuatilia na kusimamia kwa karibu zaidi makosa dhidi ya ukatili wa kijinsia na unyanyasaji. Kwa kutumia kitengo hicho cha Dawati la Jinsia, Jeshi la Polisi limeendelea kuinua kiwango cha uelewa wa jamii na kuimarisha huduma ya madawati ya jinsia katika vituo vya Polisi ili kuhamasisha wananchi kutoa taarifa kuhusu vitendo vya ukatili wa kijinsia. Hatua hii imeleta mwitikio chanya katika kuripoti matukio hayo ikilinganishwa na miaka iliyopita.

Katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 jumla ya watu 42,414 walifanyiwa ukatili wa kijinsia ikilinganishwa na watu 39,365 kipindi kama hicho cha mwaka 2019. Hili ni ongezeko la watu 3,049 sawa na asilimia 7.7. Mikoa iliyoongoza kwa makosa ya ukatili wa kijinsia ni Arusha (5,740), Manyara (2,972), Tanga (2,848), Lindi (2,390) na Temeke (2,114). Mikoa/Vikosi iliyokuwa na idadi ndogo ya makosa ni Reli (1), Kaskazini pemba (69), Kusini Unguja (86), Kusini Pemba (95), na Kaskazini unguja (98). Makosa yaliyoongoza kwa idadi kubwa ya waathirika ni, shambulio (9,054), ubakaji (7,151), shambulio la kudhuru mwili (5,170), kujeruhi (4,658) na lugha ya matusi (4,358) (Jedwali Na. 2.15).

Jedwali Na. 2.15: Idadi ya Watu Walionyanyaswa Kutokana na Makosa ya Ukatili wa Kijinsia kwa Aina ya Kosa na Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari – Desemba, 2020

Mkoa	Mauaji		Kubaka	Kulawiti		Kutupa Watoto		Wizi wa Watoto		Kunajisi		Usafirishaji Haramu Binadamu		Mauaji ya Vikongwe		Kipigo		Kujeruhi		Shambulio la Aibu	
	Mme	Mke	Mke	Mme	Mke	Mme	Mke	Mme	Mke	Mme	Mke	Mme	Mke	Mme	Mke	Mme	Mke	Mme	Mke	Mme	Mke
Arusha	0	1	235	94	1	18	7	3	0	0	0	0	0	0	1	0	1	785	441	33	33
Ilala	6	1	288	56	7	8	6	3	7	0	0	0	0	0	0	4	1	128	64	1	30
Temeke	3	2	195	72	18	3	1	1	5	1	0	8	0	0	0	77	118	91	89	20	54
Kinondoni	7	2	380	92	41	8	8	4	3	0	0	0	0	0	0	12	103	36	141	2	48
Dodoma	5	1	358	104	23	0	0	3	1	0	0	0	0	1	1	0	0	90	25	17	41
Geita	7	7	197	12	0	0	1	1	3	0	0	0	0	1	1	1	2	21	21	4	16
Iringa	5	0	194	37	2	6	5	0	3	4	0	0	0	0	4	0	0	56	57	7	12
Kagera	16	7	235	3	0	9	2	2	5	0	0	0	0	7	6	1	0	76	71	3	39
Katavi	6	0	89	5	2	1	0	0	2	0	0	0	0	0	1	3	1	34	28	4	35
Kigoma	13	5	285	38	3	6	4	1	0	1	0	0	0	2	1	0	0	73	119	6	57
Kilimanjaro	3	1	397	91	11	8	10	0	2	1	2	0	0	0	0	2	7	65	25	27	22
Lindi	5	2	192	15	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	64	18	2	116
Manyara	2	2	155	40	4	0	1	0	0	0	0	4	4	0	0	129	263	164	130	63	109
Mara	6	0	197	26	4	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	4	60	62	86	0	8
Mbeya	8	0	322	48	0	10	6	1	2	5	1	3	1	1	0	11	2	35	25	0	32
Morogoro	7	1	300	44	0	2	0	0	0	2	0	0	0	0	0	5	0	2	34	10	10
Mtwara	3	3	148	14	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	140	49	1	14
Mwanza	12	0	196	39	6	3	3	5	5	1	0	0	0	0	2	29	28	33	15	18	21
Njombe	2	0	301	12	3	3	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	10	99	70	6	5
Pwani	1	1	274	31	4	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	2	0	68	28	3	10
Rufiji	12	0	118	23	1	0	1	0	2	0	0	0	0	0	0	3	1	12	11	8	17
Rukwa	4	1	188	6	0	2	0	0	1	0	1	0	0	0	2	6	0	33	87	5	36
Ruvuma	1	1	114	5	3	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	10	45	48	17	3
Shinyanga	5	3	228	18	0	1	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	21	34	10	27
Simiyu	10	1	124	4	2	0	1	0	0	0	0	3	0	2	2	0	7	25	23	49	33
Singida	5	1	34	6	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	4	17	7	35	33	6	19
Songwe	6	5	116	7	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	3	0	0	3	6	0	53
Tabora	5	3	225	34	1	0	0	4	1	0	0	0	0	5	6	18	6	33	24	4	27
Tanga	6	2	434	32	6	1	2	0	1	0	0	0	0	0	0	2	6	315	120	20	41
Tarime Rorya	11	0	89	8	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	18	3	48	41	4	7
Wanamaji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reli	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tazara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Viwanja vya Ndege	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bandari	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaskazini Pemba	0	0	57	3	0	0	0	0	0	6	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaskazini Unguja	0	0	77	5	0	0	0	1	0	5	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3
Kusini Pemba	0	0	74	5	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
Kusini Unguja	0	0	67	9	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Mjini Magharibi	3	0	268	70	2	2	0	0	1	17	8	0	0	0	0	0	0	3	0	3	2
Tanzania	**185**	**53**	**7,151**	**1,109**	**148**	**96**	**60**	**31**	**51**	**45**	**16**	**20**	**5**	**20**	**34**	**346**	**636**	**2,695**	**1963**	**354**	**987**

Jedwali Na. 2.15 (linaendelea): Idadi ya Watu Walionyanyaswa Kutokana na Makosa ya Ukatili wa Kijinsia kwa Aina ya Kosa na Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari – Desemba, 2020

	Kukeketa	Shambulio		Shambulio La Kudhuru Mwili		Kuzini Na Maharimu		Lugha Ya Matusi		Kutelekeza Familia		Kupoka		Kutoa Mimba	Kumpa Mwanafunzi Mimba	Kumzorotesha Mwanafunzi Masomo		Wakubwa Na Watoto		Jumla
Mkoa	**Mke**	**Mme**	**Mke**	**Mme**	**Mke**	**Mme**	**Mke**	**Mme**	**Mke**	**Mme**	**Mke**	**Mme**	**Mke**	**Mke**	**Mke**	**Mme**	**Mke**	**Mme**	**Mke**	
Arusha	0	1276	659	93	39	0	0	495	1012	42	79	1	64	64	236	6	21	2,846	2,894	5,740
Ilala	0	37	79	136	176	0	8	22	41	26	36	0	0	1	0	14	47	441	792	1,233
Temeke	0	254	335	132	272	0	0	102	172	15	50	0	0	1	0	8	15	787	1,327	2,114
Kinondoni	0	30	106	15	46	0	0	21	221	40	74	1	0	0	9	0	1	268	1,183	1,451
Dodoma	2	58	83	108	93	3	8	48	30	17	9	3	3	2	149	16	39	473	868	1,341
Geita	0	7	64	75	143	0	1	4	6	11	11	0	0	67	82	4	38	148	660	808
Iringa	0	48	74	31	126	0	0	26	10	14	63	0	0	4	149	11	13	241	716	957
Kagera	0	66	119	59	147	2	5	32	37	18	77	6	13	0	299	30	44	330	1,106	1,436
Katavi	0	61	73	36	66	0	1	1	11	27	43	2	6	0	79	9	21	189	458	647
Kigoma	0	89	241	32	168	0	0	22	44	8	20	6	27	4	149	0	2	297	1,129	1,426
Kilimanjaro	0	81	44	68	37	0	3	23	31	97	75	7	28	1	98	19	19	492	813	1,305
Lindi	0	438	398	253	288	24	0	71	217	0	0	2	0	0	282	1	0	876	1,514	2,390
Manyara	2	295	204	165	128	27	19	118	250	174	153	1	7	4	210	55	90	1,237	1,735	2,972
Mara	1	37	96	66	139	0	0	0	0	13	38	0	0	0	120	8	48	223	799	1,022
Mbeya	0	52	66	36	90	0	1	16	24	26	50	1	0	7	169	9	34	262	832	1,094
Morogoro	0	7	83	21	44	0	0	3	12	2	15	0	0	2	51	0	49	99	601	700
Mtwara	0	199	209	40	82	1	0	66	66	7	10	4	7	4	86	6	75	478	755	1,233
Mwanza	0	33	50	13	8	1	8	29	29	4	21	5	0	7	288	72	88	281	775	1,056
Njombe	0	32	25	261	158	0	0	21	16	35	29	3	0	6	109	0	9	474	742	1,216
Pwani	0	69	172	46	61	0	0	19	48	0	14	5	0	0	35	5	12	252	659	911
Rufiji	0	18	82	8	49	0	0	13	12	0	18	0	3	0	107	5	0	102	422	524
Rukwa	0	25	40	107	262	1	0	15	43	22	38	4	8	2	195	3	15	232	919	1,151
Ruvuma	0	107	123	63	49	4	0	45	37	24	14	0	0	1	105	4	24	317	533	850
Shinyanga	0	92	126	79	69	0	0	12	11	12	15	11	41	43	228	8	33	269	861	1,130
Simiyu	0	32	16	47	107	10	4	8	3	18	9	1	0	0	197	10	0	219	529	748
Singida	0	333	357	84	90	9	5	73	71	18	40	1	0	0	96	12	17	602	774	1,376
Songwe	0	3	8	4	53	0	1	2	12	7	23	1	0	20	107	17	9	50	419	469
Tabora	0	91	114	2	9	1	0	30	26	7	40	0	0	8	159	9	20	243	669	912
Tanga	3	544	392	18	16	8	1	249	257	20	28	0	0	66	256	0	2	1,215	1,633	2,848
Tarime Rorya	0	61	140	21	33	0	0	12	10	15	24	0	0	1	61	3	12	190	422	612
Wanamaji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reli	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Tazara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Viwanja vya Ndege	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bandari	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaskazini Pemba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	9	60	69
Kaskazini Unguja	0	0	1	2	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	14	84	98
Kusini Pemba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	2	1	3	7	88	95
Kusini Unguja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	2	12	74	86
Mjini Magharibi	0	0	0	0	0	6	0	0	0	7	0	1	0	0	0	0	0	112	281	393
Tanzania	**8**	**4,475**	**4,579**	**2,121**	**3,049**	**97**	**65**	**1,598**	**2,760**	**726**	**1,116**	**66**	**214**	**315**	**4,113**	**345**	**803**	**14,288**	**28,126**	**42,414**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

2.5.4 Makosa ya Ukatili wa Kijinsia kwa Watoto

Makosa haya ni yale yote yanayohusu unyanyasaji wa kijinsia kwa watoto. Makosa haya yanatendeka zaidi katika jamii inayotuzunguka hasa zaidi ndani ya familia. Jamii imekuwa inakabiliana na changamoto zinazohusu makosa ya ukatili wa kijinsia kwa watoto kama vile ubakaji, kulawiti, kunajisi, kutupa watoto, kutelekeza familia na ukeketaji. Ukatili huu umekuwa ukiongezeka kila siku na jamii inashindwa kutetea watoto na kujiweka mbali na matatizo yanayowaathiri watoto. Kutokana na hali hii Jeshi la Polisi kwa kushirikiana na wadau mbalimbali, limeendelea kuinua kiwango cha uelewa wa jamii na kuimarisha huduma ya Madawati ya Jinsia katika vituo vya polisi ili kuhamasisha wananchi kutoa taarifa kuhusu vitendo vya ukatili wa kijinsia na unyanyasaji wa watoto.

Katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 jumla ya matukio ya ukatili wa kijinsia kwa watoto yaliripotiwa 15,870 ikilinganishwa na matukio 15,680 katika kipindi kama hicho mwaka 2019. Hili ni ongezeko la matukio.190 sawa na asilimia 1.2. Mikoa iliyoongoza ilikuwa ni Tanga (1,026), Mbeya na Mwanza (738), Dodoma (727) na Kilimanjaro (656). Mikoa iliyokuwa na idadi ndogo ni Reli (1), Kaskazini pemba (64), Kusini unguja (78), Kaskazini unguja (85) na Kusini pemba (88). Makosa yaliyoongoza kwa idadi kubwa ya matukio ni Kubaka (5,867), Kumpa mimba mwanafunzi (3,631), Kulawiti (1,000), Kumzorotesha mwanafunzi masomo (970) na shambulio (911). (Jedwali Na. 2.16).

Jedwali Na. 2.16: Makosa ya Ukatili wa Kijinsia kwa Watoto kwa Aina ya Kosa na Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari – Desemba, 2020

Mkoa	Mauaji		Kubaka	Kulawiti		Kutupa Watoto		Wizi wa Watoto		Kunajisi		Usafirishaji Haramu Binadamu		Mauaji ya Vikongwe		Kipigo		Kujeruhi		Shambulio la Aibu	
	Mme	**Mke**	**Mke**	**Mme**	**Mke**	**Mme**	**Mke**	**Mme**	**Mke**	**Mme**	**Mke**	**Mme**	**Mke**	**Mme**	**Mke**	**Mme**	**Mke**	**Mme**	**Mke**	**Mme**	**Mke**
Arusha	0	0	162	62	0	15	7	3	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	10	0	0
Ilala	0	0	241	46	5	7	5	3	7	0	0	0	0	0	0	0	1	21	29	0	8
Temeke	0	0	155	55	14	3	1	1	5	1	0	8	0	0	0	2	0	9	5	14	7
Kinondoni	0	0	301	71	28	8	8	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	4	1	0	3
Dodoma	0	0	286	89	21	0	0	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	43	2	17	18
Geita	0	0	168	12	0	0	1	1	3	0	0	0	0	0	0	1	0	7	13	4	10
Iringa	0	0	153	32	2	5	4	0	3	1	0	0	0	0	0	0	0	27	27	2	10
Kagera	2	2	201	3	0	7	2	2	5	0	0	0	0	0	0	0	0	5	4	1	20
Katavi	0	0	64	4	2	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	3	0	2	10	0	22
Kigoma	0	0	242	32	2	6	4	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	21	8	1	5
Kilimanjaro	0	1	328	78	11	8	9	0	2	1	2	0	0	0	0	2	2	1	3	8	16
Lindi	0	0	179	15	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	4	0	0
Manyara	0	0	104	30	4	0	1	0	0	0	0	4	4	0	0	3	2	21	12	5	18
Mara	0	0	163	18	4	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	4	7	7	2	0	2
Mbeya	0	0	253	30	0	8	6	1	2	5	1	3	1	0	0	5	2	17	6	0	21
Morogoro	0	0	258	40	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	2	6	10	5
Mtwara	0	0	117	13	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25	0	0	2
Mwanza	0	0	162	29	0	3	2	5	5	1	0	0	0	0	0	25	16	7	9	1	9
Njombe	0	0	229	8	1	3	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	17	12	3	1
Pwani	1	1	228	26	2	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	7	2	0	6
Rufiji	0	0	105	19	1	0	1	0	2	0	0	0	0	0	0	3	0	9	11	8	5
Rukwa	0	0	152	5	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	0	21
Ruvuma	0	0	85	4	3	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	3	20	24	6	2
Shinyanga	0	0	193	16	0	1	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	20
Simiyu	8	0	80	1	2	0	1	0	0	0	0	3	0	0	0	0	4	6	2	3	10
Singida	0	0	22	3	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	5	6
Songwe	0	1	107	7	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	42
Tabora	0	0	193	24	1	0	0	4	1	0	0	0	0	0	0	8	6	2	2	0	1
Tanga	0	0	384	28	6	1	2	0	1	0	0	0	0	0	0	2	6	58	41	8	13
Tarime Rorya	0	0	67	5	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	6	0	20	2	4	1
Wanamaji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reli	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tazara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Viwanja vya Ndege	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bandari	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaskazini Pemba	0	0	53	2	0	0	0	0	0	6	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaskazini Unguja	0	0	66	5	0	0	0	1	0	5	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Kusini Pemba	0	0	67	5	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
Kusini Unguja	0	0	60	9	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Mjini Magharibi	0	0	239	58	2	1	0	0	1	17	8	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1
Tanzania	**11**	**5**	**5,867**	**885**	**115**	**85**	**55**	**30**	**51**	**40**	**14**	**20**	**5**	**0**	**0**	**73**	**50**	**360**	**251**	**105**	**314**

Jedwali Na.2.16 (linaendelea): Makosa ya Ukatili wa Kijinsia kwa Watoto kwa Aina ya Kosa na Mikoa ya Kipolisi,Tanzania, Januari – Desemba, 2020

Mkoa	Kukeketa	Shambulio		Shambulio la Kudhuru Mwili		Kuzini na Maharimu		Lugha ya Matusi		Kutelekeza Familia		Kupoka		Kutoa Mimba	Kumpa Mwanafunzi Mimba	Kumzorotesha Mwanafunzi Masomo		Watoto		Jumla
	Mke	Mme	Mke	Mme	Mke	Mme	Mke	Mme	Mke	Mme	Mke	Mme	Mke	Mke	Mke	Mme	Mke	Mme	Mke	
Arusha	0	30	27	0	0	0	0	2	1	0	15	1	0	64	229	6	18	119	534	653
Ilala	0	1	28	37	64	0	0	8	0	3	4	0	0	0	0	14	47	140	439	579
Temeke	0	8	5	0	0	0	0	11	6	3	7	0	0	1	0	8	15	123	221	344
Kinondoni	0	7	16	5	0	0	0	1	8	8	0	1	0	0	4	0	1	108	373	481
Dodoma	1	14	22	19	7	3	2	15	1	8	4	3	3	0	95	15	35	229	498	727
Geita	0	0	32	36	58	0	1	0	0	1	7	0	0	67	80	4	38	66	478	544
Iringa	0	31	49	24	49	0	0	10	5	9	32	0	0	3	144	11	11	148	492	640
Kagera	0	0	2	2	5	2	3	0	0	7	10	3	9	0	255	24	34	58	552	610
Katavi	0	8	11	5	9	0	0	0	0	11	7	2	5	0	73	9	21	45	226	271
Kigoma	0	10	35	5	32	0	0	0	5	0	1	5	27	1	142	0	1	82	505	587
Kilimanjaro	0	3	6	5	3	0	2	0	0	0	3	5	22	1	96	19	19	130	526	656
Lindi	0	1	5	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	282	1	0	21	471	492
Manyara	2	36	29	7	0	8	2	6	8	31	53	0	0	2	143	35	58	186	442	628
Mara	0	13	19	4	16	0	0	0	0	5	6	0	0	0	120	8	48	59	388	447
Mbeya	0	7	15	14	57	0	1	15	13	16	42	1	0	6	157	9	24	131	607	738
Morogoro	0	2	6	6	23	0	0	3	3	1	7	0	0	2	37	0	49	65	396	461
Mtwara	0	40	1	25	2	1	0	21	6	2	4	2	7	4	70	6	74	132	289	421
Mwanza	0	9	18	1	0	1	8	6	7	2	13	5	0	3	280	67	60	146	592	738
Njombe	0	0	9	34	19	0	0	4	2	19	17	3	0	6	84	0	9	91	390	481
Pwani	0	6	0	3	4	0	0	1	1	0	4	5	0	0	35	5	12	57	295	352
Rufiji	0	0	67	1	20	0	0	4	11	0	12	0	0	0	102	5	0	49	337	386
Rukwa	0	0	0	10	6	1	0	0	0	3	0	3	3	2	190	3	15	28	392	420
Ruvuma	0	36	37	30	8	4	0	14	0	16	7	0	0	1	72	0	16	131	259	390
Shinyanga	0	39	31	7	0	0	0	3	1	1	5	11	39	43	212	5	23	85	571	656
Simiyu	0	3	0	19	14	3	4	0	0	2	3	1	0	0	161	10	0	59	281	340
Singida	0	8	4	0	0	5	3	0	0	7	1	1	0	0	81	10	17	42	134	176
Songwe	0	0	0	3	2	0	1	0	0	4	8	1	0	20	100	16	7	32	291	323
Tabora	0	3	8	1	2	1	0	7	0	4	8	0	0	0	153	5	11	59	386	445
Tanga	0	46	40	0	0	0	1	71	63	0	0	0	0	66	187	0	2	214	812	1026
Tarime Rorya	0	15	12	3	3	0	0	2	3	5	7	0	0	1	45	1	2	61	144	205
Wanamaji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reli	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Tazara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Viwanja vya Ndege	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bandari	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaskazini Pemba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	8	56	64
Kaskazini Unguja	0	0	1	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	13	72	85
Kusini Pemba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	2	1	3	7	81	88
Kusini Unguja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	2	12	66	78
Mjini Magharibi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	86	251	337
Tanzania	**3**	**376**	**535**	**308**	**403**	**29**	**28**	**204**	**145**	**175**	**287**	**55**	**122**	**293**	**3631**	**297**	**673**	**3,023**	**12,847**	**15,870**

2.5.5 Makosa ya Ukatili wa Kijinsia kwa Watu wazima

Katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 jumla ya matukio ya ukatili wa kijinsia kwa watu wazima yaliripotiwa 26,544 ikilinganishwa na matukio 23,685 kipindi kama hicho mwaka 2019. Hili ni ongezeko la matukio 2,859 sawa na asilimia 12.1. Mikoa iliyoongoza ilikuwa ni Arusha (5,087), Manyara (2,344), Lindi (1,898), Tanga (1,822) na Temeke (1,770). Mikoa iliyokuwa na idadi ndogo ni Kaskazini Pemba (5), Kusini Pemba (7), Kusini Unguja (8), Kaskazini Unguja (13) na Mjini Magharibi (56). Makosa yaliyoongoza kwa idadi kubwa ya matukio ni Shambulio (8,143), Shambulio la kudhuru mwili (4,459), Kujeruhi (4,047), Lugha ya matusi (4,009), na Kutelekeza familia (1,380) (Jedwali Na. 2.17).

Jedwali Na. 2.17: Idadi ya Watu Wazima Walionyanyaswa Kutokana na Makosa ya Ukatili wa Kijinsia kwa Aina ya Kosa na Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari – Desemba, 2020

	Mauaji		Kubaka	Kulawiti		Kutupa Watoto		Wizi wa Watoto		Kunajisi		Usafirishaji Haramu Binadamu		Mauaji ya Vikongwe		Kipigo		Kujeruhi		Shambulio la Aibu	
Mkoa	**Mme**	**Mke**	**Mke**	**Mme**	**Mke**	**Mme**	**Mke**	**Mme**	**Mke**	**Mme**	**Mke**	**Mme**	**Mke**	**Mme**	**Mke**	**Mme**	**Mke**	**Mme**	**Mke**	**Mme**	**Mke**
Arusha	0	1	73	32	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	785	431	33	33
Ilala	6	1	47	10	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	107	35	1	22
Temeke	3	2	40	17	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	75	118	82	84	6	47
Kinondoni	7	2	79	21	13	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	12	103	32	140	2	45
Dodoma	5	1	72	15	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	47	23	0	23
Geita	7	7	29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	2	14	8	0	6
Iringa	5	0	41	5	0	1	1	0	0	3	0	0	0	0	4	0	0	29	30	5	2
Kagera	14	5	34	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	7	6	1	0	71	67	2	19
Katavi	6	0	25	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	32	18	4	13
Kigoma	13	5	43	6	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	52	111	5	52
Kilimanjaro	3	0	69	13	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	64	22	19	6
Lindi	5	2	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	63	14	2	116
Manyara	2	2	51	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	126	261	143	118	58	91
Mara	6	0	34	8	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	53	55	84	0	6
Mbeya	8	0	69	18	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	6	0	18	19	0	11
Morogoro	7	1	42	4	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	28	0	5
Mtwara	3	3	31	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	115	49	1	12
Mwanza	12	0	34	10	6	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	4	12	26	6	17	12
Njombe	2	0	72	4	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	82	58	3	4
Pwani	0	0	46	5	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	61	26	3	4
Rufiji	12	0	13	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	0	0	12
Rukwa	4	1	36	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	4	0	33	85	5	15
Ruvuma	1	1	29	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	7	25	24	11	1
Shinyanga	5	3	35	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21	33	8	7
Simiyu	2	1	44	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	3	19	21	46	23
Singida	5	1	12	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	4	16	7	35	33	1	13
Songwe	6	4	9	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3	0	0	2	5	0	11
Tabora	5	3	32	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	6	10	0	31	22	4	26
Tanga	6	2	50	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	257	79	12	28
Tarime Rorya	0	0	22	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12	3	28	39	0	6
Wanamaji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reli	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tazara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Viwanja vya Ndege	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bandari	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaskazini Pemba	0	0	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaskazini Unguja	0	0	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Kusini Pemba	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kusini Unguja	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Mjini Magharibi	3	0	29	12	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	1
Tanzania	**163**	**48**	**1,284**	**224**	**33**	**11**	**5**	**1**	**0**	**5**	**2**	**0**	**0**	**20**	**34**	**273**	**586**	**2,335**	**1,712**	**249**	**673**

Jedwali Na. 2.1 (linaendelea): Idadi ya Watu Wazima Walionyanyaswa Kutokana na Makosa ya Ukatili wa Kijinsia kwa Aina ya Kosa na Mikoa ya Kipolisi,Tanzania, Januari – Desemba, 2020

Mkoa	Kukeketa	Shambulio		Shambulio la Kudhuru Mwili		Kuzini Na Maharimu		Lugha ya Matusi		Kutelekeza Familia		Kupoka		Kutoa Mimba	Kumpa Mwanafunzi Mimba	Kumzorotesha Mwanafunzi Masomo		Wakubwa		Jumla
	Mke	Mme	Mke	Mme	Mke	Mme	Mke	Mme	Mke	Mme	Mke	Mme	Mke	Mke	Mke	Mme	Mke	Mme	Mke	
Arusha	0	1246	632	93	39	0	0	493	1011	42	64	0	64	0	7	0	3	2,727	2,360	5,087
Ilala	0	36	51	99	112	0	8	14	41	23	32	0	0	1	0	0	0	301	353	654
Temeke	0	246	330	132	272	0	0	91	166	12	43	0	0	0	0	0	0	664	1,106	1,770
Kinondoni	0	23	90	10	46	0	0	20	213	32	74	0	0	0	5	0	0	160	810	970
Dodoma	1	44	61	89	86	0	6	33	29	9	5	0	0	2	54	1	4	244	370	614
Geita	0	7	32	39	85	0	0	4	6	10	4	0	0	0	2	0	0	82	182	264
Iringa	0	17	25	7	77	0	0	16	5	5	31	0	0	1	5	0	2	93	224	317
Kagera	0	66	117	57	142	0	2	32	37	11	67	3	4	0	44	6	10	272	554	826
Katavi	0	53	62	31	57	0	1	1	11	16	36	0	1	0	6	0	0	144	232	376
Kigoma	0	79	206	27	136	0	0	22	39	8	19	1	0	3	7	0	1	215	624	839
Kilimanjaro	0	78	38	63	34	0	1	23	31	97	72	2	6	0	2	0	0	362	287	649
Lindi	0	437	393	253	288	24	0	71	217	0	0	0	0	0	0	0	0	855	1,043	1,898
Manyara	0	259	175	158	128	19	17	112	242	143	100	1	7	2	67	20	32	1,051	1,293	2,344
Mara	1	24	77	62	123	0	0	0	0	8	32	0	0	0	0	0	0	164	411	575
Mbeya	0	45	51	22	33	0	0	1	11	10	8	0	0	1	12	0	10	131	225	356
Morogoro	0	5	77	15	21	0	0	0	9	1	8	0	0	0	14	0	0	34	205	239
Mtwara	0	159	208	15	80	0	0	45	60	5	6	2	0	0	16	0	1	346	466	812
Mwanza	0	24	32	12	8	0	0	23	22	2	8	0	0	4	8	5	28	135	183	318
Njombe	0	32	16	227	139	0	0	17	14	16	12	0	0	0	25	0	0	383	352	735
Pwani	0	63	172	43	57	0	0	18	47	0	10	0	0	0	0	0	0	195	364	559
Rufiji	0	18	15	7	29	0	0	9	1	0	6	0	3	0	5	0	0	53	85	138
Rukwa	0	25	40	97	256	0	0	15	43	19	38	1	5	0	5	0	0	204	527	731
Ruvuma	0	71	86	33	41	0	0	31	37	8	7	0	0	0	33	4	8	186	274	460
Shinyanga	0	53	95	72	69	0	0	9	10	11	10	0	2	0	16	3	10	184	290	474
Simiyu	0	29	16	28	93	7	0	8	3	16	6	0	0	0	36	0	0	160	248	408
Singida	0	325	353	84	90	4	2	73	71	11	39	0	0	0	15	2	0	560	640	1,200
Songwe	0	3	8	1	51	0	0	2	12	3	15	0	0	0	7	1	2	18	128	146
Tabora	0	88	106	1	7	0	0	23	26	3	32	0	0	8	6	4	9	184	283	467
Tanga	3	498	352	18	16	8	0	178	194	20	28	0	0	0	69	0	0	1,001	821	1,822
Tarime Rorya	0	46	128	18	30	0	0	10	7	10	17	0	0	0	16	2	10	129	278	407
Wanamaji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reli	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tazara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Viwanja Ndege	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bandari	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaskazini Pemba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	5
Kaskazini Unguja	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	12	13
Kusini Pemba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	7
Kusini Unguja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	8
Mjini Magharibi	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	26	30	56
Jumla	**5**	**4,099**	**4,044**	**1,813**	**2,646**	**68**	**37**	**1,394**	**2,615**	**551**	**829**	**11**	**92**	**22**	**482**	**48**	**130**	**11,265**	**15,279**	**26,544**

2.5.6 Makosa ya Kupatikana na Silaha

Matukio ya uzagaaji wa silaha za moto hapa nchini yamekuwa ni kichocheo kikubwa cha uhalifu hasa mikoa iliyopo pembezoni mwa nchi na ile inayozunguka hifadhi za Taifa. Sababu kubwa zinazochangia kuongezeka kwa matukio hayo ni wahamiaji haramu wanaoingia nchini wakiwa na silaha pamoja na uwindaji haramu unaoshawishi watu kujitengenezea silaha za kienyeji. Ili kukabiliana na tatizo hili Jeshi la Polisi limeendelea na mikakati mbalimbali pamoja na kuishirikisha jamii katika kutoa taarifa, kutumia taarifa za ki-intelijensia na kufanya operesheni maalum. Katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 jumla ya silaha 202 na risasi 360 zilikamatwa nchini ikilinganishwa na silaha 345 na risasi 992 kipindi kama hicho mwaka 2019 (Jedwali Na. 2.18).

Mchanganuo wa aina za silaha zilizokamatwa katika kipindi hiki ni kama ifuatavyo: Gobole (134), Shotgun (39), Bastola (16), Rifle (1), AK47 (10), G3 (2). Mikoa iliyoongoza kwa kuwa na kesi nyingi za kupatikana na silaha zinazomilikiwa kinyume cha sheria ni Katavi (22), Tanga (18), Tabora (16), Mbeya (11) na Ruvuma (10).

Jedwali Na. 2.18: Idadi ya Kesi pamoja na Silaha na Risasi Zilizopatikana Kimkoa, Tanzania, Januari – Desemba, 2020

Mkoa	Kesi		SAR		SMG		Uzi Gun		Shot Gun		Fn		Mark IV		G.3		Bastola		Air Gun		Rifle		AK 47		Gobole		Bomu	Baruti		Jumla		Watuhumiwa Siraha		Watuhumiwa Risasi	
	S	R	S	R	S	R	S	R	S	R	S	R	S	R	S	R	S	R	S	R	S	R	S	R	S	R		Kg	Gm	Siraha	Risasi	Me	Ke	Me	Ke
Arusha	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	4	0	0	0
Ilala	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Temeke	4	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	15	3	0	0	0
Kinondoni	2	1	0	0	0	0	0	0	0	29	0	0	0	0	0	0	2	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	49	3	0	0	0
Dodoma	6	28	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	2	7	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	7	12	3	1	3	0
Geita	2	1	0	0	0	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2	18	2	0	2	0
Iringa	8	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0	0	0	8	0	4	0	0	0
Kagera	5	3	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	6	0	0	0	0	6	5	8	0	3	0
Katavi	22	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	18	2	0	0	0	25	2	23	0	0	0
Kigoma	9	0	0	0	1	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0	0	0	9	30	9	0	0	0
Kilimanjaro	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	45	3	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	49	2	2	3	0
Lindi	3	0	0	0	0	0	0	0	1	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	16	4	0	3	0
Mara	1	1	0	0	1	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	9	1	0	0	0
Manyara	4	4	0	0	0	0	0	1	0	27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	59	0	0	0	4	87	3	0	1	0
Mbeya	11	6	0	0	0	0	0	0	3	6	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	10	6	6	1	1	0
Morogoro	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mtwara	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0
Mwanza	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	1	4	1	0	0	0
Njombe	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	10	0	10	0	0	0
Pwani	6	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	11	0	0	0	0	11	1	4	0	1	0
Rufiji	2	9	0	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	2	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	16	0	0	1	0
Rukwa	9	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	9	0	10	1	0	0
Ruvuma	10	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	11	0	12	0	0	0
Shinyanga	6	1	0	0	0	0	0	0	21	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	24	1	7	1	0	0
Simiyu	1	2	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	11	2	0	0	0
Singida	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0	0	0	7	0	7	0	0	0
Songwe	4	1	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	5	6	5	0	1	0
Tabora	16	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13	1	0	0	0	16	1	15	0	0	0
Tanga	18	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	0	0	0	0	19	0	19	1	0	0
Tarime - Rorya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wanamaji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reli	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TAZARA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Viwanja vya Ndege	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bandari	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tanzania Bara	**168**	**63**	**0**	**3**	**2**	**57**	**0**	**9**	**39**	**85**	**0**	**0**	**0**	**0**	**2**	**54**	**16**	**57**	**0**	**4**	**1**	**5**	**7**	**2**	**134**	**63**	**0**	**0**	**0**	**201**	**339**	**168**	**7**	**19**	**0**
Kaskazini Pemba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaskazini Unguja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kusini Pemba	1	0	0	0	1	21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	21	2	0	0	0
Kusini Unguja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mjini Magharibi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tanzania Zanzibar	**1**	**0**	**0**	**0**	**1**	**21**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**21**	**2**	**0**	**0**	**0**
Tanzania 2020	**169**	**63**	**0**	**3**	**3**	**78**	**0**	**9**	**39**	**85**	**0**	**0**	**0**	**0**	**2**	**54**	**16**	**57**	**0**	**4**	**1**	**5**	**7**	**2**	**134**	**63**	**0**	**0**	**0**	**202**	**360**	**170**	**7**	**19**	**0**
Tanzania 2019	**349**	**71**	**2**	**2**	**18**	**164**	**1**	**1**	**59**	**83**	**0**	**0**	**3**	**5**	**1**	**0**	**40**	**511**	**1**	**0**	**64**	**3,965**	**7**	**55**	**259**	**46**	**0**	**2**	**0**	**455**	**4,832**	**321**	**13**	**23**	**2**

S = Silaha, R = Risasi

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

2.5.7 Matukio ya Uhalifu Yaliyotendwa na Raia wa Kigeni Hapa Nchini

Matukio ya uhalifu yanayotendwa na raia wa kigeni hapa nchini yameendelea kuripotiwa katika vituo mbalimbali vya polisi. Matukio hayo ni pamoja na mauaji, shambulio, wizi wa kuaminiwa na kusababisha matukio ya ajali barabarani. Katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 jumla ya matukio 17 yaliripotiwa ukilinganisha na 5 ya kipindi kama hicho mwaka 2019. Wengi wa wageni waliofanya uhalifu huo ni kutoka China (7) (Jedwali Na. 2.19).

Jedwali Na. 2.19: Matukio ya Uhalifu Yaliyofanywa na Raia wa Kigeni kwa Aina ya Kosa na Nchi Walizotoka, Tanzania, Januari – Desemba, 2020.

Kosa	Nchi Walizotoka Raia wa Kigeni								
	China	Afrika Kusini	Australia	India	Norway	Uholanzi	Urusi	Canada	Jumla
Makosa Dhidi ya Binadamu									
Kubaka	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Kujaribu Kubaka	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Kujeruhi	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Shambulio la Kudhuru Mwili	0	0	0	0	0	0	2	0	2
Jumla	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0**	**2**	**1**	**4**
Makosa ya Kuwania Mali									
Kujipatia fedha kwa njia ya udanganyifu	5	0	0	0	0	0	0	0	5
Kuchoma Nyumba Moto	1	0	2	0	0	0	0	0	3
Kusambaza Picha za Ngono	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Kiharibu Mali	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Jumla	**7**	**0**	**2**	**1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**10**
Makosa Dhidi ya Maadili ya Jamii									
Kufanya Fujo	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Kutumia Lugha ya Matusi	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Jumla	**0**	**2**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**2**
Usalama Barabarani									
Ajali ya Gari na Kusababisha Kifo	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Jumla	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**
Jumla kuu	**7**	**2**	**2**	**1**	**1**	**1**	**2**	**1**	**17**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

2.5.8 Matukio ya Uhalifu Waliotendewa Raia wa Kigeni Hapa Nchini

Kumekuwa na matukio mbalimbali ya uhalifu ambayo wamekuwa wakifanyiwa raia wa kigeni hapa nchini. Matukio hayo ni uvunjaji (17), Wizi (11) na Unyang'anyi wa kutumia nguvu (9) na. Katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 jumla ya matukio 67 yaliripotiwa ukilinganisha na 79 ya kipindi kama hicho mwaka 2019. Wengi wa wageni waliofanyiwa uhalifu huo ni kutoka China (11), Uholanzi (6) na Urusi (5) (Jedwali Na. 2.20).

Jedwali Na. 2.20: Matukio Waliotendewa Raia wa Kigeni kwa Aina ya Tukio, Tanzania, Januari – Desemba, 2020

	Nchi Walizotoka/Idadi ya Wageni																									
Tukio	**China**	**Italia**	**Urusi**	**Japan**	**Uholanzi**	**Ujerumani**	**Afrika Kusini**	**Canada**	**Sudani**	**Pakistan**	**Misri**	**Ureno**	**Uturuki**	**Ubeligiji**	**Australia**	**Norway**	**Korea**	**Swiden**	**Ufaransa**	**Swisland**	**Israel**	**Nigeria**	**Ugiriki**	**Kazstani**	**Serbia**	**Jumla**
Makosa dhidi ya binadamua																										
Taaria ya Kifo	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**2**
Kubaka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	**1**
Shambulio la kudhuru Mwili	0	0	2	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	**5**
Shambulio	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	**3**
Kujeruhi	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**2**
Jumla ndogo	**0**	**1**	**2**	**0**	**2**	**0**	**2**	**1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0**	**1**	**0**	**1**	**0**	**13**
Makosa ya kuwania mali																										
Wizi kutoka kwenye gari	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**2**
Wizi kutoka maungoni	1	0	2	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**6**
Uvunjaji	2	1	0	0	3	2	0	0	0	0	0	0	1	1	0	2	0	2	1	1	0	0	0	0	1	**17**
Unyang'anyi wa kutumia silaha	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**1**
Unyang'anyi wa kutumia nguvu	3	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	**9**
Wizi wa kuaminiwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**1**
Wizi	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	**11**
Kuharibu Mali	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**1**
Kujipatia fedha kwa njia ya udanganyifu	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	**5**
Kusafirisha Madini	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Kujaribu kuiba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Wizi wa pikipiki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Jumla ndogo	**11**	**2**	**3**	**2**	**4**	**3**	**1**	**1**	**2**	**1**	**2**	**1**	**3**	**4**	**0**	**3**	**0**	**3**	**1**	**1**	**2**	**1**	**1**	**0**	**1**	**53**
Makosa dhidi ya maadili ya jamii																										
Kupatikana na Nyara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Kuingia hifadhini bila kibali	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Jumla ndogo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**
Makosa ya usalama barabarani	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jumla ndogo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Jumla kuu jinai na usalama barabarani	**11**	**3**	**5**	**2**	**6**	**3**	**3**	**2**	**2**	**2**	**2**	**1**	**4**	**4**	**1**	**3**	**0**	**3**	**2**	**2**	**2**	**2**	**1**	**1**	**1**	**67**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

2.5.9 Uhamiaji Haramu

Uhamiaji haramu ni mojawapo ya makosa yanayoibuka yakitokana na vita vya wenyewe kwa wenyewe, ukosefu wa utulivu na hali ngumu ya kiuchumi katika nchi wanazotoka wahusika. Hii inasababisha wimbi la wahamiaji haramu nchini. Jeshi la Polisi kwa kushirikiana na Idara ya Uhamiaji pamoja na wadau mbalimbali, limeendelea kukabiliana na changamoto hii. Mbali na kuwepo kwa wahamiaji haramu toka nchi jirani pia wamekuwepo wahamiaji haramu kutoka nchi mbalimbali kama vile Somalia, Ethiopia na India.

Mikoa iliyopatikana na wahamiaji haramu wengi katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 ni Kagera (310), Kigoma (304), Tanga (58), Pwani (36) na Mbeya (33). Takwimu zinaonesha kuwa, idadi kubwa ya wahamiaji haramu wanatoka Burundi (1,437), Ethiopia (743), Somalia (77), Rwanda (60) na Kenya (44). Jumla ya kesi 862 zenye watuhumiwa 2,451 zilifunguliwa kuhusiana na uhamiaji haramu (Jedwali Na.2.21).

Jedwali Na. 2.21: Idadi ya Kesi na Wahamiaji Haramu kwa Jinsi, Utaifa na Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari – Desemba, 2020

Mkoa	Idadi Ya Kesi	Utaifa																												Jumla Ya Waliokamatwa		
		Somalia		Ethiopia		Kenyan		Rundis		Congo Kishansa		Congo Brazaville		Rwandis		Zambian		Indian		Mozambiq		Ugandan		Malawi		Belgium		China				
		Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Jumla
Arusha	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ilala	15	0	0	0	0	2	0	12	0	3	0	0	0	6	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0	1	0	27	0	27
Temeke	10	0	0	1	0	4	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	11	0	11
Kinondoni	26	0	0	38	1	4	0	3	0	3	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	7	1	2	0	0	0	60	2	62
Dodoma	5	0	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	0	10
Geita	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iringa	3	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14	0	14
Kagera	310	5	0	2	2	0	0	664	64	1	0	0	0	28	15	1	0	0	0	0	0	8	1	0	0	0	0	0	0	709	82	791
Katavi	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kigoma	304	0	0	0	0	0	0	580	60	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	586	60	646
Kilimanjaro	21	7	0	42	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	56	0	56
Lindi	3	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	4
Mara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Manyara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mbeya	33	17	4	92	0	0	0	0	0	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14	5	0	0	0	0	127	13	140
Morogoro	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mtwara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mwanza	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Njombe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pwani	36	0	0	318	0	0	0	1	0	2	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	323	1	324
Rufiji	3	12	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13	0	13
Rukwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ruvuma	2	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
Shinyanga	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Simiyu	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Singida	4	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
Songwe	7	13	2	4	0	0	0	9	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	34	2	36
Tabora	9	0	0	10	0	0	0	5	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16	0	16
Tanga	58	15	1	221	1	22	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	258	5	263
Tarime - Rorya	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wanamaji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reli	7	0	0	0	0	0	0	33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	33	0	33
Tazara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Viwanja vya Ndege	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bandari	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tanzania Bara	**862**	**70**	**7**	**739**	**4**	**41**	**3**	**1,313**	**124**	**35**	**4**	**0**	**1**	**45**	**15**	**1**	**0**	**1**	**0**	**1**	**0**	**10**	**1**	**27**	**6**	**2**	**0**	**1**	**0**	**2,286**	**165**	**2,451**
Kaskazini Pemba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaskazini Unguja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kusini Pemba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kusini Unguja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mjini Magharibi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tanzania Zanzibar	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Tanzania	**862**	**70**	**7**	**739**	**4**	**41**	**3**	**1,313**	**124**	**35**	**4**	**0**	**1**	**45**	**15**	**1**	**0**	**1**	**0**	**1**	**0**	**10**	**1**	**27**	**6**	**2**	**0**	**1**	**0**	**2,286**	**165**	**2,451**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzaniaa

2.5.10 Matukio ya Uhalifu kwa Njia ya Mtandao

Uhalifu kwa njia ya mtandao ni ule unaofanyika kwa kutumia vifaa vya mawasiliano ya kielektroniki kama vile simu na kompyuta katika kukamilisha uhalifu. Makosa yanayohusika ni pamoja na wizi, lugha ya matusi, kughushi, wizi wa taarifa na kutishia kuua.

Matukio ya uhalifu kwa njia ya mtandao yameongezeka hapa nchini. Katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 matukio 4,850 yaliripotiwa ikilinganishwa na matukio 3,514 yaliyoripotiwa katika kipindi kama hicho mwaka 2019. Hili ni ongezeko la matukio 1,1,336 sawa na asilimia 8.0.

Jedwali Na. 2.22: Idadi ya Matukio ya Uhalifu kwa Njia ya Mtandao kwa Aina ya Tukio, Tanzania, Januari – Desemba, 2019 na 2020

Tukio	2019	2020	Tofauti	Badiliko (asilimia)
Wizi	2,408	2963	555	23.0
Matusi	287	385	98	34.1
Kutishia Kuua	409	490	81	19.8
Kughushi	21	32	11	52.4
Wizi Akiwa Mtumishi	1	1	0	0.0
Kujifanya Mtumishi	0	4	4	NA
Kujaribu Kuiba	98	14	-84	-85.7
Vitisho	43	254	211	490.7
Kujaribu Kujipatia Fedha Kwa Njia Ya Udanganyifu	10	111	101	1010.0
Kujipatia Pesa Kwa Njia Ya Udanganyifu	83	89	6	7.2
Utapeli	1	21	20	2000.0
Wizi Katika Atm	97	53	-44	-45.4
Kuhamisha Frdha kutoka Benki	0	125	125	NA
Wizi Wa Kuaminiwa	31	65	34	109.7
Matumizi Mabaya Ya Mtandao	19	0	-19	-100.0
Kumtaja Mtu Mchawi	0	1	1	NA
Uchochezi	0	0	0	NA
Picha Zangono	1	0	-1	-100.0
Matumizi Ya Simu Kudanganya	5	47	42	840.0
Kuingilia Mfumo Wa Mtandao	0	54	54	NA
Makosa Mengine	0	141	141	NA
Jumla	**3,514**	**4,850**	**1,336**	**38.0**

**Kesi zilizofunguliwa ambazo bado ziko chini ya uchunguzi maalum*
Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

2.5.11 Matukio ya Uhalifu wa Dawa za Kulevya

Dawa za kulevya zimegawanyika katika makundi mawili ambayo ni dawa za viwandani na za mashambani. Kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 kulikuwa na makosa 6,332 ya dawa za kulevya nchini. Kati ya hayo, makosa 429 yalihusu dawa za kulevya za viwandani na makosa 6,933, yalihusu dawa za kulevya za mashambani. Aidha, watuhumiwa 510 wa dawa za kulevya za viwandani na watuhumiwa 8,757 wa dawa za mashambani walikamatwa.

Katika kipindi husika, jumla ya kilogramu 83 na gramu 799.2 za dawa za kulevya za viwandani zilikamatwa ikilinganishwa na kilogramu 69 na gramu 164.5 zilizokamatwa katika kipindi kama hicho mwaka 2019 (Jedwali Na. 2.23). Aidha, jumla ya tani 24 kilogramu 890 na gramu 983 za dawa za kulevya za mashambani zilikamatwa ikilinganishwa na ya tani 29 kilogramu 950 na gramu 787 zilizokamatwa katika kipindi kama hicho mwaka 2019 (Jedwali Na. 2.24).

Jedwali Na. 2.23: Dawa za Kulevya za Viwandani; Idadi ya Kesi na Watuhumiwa na Kiasi cha Dawa Kilichokamatwa kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari – Desemba, 2020

Mkoa	Cocain					Heroine					Cannabis Resin				
	Kesi	Uzito		Watuhumiwa		Kesi	Uzito		Watuhumiwa		Kesi	Uzito		Watuhumiwa	
		Kilo	Gram	Mme	Mke		Kilo	Gram	Mme	Mke		Kilo	Gram	Mme	Mke
Arusha	4	1	5.74	3	1	6	0	2.85	8	1	0	0	0	0	0
Ilala	23	0	115.03	24	1	14	1	45	11	0	0	0	0	0	0
Temeke	0	0	0	0	0	20	53	198.7	36	0	0	0	0	0	0
Kinondoni	27	0	53.7	21	1	16	0	116	41	0	0	0	0	0	0
Dodoma	1	0	200	1	0	4	0	321	2	2	1	0	1	0	2
Geita	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iringa	1	0	1.9	1	0	5	0	0.9	2	0	0	0	0	0	0
Kagera	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Katavi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kigoma	0	0	0	0	0	2	0	0.083	4	0	0	0	0	0	0
Kilimanjaro	0	0	0	0	0	4	0	6.1	3	1	0	0	0	0	0
Lindi	0	0	0	0	0	4	0	11	7	1	0	0	0	0	0
Mara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Manyara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mbeya	5	0	250.4	6	0	4	0	73.72	5	0	0	0	0	0	0
Morogoro	0	0	0	0	0	8	0	27.5	6	0	0	0	0	0	0
Mtwara	0	0	0	0	0	8	0	40.8	10	0	0	0	0	0	0
Mwanza	0	0	0	0	0	5	1.5	11.789	3	2	0	0	0	0	0
Njombe	1	0	5	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pwani	2	0	3.0015	3	0	13	0	664.89	23	2	0	0	0	0	0
Rufiji	0	0	0	0	0	19	0	47.8	19	0	0	0	0	0	0
Rukwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ruvuma	1	1	846	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Shinyanga	0	0	0	0	0	2	0	55	2	0	0	0	0	0	0
Simiyu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Singida	1	0	5	2	0	5	0	42.49	9	0	0	0	0	0	0
Songwe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tabora	2	0	500.44	6	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0
Tanga	0	0	0	0	0	33	0	91.43	37	2	0	0	0	0	0
Tarime - Rorya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wanamaji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reli	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tazara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
V.Ndege	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bandari	1	0	50	1	0	4	9	114	5	2	0	0	0	0	0
Tanzania Bara	**69**	**2**	**2036.2**	**71**	**4**	**177**	**64.5**	**1872.052**	**234**	**14**	**1**	**0**	**1**	**0**	**2**
Kaskazini Pemba	0	0	0	0	0	8	0	50.884	8	0	0	0	0	0	0
Kaskazini Unguja	0	0	0	0	0	35	0	990.395	38	0	0	0	0	0	0
Kusini Pemba	0	0	0	0	0	27	4	230.045	26	0	0	0	0	0	0
Kusini Unguja	0	0	0	0	0	41	0	98.4944	39	3	0	0	0	0	0
Mjini Magharibi	2	0	16	5	0	69	8	500.136	63	3	0	0	0	0	0
Tanzania Zanzibar	**2**	**0**	**16**	**5**	**0**	**180**	**12**	**1869.954**	**174**	**6**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Tanzania	**71**	**4**	**52.21**	**76**	**4**	**357**	**79.5**	**742.0064**	**408**	**20**	**1**	**0**	**1**	**0**	**2**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

Jedwali Na. 2.24: Dawa za Kulevya za Mashambani; Idadi ya Kesi na Watuhumiwa na Kiasi cha Dawa Kilichokamatwa kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari – Desemba, 2020

Mkoa	Kesi	Bhangi Uzito		Watuhumiwa			Kesi	Mirungi Uzito		Watuhumiwa		
		kilo	gram	Me	Ke	Jumla		Kilo	gram	Me	Ke	Jumla
Arusha	262	1010	4,519.4	328	47	375	189	838	5729.2	237	33	270
Ilala	568	280	6,161.4	849	20	869	49	13	3090.18	87	2	89
Temeke	452	145	5517	528	8	536	5	1	494	6	4	10
Kinondoni	733	964	7,678.61	1,30	134	1,440	20	506	360.15	24	4	28
Dodoma	223	142.8	5,426.886	210	19	229	11	9.4	1196	14	4	18
Geita	46	40	1,559.1	38	11	49	1	1	3	3	0	3
Iringa	127	41	5,970.617	128	2	130	0	0	0	0	0	0
Kagera	69	54.5	5,552.005	65	3	68	44	138	3002.005	30	13	43
Katavi	36	27	2068.5	37	2	39	0	0	0	0	0	0
Kigoma	64	143	3,889.56	82	2	84	0	0	0	0	0	0
Kilimanjaro	254	1474.	8,310.8	205	24	229	401	4762	6597.45	312	35	347
Lindi	74	95	3,739.95	74	2	76	0	0	0	0	0	0
Mara	136	295	3,108.2	154	28	182	11	189	2558	16	2	18
Manyara	65	236.7	4,066	44	10	54	62	345	4345.3	52	7	59
Mbeya	305	397	5,407	427	19	446	0	0	0	0	0	0
Morogoro	408	2228	8,195.2	399	6	405	1	15	0	1	0	1
Mtwara	106	178	5,095.892	121	12	133	0	0	0	0	0	0
Mwanza	192	545	6,399.25	211	23	234	57	378.5	1725	36	29	65
Njombe	48	30.6	3,287.04	49	1	50	0	0	0	0	0	0
Pwani	320	1109	7075	319	55	374	13	326	132	10	1	11
Rufiji	272	255	6,195.2	318	50	368	0	0	0	0	0	0
Rukwa	78	611	5,789.8	99	4	103	0	0	0	0	0	0
Ruvuma	108	683	5,941.89	74	0	74	1	0	800	1	0	1
Shinyanga	65	137	6,019	72	8	80	13	13	1470	13	1	14
Simiyu	31	259	2,677	28	3	31	20	157	1360	15	3	18
Singida	101	57	5,150.71	114	10	124	20	2	2876.8	25	4	29
Songwe	52	69	2,912.301	57	2	59	1	0	40	2	1	3
Tabora	132	360	4,405.5	152	8	160	9	501	843	15	3	18
Tanga	218	464	4,999.44	231	18	249	74	3324	4679.5	63	15	78
Tarime - Rorya	86	660.8	579.5	61	12	73	25	209	2019.83	25	4	29
Wanamaji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reli	2	33	0	1	1	2	0	0	0	0	0	0
Tazara	3	0	102.72	3	0	3	0	0	0	0	0	0
Viwanja vyaNdege	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bandari	14	27	1043.4	15	2	17	0	0	0	0	0	0
Tanzania Bara	**5650**	**13052**	**148843.9**	**6,79**	**546**	**7,345**	**1027**	**11,727.9**	**43,321.42**	**987**	**165**	**1152**
						0						0
Kaskazini Pemba	23	0	1600.178	23	0	23	0	0	0	0	0	0
Kaskazini Unguja	14	1	208.26	13	0	13	1	33	0	1	0	1
Kusini Pemba	34	0	76.894	34	0	34	0	0	0	0	0	0
Kusini Unguja	47	4	2356.639	40	7	47	0	0	0	0	0	0
Mjini Magharibi	134	13.21	6927.57	130	9	139	3	0	647	3	0	3
Tanzania	**252**	**18.21**	**11169.54**	**240**	**16**	**256**	**4**	**33**	**647**	**4**	**0**	4
												0
Tanzania	**5,902**	**13,08**	**13.4124**	**7,03**	**562**	**7,601**	**1,031**	**11,804**	**968.4154**	**991**	**165**	**1156**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

Katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 jumla ya mashamba 28 ya bhangi yenye ukubwa wa ekari 26.9 yalibainika na kuteketezwa ikilinganishwa na mashamba ya bhangi 31 ya bhangi yenye ukubwa wa ekari 21.75 yaliyobainika mwaka 2019. Huu ni upungufu wa mashamba 3 sawa na asilimia 9.7. (Jedwali Na. 2.25). Aidha, watuhumiwa 34 walikamatwa.

Jedwali Na. 2.25: Uteketezaji wa Mashamba ya Bhangi, kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari – Desemba, 2020

				Watuhumiwa	
Mkoa	**Kesi**	**Idadi ya Mashamba**	**Hekari**	**Me**	**Ke**
Arusha	0	0	0	0	0
Ilala	0	0	0	0	0
Temeke	0	0	0	0	0
Kinondoni	0	0	0	0	0
Dodoma	5	5	4.75	3	2
Geita	2	2	2.75	3	0
Iringa	0	0	0	0	0
Kagera	3	3	4.5	6	0
Katavi	0	0	0	0	0
Kigoma	2	2	5.25	5	0
Kilimanjaro	0	0	0	0	0
Lindi	0	0	0	0	0
Mara	1	1	0.5	1	0
Manyara	0	0	0	0	0
Mbeya	0	0	0	0	0
Morogoro	0	0	0	0	0
Mtwara	0	0	0	0	0
Mwanza	4	3	1.9	5	1
Njombe	0	0	0	0	0
Pwani	1	1	1	0	0
Rufiji	0	0	0	0	0
Rukwa	1	1	0.5	1	0
Ruvuma	0	0	0	0	0
Shinyanga	0	0	0	0	0
Simiyu	1	1	0.25	1	0
Singida	1	1	0.25	1	0
Songwe	1	3	1	0	1
Tabora	0	0	0	0	0
Tanga	3	3	2.25	3	0
Tarime - rorya	2	2	2	0	1
Wanamaji	0	0	0	0	0
Reli	0	0	0	0	0
Tazara	0	0	0	0	0
Viwanja vya ndege	0	0	0	0	0
Bandari	0	0	0	0	0
Tanzania bara	27	28	26.9	29	5
Kaskazini pemba	0	0	0	0	0
Kaskazini unguja	0	0	0	0	0
Kusini pemba	0	0	0	0	0
Kusini unguja	0	0	0	0	0
Mjini magharibi	0	0	0	0	0
Tanzania Zanzibar	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Tanzania, 2020	**27**	**28**	**26.9**	**29**	**5**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

2.5.12 Matukio ya Kujichukulia Sheria Mkononi

Matukio ya kujichukulia sheria mkononi ni yale yanayofanywa na kundi la watu kwa kushambulia mtu/watu na kusababisha vifo/majeraha kwa dhana kwamba mtu/watu hao wamefanya kosa. Ili kudhibiti tabia hii, Jeshi la Polisi linaendelea kutoa elimu juu ya madhara ya kujichukulia sheria mkononi. Katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 jumla ya watu 443 waliuawa ikilinganishwa na watu 697 waliouawa katika kipindi kama hicho mwaka 2019. Huu ni upungufu wa watu 254 sawa na asilimia 36.4 (Jedwali Na.2.26).

Jedwali Na. 2.26: Idadi ya Watu Waliouawa Kutokana na Kujichukulia Sheria Mkononi kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari hadi Desemba, 2010 hadi 2020

Mkoa	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Arusha	27	6	28	29	16	11	10	15	12	4
Ilala	49	35	59	40	57	48	55	40	29	23
Temeke	80	77	101	70	64	58	70	39	35	13
Kinondoni	76	66	80	72	65	100	89	37	55	53
Dodoma	34	1	15	40	53	23	29	11	15	19
Geita	0	11	39	39	56	72	40	58	45	6
Iringa	33	6	7	7	33	8	4	3	7	6
Kagera	53	21	41	31	40	40	39	32	20	18
Katavi	0	14	21	15	9	15	15	24	25	11
Kigoma	26	10	12	13	16	48	35	20	26	12
Kilimanjaro	33	16	21	25	23	10	14	19	16	16
Lindi	9	10	26	9	23	7	13	14	10	17
Mara	57	2	49	55	43	44	52	22	13	12
Manyara	8	17	6	1	3	5	8	11	13	2
Mbeya	124	90	121	62	96	51	74	43	44	27
Morogoro	24	22	25	52	35	52	35	30	21	25
Mtwara	26	30	39	24	44	15	9	20	20	10
Mwanza	175	53	141	103	51	69	84	75	87	31
Njombe	0	11	10	14	11	24	11	14	20	15
Pwani	31	10	25	39	37	44	29	27	20	15
Rufiji	0	0	0	0	0	0	8	10	5	8
Rukwa	47	52	43	27	31	14	16	7	14	10
Ruvuma	18	8	16	16	20	11	9	23	21	4
Shinyanga	153	40	46	34	21	30	30	32	26	16
Simiyu	0	21	21	13	24	8	10	5	6	3
Singida	17	14	14	12	19	11	10	16	8	6
Songwe	0	0	0	0	0	6	8	7	10	9
Tabora	97	47	60	51	63	37	38	29	13	18
Tanga	23	16	25	17	25	21	38	25	40	14
Tarime - Rorya	19	8	6	14	11	9	9	1	4	5
Wanamaji	0	0	0	0	0	0	0	0		0
Reli	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Tazara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Viwanja vya Ndege	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bandari	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tanzania Bara	**1,239**	**714**	**1,098**	**924**	**989**	**891**	**891**	**709**	**680**	**428**
Kaskazini Pemba	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1
Kaskazini Unguja	1	1	2	1	0	1	0	2	1	3
Kusini Pemba	0	0	2	0	4	1	3	2	2	1
Kusini Unguja	0	1	6	4	1	2	5	0	1	0
Mjini Magharibi	3	0	3	0	3	16	18	8	12	10
Tanzania Zanzibar	**4**	**2**	**14**	**5**	**8**	**21**	**26**	**12**	**17**	15
Tanzania	**1,243**	**716**	**1,112**	**929**	**997**	**912**	**917**	**721**	**697**	**443**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

2.6 Matukio ya Shule Kuungua Moto

Katika kipindi cha mwaka 2020 yameibuka matukio ya kuungua moto shule mbalimbali nchini. Jumla ya matukio 31 ya kuungua kwa shule yametokea yakihusisha shule 28 miongoni mwa shule hizo, shule 17 zinamilikiwa na Taasisi Binafsi/Kidini na 11 zinamilikiwa na Serikali (Jedwali Na. 2.27).

Aidha, Matukio haya yamejirudia kwa baadhi ya shule zaidi ya mara moja kama ifuatavyo; Shule ya Sekondari Nyerere mara 2, shule ya Sekondari ya Kiislam Kaloleni mara 2 na shule ya Seminari ya Kiislam Mivumoni mara 2.

Matukio hayo yamesababisha madhara kwa binadamu ikiwemo vifo vya Wanafunzi 13 na majeruhi 13 na uharibifu wa mali zikiwemo mali za shule ambazo ni mabweni, madarasa, stoo na ofisi za Walimu na miundombinu ya shule na mali za Wanafunzi kama matranka, magodoro, sare, madaftari, pesa na nguo. Watuhumiwa 41 wamekamatwa na kesi zao zipo katuka hatua mbalimbali.

Aidha, vyanzo vya matukio haya ni hitilafu ya umeme matukio 11, migogoro matukio 10, uzembe wa kuacha pasi ya mkaa ikiwa na moto tukio 1 na matukio 9 uchunguzi bado unaendelea.

Jedwali Na. 2.27: Matukio Ya Shule Kuungua Moto kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari hadi Desemba, 2020

Mkoa	2020
Aina ya Shule	**Idadi ya Matukio**
Shule za Binafsi/Taasisi Za Dini	20
Shule za Serikali	11
Jumla ya Matukio	**31**
Shule Zilizoungua Moto	
Shule za Binafsi/Taasisi Za Dini	17
Shule za Serikali	11
Jumla za Shule	**28**
NB: SHULE 3 ZA DINI ZILICHOMWA	
Vyanzo Vya Shule Kuungua Moto	
Vyanzo	**Idadi**
Hitilafu ya Umeme	11
Migogoro Mashuleni	10
Uzembe	1
Uchunguzi Unaendelea	9
Jumla	**31**
Watuhumiwa Wa Matukio Ya Shule Kuungua Moto	
Vyanzo	**Idadi**
Wanafunzi	32
Waalimu	2
Walinzi	2
Wengineo	5
Jumla	**41**

2.7 Matukio Uchaguzi Mkuu wa Mwaka 2020

Mwaka 2020 ulikuwa ni mwaka wa Uchaguzi Mkuu wa Rais, Wabunge, Wawakilishi na Madiwaniuliofanyika tarehe 28 Oktoba 2020. Katika kipindi cha uchaguzi mkuu, kulikuwa na jumla ya matukio 228 ikilinganishwa na matukio 451 yaliyoripotiwa mwaka 2015. Kati ya matukio 228, matukio makubwa 71 yenye watuhumiwa 354 yalivuta hisia (Jedwali Na. 2.28). Aidha matukio haya yapo katika hatua mbalimbali kama ifuatavyo;

A. Matukio 8 ya mauaji na watuhumiwa 46 wamekatwa. Kati ya matukio hayo, 7 yapo mahakamani na 1 lipo chini ya upelelezi. Matukio haya yametokea katika mikoa ya Songwe, Njombe, Ruvuma, Tarime-Rorya, Kusini Pemba, Mwanza na Mara. Aidha, tukio la mauaji la Kusini Pemba lilihusisha kuuawa kwa askari wa Kikosi cha Volantia Zanzibar (KVZ).

B. Matukio 12 ya kujeruhi na watuhumiwa 41 wamekamatwa. Kati ya matukio hayo, 7 yapo mahakamani na 3 yapo chini ya upelelezi na 2 yapo Ofisi ya Taifa ya Mashtaka. Matukio haya yametokea katika mkoa wa Tanga, Iringa, Simiyu, Ruvuma, Kilimanjaro, Kaskazini Pemba na Kusini Pemba.

C. Matukio 43 ya kufanya fujo na kuharibu mali ; na watuhumiwa 169 wamekamatwa ambapo matukio 20 yapo mahakamani, 15 yapo chini ya upelelezi na 8 yapo Ofisi ya Taifa ya Mashtaka. Matukio haya yametokea katika mkoa wa Lindi, Tarime Rorya, Kilimanjaro na Kusini Pemba.

D. Matukio 6 ya kuhamasisha kufanya maandamano bila kibali na kuongoza genge la uhalifu. Watuhumiwa 69 wamekamatwa, kati ya matukio hayo 3 yapo mahakamani, 1 lipo katika Ofisi ya Taifa ya Mashtakana 2 chini ya upelelezi. Matukio haya yametokea katika mkoa wa Mjini Magharibi, Kanda Maalum Dar es Salaam na Singida.

E. Kupatikana na bomu lililotengenezwa kienyeji ni tukio 1 na watuhumiwa 7 wamekamatwa. Kesi ipo katika Ofisi ya Taifa ya Mashtaka. Tukio hili lililotokea katika mkoa wa Mjini Magharibi.

F. Tukio 1 la kupatikana na vifaa vya kujumlishia matokeo kwa lengo la kuchakachua matokeo ya uchaguzi mkuu 2020, watuhumiwa 22 wamekamatwa huko Mjini Magharibi.

Jedwali Na. 2.28: Kesi Za Uhalifu Kabla Ya Kampeni, Wakati Wa Kampeni, Wakati Wa Kupiga Kura Na Baada Ya Matokeo Kwa Mwaka 2020

Mkoa	Mauaji	Shambulio La Kudhuru Mwili	Shambulio La Aibu	Kuteka Nyara	Kujeruhi	Dhara Kuu	Kughushi	Kuharibu Mali	Kuharibu Nyaraka	Kutishia Kuua	Unyang'anyi Wa Kutumia Nguvu	Kuvunja Ofisi Na Kuiba	Wizi wa Fomu Ya Tume Ya Uchaguzi	Wizi	Kutoa Taarifa Ya Uongo	Lugha Ya Matusi	Wizi Kutoka Maungoni	Kuchoma Moto Gari	Kupatikana Na Mabomu La Kienyeji	Kuchoma Ofisi Moto/Duka/Kijiwe	Kuchoma Moto Mafaili	Kuchoma/Kuchana Bendera
Arusha	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	2
Ilala	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0
Temeke	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Kinondoni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Dodoma	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Geita	0	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Iringa	0	2	0	1	1	0	2	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0
Kagera	0	3	0	0	4	0	0	4	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0
Katavi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kigoma	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Kilimanjaro	0	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lindi	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	3	0	13	0	0
Mara	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Manyara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mbeya	0	5	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Morogoro	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mtwara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Mwanza	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Njombe	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pwani	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rufiji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rukwa	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ruvuma	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Shinyanga	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Simiyu	0	2	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Singida	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Songwe	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tabora	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tanga	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Tarime - Rorya	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wanamaji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reli	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tazara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Viwanja vya Ndege	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bandari	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaskazini Pemba	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
Kaskazini Unguja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kusini Pemba	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kusini Unguja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mjini Magharibi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Tanzania 2020	**8**	**28**	**1**	**2**	**10**	**1**	**3**	**10**	**1**	**1**	**3**	**1**	**1**	**5**	**1**	**1**	**1**	**6**	**1**	**17**	**1**	**8**

Jedwali Na. 2.28 (linaendelea): Kesi za Uhalifu Kabla ya Kampeni, Wakati wa Kampeni, Wakati wa Kupiga Kura na Baada ya Matokeo kwa Mwaka 2020

Mkoa	Kupatikana Na Vifaa Vya Kufanyia Uhalifu	Kughushi Nyaraka	Wizi Wa Bendera	Kuchana Bango	Kupatikana Na Vifaa Vya Kujumlishia Matokeo	Kujaribu Kufanya Maandamano	Maandamano/ Mkusanyiko bila Kibali	Kujaribu Kuchoma Moto	Kuchoma Moto Picha Ya Mgombea Urais	Kushusha Bendera	Hadhara Bila Kuwa Na Ratiba	Kuharibu Kofia	Kupatikana Na Kadi Za Kupigia Kur	Kununua Shahada	Ajali Ya Gari	Uvunjaji	Kupiga Kampeni Kituo Cha Kupiagia Kura	Kuiba Kasha La Kupigia Kura	Kujaribu Kupiga Kura X2	Katika Kituo Cha Kupigia Kura	Kupatikana Na Fomu Za Kupiogia Kura	Kufanya Fujo	Jumla	Watuhumiwa
Arusha	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	**7**	**5**
Ilala	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	**0**
Temeke	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**5**	**1**
Kinondoni	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	**4**	**7**
Dodoma	0	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**6**	**22**
Geita	0	0	1	4	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	**13**	**5**
Iringa	0	2	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	**16**	**4**
Kagera	0	0	0	4	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	10	**32**	**61**
Katavi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	**0**
Kigoma	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**2**	**0**
Kilimanjaro	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**3**	**2**
Lindi	1	0	0	6	0	0	2	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	**32**	**99**
Mara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	**6**	**20**
Manyara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	**0**
Mbeya	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	**13**	**26**
Morogoro	0	0	0	2	0	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	**6**	**3**
Mtwara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	**3**	**3**
Mwanza	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	**10**	**11**
Njombe	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**3**	**6**
Pwani	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**3**	**14**
Rufiji	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**2**	**1**
Rukwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**3**	**2**
Ruvuma	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**8**	**7**
Shinyanga	0	0	0	4	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	**9**	**8**
Simiyu	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	**8**	**7**
Singida	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**1**	**24**
Songwe	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**4**	**28**
Tabora	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	**0**
Tanga	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**8**	**12**
Tarime - Rorya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	1	0	1	**7**	**29**
Wanamaji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	**0**
Reli	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	**0**
Tazara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	**0**
Viwanja vya Ndege	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	**0**
Bandari	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	**0**
Kaskazini Pemba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	**6**	**139**
Kaskazini Unguja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	**0**
Kusini Pemba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	**4**	**28**
Kusini Unguja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	**0**
Mjini Magharibi	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**4**	**35**
Tanzania 2020	**1**	**3**	**1**	**42**	**1**	**4**	**10**	**4**	**1**	**3**	**1**	**1**	**9**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**28**	**228**	**609**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

2.8 Namna Kesi Zilivyoshughulikiwa

Ushughulikiaji wa kesi kwa ujumla unahusisha upokeaji wa kesi zilizoripotiwa, kuzichunguza na kuzipeleka mahakamani kesi zinazostahili. Kwa kuzingatia mwenendo wa mchakato wa kesi mahakamani, baadhi ya kesi hushinda au hushindwa na nyingine huendelea kusikilizwa mahakamani. Kesi nyingine hufungwa na Polisi kutokana na sababu mbalimbali baada ya uchunguzi kufanyika.

Katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 jumla ya kesi zilizoripotiwa Polisi mwaka 2020 na za miaka ya nyuma ni 83,276, kati ya hizo kesi 50,689 zilizoripotiwa katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 na kesi 32,587 ni za miaka ya nyuma zilizoendelea kushughulikiwa. Miongoni mwa kesi za miaka ya nyuma, kesi 16,385 ziko chini ya upelelezi na kesi 16,202 zilikuwa zinaendelea mahakamani.

Kesi zilizoripotiwa katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020, zilikuwa 50,689 zikiwa zimepungua kutoka kesi 58,590 zilizoripotiwa katika kipindi kama hicho mwaka 2019. Huu ni upungufu wa kesi 7,901 sawa na asilimia 13.5. Kati ya kesi 50,689 zilizoripotiwa katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020, kesi 23,710 zilipelekwa mahakamani, kesi 22,486 bado zipo chini ya upelelezi na kesi 5,300 zilifungwa na Polisi.

Kesi zote zilizopo chini ya upelelezi ni 38,871ambazo ni asilimia 46.7 ya kesi zote. Kesi 16,385 ni za miaka ya nyuma na kesi 22,486 ni za kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020.

Kesi zote zilizopelekwa mahakamani ni 33,677 ambazo ni asilimia 66.4 ya kesi zote. Kesi 16,202 ni za miaka ya nyuma na kesi 23,710 ni za kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 .

Kati ya kesi 23,710 zilizopelekwa mahakamani katika kipindi cha Januari hadi Desemba 2020, kesi 4,499zilipata mafanikio ambazo ni sawa na asilimia 19.0. kesi 1,264 zilishindwa ambazo ni sawa na asilimia 5.3 na kesi 17,475 ambazo ni sawa na asilimia 73.7 zinaendelea mahakamani katika hatua mbalimbali.

Katika kipindi cha Januari hadi Desemba 2020 jumla ya kesi 4,499 zilishinda mahakamani ambazo ni sawa na asilimia 19.0 ukilinganisha na kesi 4,534 ambazo ni sawa na asilimia 19.3 zilizoshinda mahakamani kipindi kama hicho mwaka 2019.

Kesi 5,300 ambazo ni asilimia 10.5 ya kesi zote zilifungwa na Polisi kutokana na sababu mbalimbali zifuatavyo; NOD - 591, NFA – 1,673 na U – 3,036 (Jedwali Na. 2.29).

Jedwali Na. 2.29: Idadi ya Kesi na Jinsi Zilivyoshughulikiwa kwa Mkoa wa Kipolisi, Tanzania, Januari hadi Desemba, 2020

		Kesi za Nyuma			Baada ya Upelelezi															
					Zilizofungwa Polisi			Tranfer			Zilizopo Mahakamani (District & Rms)					Zilizopo Mahakama Kuu				
Mkoa	**Kesi za Sasa Zilizoripotiwa (Current)**	**Chini ya Upelelezi**	**Zilizopo Mahakamani**	**Jumla ya Kesi Zote**	**NFA**	**NOD**	**"U"**	**Stesheni**	**Uhamiaji**	**Mali Asili**	**Current U/I In Crt**	**Zinazoendelea**	**Zilizoshinda**	**Zilizoshidwa**	**Zilizoondolewa**	**Zinazoendelea**	**Zilizoshinda**	**Zilizoshindwa**	**Nole Prq**	**Zilizo Chini Ya Upelelezi**
Arusha	1,471	333	379	2,183	17	0	4	0	0	0	0	643	47	113	0	0	0	0	0	647
Ilala	3,807	1,487	2,518	7,812	52	9	695	0	0	0	0	984	98	19	9	0	0	0	0	1,941
Temeke	1,993	2,208	1,501	5,702	39	10	280	0	0	0	0	763	264	117	35	0	0	0	0	485
Kinondoni	4,557	443	1,333	6,333	336	37	774	0	0	0	0	816	177	128	40	0	0	0	0	2,249
Dodoma	2,318	428	312	3,058	38	9	59	0	0	0	0	800	514	89	89	0	0	0	0	720
Geita	535	18	12	565	5	5	20	0	0	0	0	157	57	8	3	0	0	0	0	280
Iringa	1,190	256	236	1,682	36	3	37	0	0	0	0	397	152	13	0	0	0	0	0	552
Kagera	2,365	563	785	3,713	156	26	243	0	0	0	0	625	235	83	0	0	0	0	0	997
Katavi	663	113	96	872	3	0	1	0	0	0	0	294	80	0	0	0	0	0	0	285
Kigoma	2,107	582	116	2,805	88	3	16	54	0	0	160	474	113	12	37	3	0	0	2	1,310
Kilimanjaro	2,575	961	780	4,316	29	6	48	0	0	0	0	1,063	96	13	0	0	0	0	0	1,320
Lindi	834	73	28	935	5	0	5	0	0	0	0	275	86	3	0	0	0	0	0	460
Mara	1,438	929	2,499	4,866	5	3	11	0	0	0	0	468	47	19	0	0	0	0	0	885
Manyara	1,307	166	159	1,632	61	43	68	0	0	0	311	505	61	13	10	6	10	2	2	546
Mbeya	1,911	678	469	3,058	93	0	211	0	0	0	0	611	306	201	0	0	0	0	0	489
Morogoro	2,297	695	472	3,464	13	26	11	0	0	0	0	1,392	219	69	128	0	0	0	0	439
Mtwara	1,366	654	533	2,553	63	4	71	0	0	0	0	229	189	28	0	0	0	0	0	782
Mwanza	1,368	378	649	2,395	36	3	7	0	0	0	16	596	27	5	3	0	0	0	0	691
Njombe	1,175	91	22	1,288	79	36	45	0	0	0	0	372	234	10	12	0	0	0	0	387
Pwani	1,789	145	118	2,052	13	16	23	0	0	0	98	596	54	5	0	5	0	0	0	1,082
Rufiji	974	350	450	1,774	13	5	2	0	0	0	0	364	102	60	64	0	0	0	0	364
Rukwa	1,133	135	186	1,454	52	10	81	0	0	0	0	421	164	22	12	0	0	0	0	371
Ruvuma	1,008	794	523	2,325	0	0	0	0	0	0	98	432	0	0	0	0	0	0	0	576
Shinyanga	1,000	486	298	1,784	45	9	49	0	0	0	0	590	149	65	0	0	0	0	0	93
Simiyu	578	82	42	702	9	2	6	0	0	0	51	249	25	0	0	0	0	0	0	287
Singida	422	296	159	877	2	0	0	0	0	0	31	176	111	7	0	0	0	0	0	126
Songwe	652	92	45	789	7	9	2	0	0	0	65	233	53	0	0	0	0	0	0	348
Tabora	1,653	920	462	3,035	116	32	60	0	0	0	0	433	356	38	29	0	0	0	0	589
Tanga	2,047	398	276	2,721	24	14	57	40	0	0	0	765	311	59	0	0	0	0	0	777
Tarime - Rorya	1,020	997	218	2,235	13	3	4	0	0	0	69	327	70	1	0	0	0	0	0	602
Wanamaji	31	76	16	123	0	0	0	0	0	0	0	15	11	0	1	0	0	0	0	4
Reli	56	19	29	104	3	0	0	0	0	0	2	22	8	1	0	0	0	0	0	22
Tazara	39	41	4	84	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	36
Viwanja vya dege	7	0	0	7	1	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	1
Bandari	26	0	0	26	2	0	0	0	0	0	0	11	2	0	0	0	0	0	0	11
Tanzania Bara	**47,712**	**15,887**	**15,725**	**79,324**	**1,454**	**323**	**2,890**	**94**	**0**	**0**	**901**	**16,101**	**4,423**	**1201**	**472**	**14**	**10**	**2**	**4**	**20,754**
Kaskazini Pemba	305	75	47	427	44	0	0	0	0	0	0	34	5	2	0	0	0	0	0	220
Kaskazini Unguja	297	20	51	368	74	1	22	0	0	0	0	12	2	0	0	37	0	0	0	186
Kusini Pemba	316	42	61	419	45	1	32	0	0	0	0	126	5	16	0	0	0	0	0	91
Kusini Unguja	425	118	96	639	52	19	58	0	0	0	0	36	2	0	0	0	0	0	0	258
Mjini Magharibi	1,634	243	222	2,099	4	247	34	0	0	0	0	265	62	45	0	21	0	0	0	977
Tanzania Zanzibar	**2,977**	**498**	**477**	**3,952**	**219**	**268**	**146**	**0**	**0**	**0**	**0**	**473**	**76**	**63**	**0**	**58**	**0**	**0**	**0**	**1,732**
Tanzania	**50,689**	**16,385**	**16,202**	**83,276**	**1,673**	**591**	**3,036**	**94**	**0**	**0**	**901**	**16,574**	**4,499**	**1,264**	**472**	**72**	**10**	**2**	**4**	**22,486**

NFA-Hakuna hatua zaidi; NOD - Hakuna kosa lililobainika; U - Mtuhumiwa hajapatikana

Mchoro Na. 4: Ushughulikiaji wa Kesi, Tanzania, Januari – Desemba, 2020

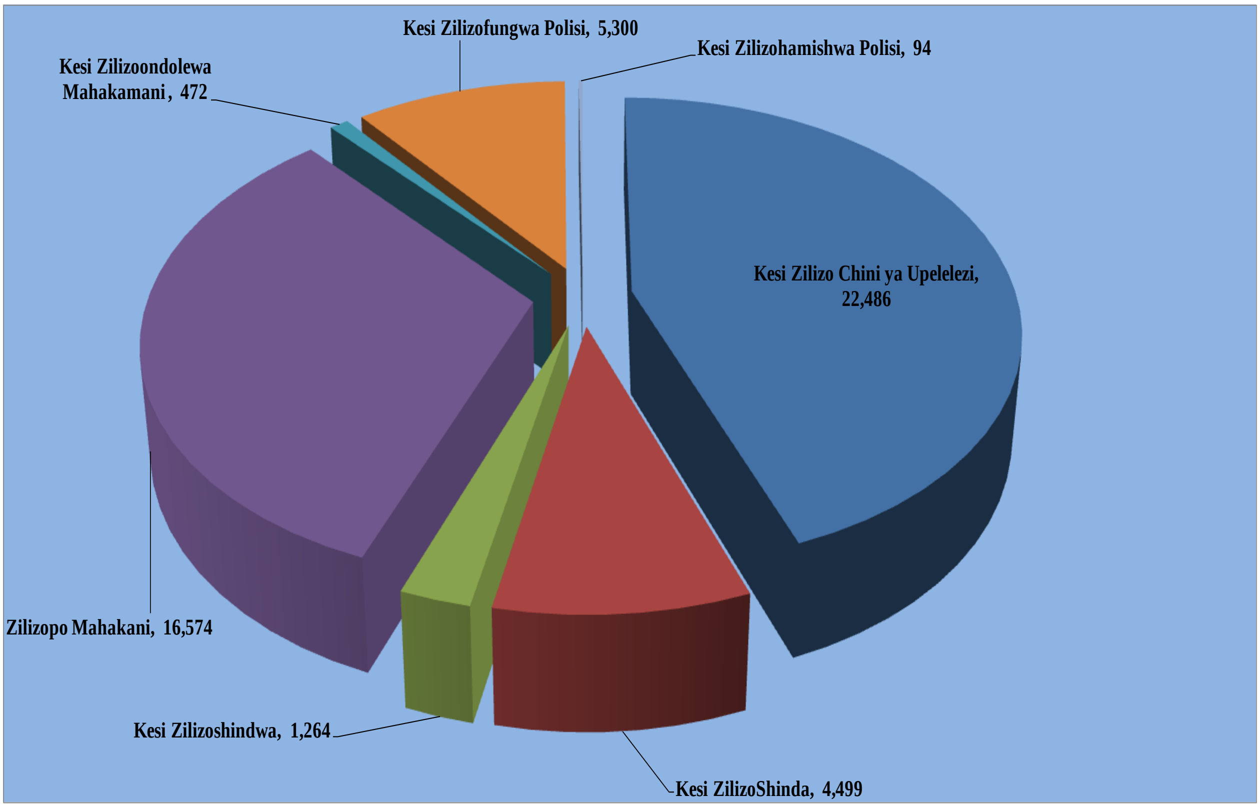

SURA YA TATU

USALAMA BARABARANI

3.0 Utangulizi

Pamoja na kukua kwa uchumi, maboresho ya miundombinu ya barabara na ongezeko kubwa la vyombo vya usafiri, hali ya Usalama barabarani imezidi kuimarika kutokana na mikakati mbalimbali iliyowekwa na Kikosi cha Usalama Barabarani. Ili kukabiliana na ajali za barabarani, Jeshi la Polisi limeendelea kusimamia sheria kwa kufanya operesheni za mara kwa mara za kudhibiti makosa hatarishi, kushirikisha wadau mbalimbali katika kutoa elimu kwa makundi mbalimbali yanayotumia barabara, hususani kwenye vijiwe vya bodaboda, stendi za mabasi, pamoja na kutoa elimu kwenye shule za Msingi na Sekondari. Elimu imekuwa ikitolewa kupitia vyombo vya habari (TV na Radio) ambapo utii wa sheria bila shuruti umeongezeka kwa madereva na makundi mengine ya watumiaji wa barabara na kufanikiwa kupunguza matukio ya ajali, vifo na majeruhi kwa asilimia kubwa.

3.1 Makosa ya Usalama Barabarani katika Mikoa ya Kipolisi

Katika kipindi cha Januari hadi Desemba 2020 kikosi cha Usalama barabarani kilifanikiwa kukamata makosa madogo ya Usalama barabarani 2,152,533 ikilinganishwa na makosa 2,311,538 yaliyokamatwa kwa kipindi kama hicho kwa mwaka 2019. Takwimu zinaonesha ukamataji wa makosa umepungua kwa asilimia 6.9 (Jedwali Na. 3.1). Hii inatokana na utoaji wa elimu na usimamiaji wa sheria kuongezeka hivyo madereva wengi wamekuwa wakitii sheria ya Usalama barabarani bila shuruti. yakiwemo makosa hatarishi kama vile ulevi, mwendo kasi, uendeshaji wa hatari na ubovu wa magari.

Mikoa iliyoongoza kwa matukio madogo ya usalama barabarani mwaka, 2020 Tanzania Bara ni Kinondoni (198,876), Ilala (167,477), Arusha (141,570), Temeke (139,759) na Pwani (138,315). Mikoa iliyokuwa na idadi ndogo ya matukio ya usalama barabarani ni Tarime - Rorya (10,179), Katavi (15,251), Simiyu (19,130), Mtwara (25,943) na Mara (26,533). Kwa upande wa Tanzania Zanzibar mkoa wa Mjini Magharibi uliongoza kwa matukio madogo ya Usalama barabarani (7,031) na Mikoa iliyokuwa na idadi ndogo ya matukio ilikuwa ni Kaskazini Pemba (1,512) na Kusini Unguja (2,154) (Jedwali Na. 3.1).

Jedwali Na. 3.1: Idadi ya Matukio ya Usalama Barabarani kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari hadi Desemba, 2020

Mkoa	Matukio	Matukio Madogo	Matukio ya Ajali	Ajali za Vifo	Ajali za Majeruhi	Ajali za Kawaida	Watu Waliokufa		Watu Waliojeruhiwa		Watuhumiwa	
							MMe	MKe	MMe	MKe	MMe	MKe
Arusha	141,632	141,570	62	38	23	1	45	13	89	24	141,515	0
Ilala	167,591	167,477	114	21	82	11	22	4	128	67	167,515	0
Temeke	139,865	139,759	106	12	60	34	7	6	59	19	139,726	0
Kinondoni	199,186	198,876	310	28	127	155	29	9	209	91	199,154	0
Dodoma	96,430	96,414	16	11	4	1	19	5	27	6	96,409	0
Geita	59,919	59,848	71	54	12	5	39	24	42	19	59,862	0
Iringa	65,346	65,314	32	25	4	3	34	18	45	26	65,313	0
Kagera	59,373	59,337	36	27	8	1	40	23	43	23	59,330	0
Katavi	15,300	15,251	49	31	16	2	29	8	60	19	15,263	0
Kigoma	35,634	35,600	34	28	6	0	26	6	32	4	35,585	0
Kilimanjaro	99,411	99,330	81	58	22	1	52	13	59	12	99,338	0
Lindi	27,950	27,885	65	48	17	0	46	13	47	20	27,898	0
Mara	26,585	26,533	52	45	4	3	39	8	28	9	26,536	0
Manyara	40,024	40,000	24	18	4	2	12	10	17	15	39,994	0
Mbeya	85,522	85,473	49	32	14	3	30	11	42	15	85,477	0
Morogoro	80,967	80,917	50	32	15	3	42	9	51	15	80,924	0
Mtwara	25,986	25,943	43	30	11	2	35	5	40	11	25,943	0
Mwanza	128,092	128,029	63	48	14	1	52	14	48	19	128,032	0
Njombe	52,778	52,729	49	34	15	0	35	6	53	17	52,730	0
Pwani	138,373	138,315	58	41	15	2	45	12	47	19	138,329	0
Rufiji	42,742	42,705	37	26	10	1	39	10	45	22	42,706	0
Rukwa	36,619	36,598	21	17	4	0	18	5	16	4	36,592	0
Ruvuma	50,494	50,454	40	28	10	2	38	7	43	14	50,449	0
Shinyanga	55,461	55,414	47	28	19	0	30	9	33	21	55,429	0
Simiyu	19,155	19,130	25	20	5	0	17	4	23	5	19,122	0
Singida	58,526	58,481	45	30	14	1	41	16	52	14	58,493	0
Songwe	33,451	33,418	33	30	3	0	19	16	52	32	33,409	0
Tabora	46,944	46,905	39	25	13	1	25	3	24	6	46,914	0
Tanga	99,405	99,367	38	33	5	0	39	12	21	6	99,366	0
Tarime - Rorya	10,204	10,179	25	17	8	0	11	6	16	5	10,187	0
Wanamaji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Reli	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Tazara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Viwanja vya Ndege	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-3	4
Tanzania Bara	**2,138,965**	**2,137,251**	**1,714**	**915**	**564**	**235**	**955**	**305**	**1,491**	**579**	**2,137,537**	**10**
Kaskazini Pemba	1,527	1,512	15	10	5	0	8	2	37	1	1,672	7
Kaskazini Unguja	2,401	2,366	35	20	13	2	20	4	44	7	2,715	9
Kusini Pemba	2,230	2,219	11	5	5	1	4	1	8	8	2,578	8
Kusini Unguja	2,193	2,154	39	22	15	2	21	2	54	24	2,293	9
Mjini Magharibi	7,150	7,031	119	59	44	16	54	8	84	25	6,902	13
Tanzania Zanzibar	**15,501**	**15,282**	**219**	**116**	**82**	**21**	**107**	**17**	**227**	**65**	**16,160**	**46**
Tanzania	**2,154,466**	**2,152,533**	**1,933**	**1,031**	**646**	**256**	**1,062**	**322**	**1,718**	**644**	**2,153,697**	**56**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

3.1.1 Hali na Mwelekeo wa Usalama Barabarani Nchini.

Ajali zinazotokana na vyombo vya usafiri husababisha vifo, majeruhi na uharibifu wa mali. Katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 matukio ya ajali za barabarani yalipungua kwa asilimia 33.9 ambapo matukio 1,933 yaliripotiwa nchi nzima ikilinganishwa na matukio 2,924 katika kipindi kama hicho mwaka 2019.

Katika matukio hayo, jumla ya ajali 1,031 zilizosababisha vifo ziliripotiwa katika kipindi cha mwaka 2020 ikilinganishwa na ajali 1,208 zilizoripotiwa katika kipindi cha mwaka 2019. Huu ni upungufu wa ajali 177 sawa na asilimia 14.7

Katika matukio hayo ya ajali, jumla ya watu 1,384 walifariki katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 ikilinganishwa na watu 1,536 waliofariki katika kipindi kama hicho mwaka 2019. Huu ni upungufu wa vifo vya watu 152 sawa na asilimia 9.9. Pia watu waliojeruhiwa katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 ni 2,362 ikilinganishwa na watu 3,123 waliojeruhiwa katika kipindi kama hicho mwaka 2019 ambao ni upungufu wa majeruhi 761 sawa na asilimia 24.4 (Jedwali Na. 3.2 na Mchoro Na. 5).

Jedwali Na. 3.2: Idadi ya Ajali, Vifo, Majeruhi, Tanzania, Januari hadi Desemba, 2019 na 2020

Tukio	2019	2020	Tofauti	Badiliko (asilimia)
Matukio ya Ajali	2,924	1,933	-991	-33.9
Ajali zilizosababisha Vifo	1,208	1,031	-177	-14.7
Ajali zilizosababisha Majeruhi	1,026	646	-380	-37.0
Ajali za Kawaida	690	256	-434	-62.9
Watu Waliokufa	1,536	1,384	-152	-9.9
Watu Waliojeruhiwa	3,123	2,362	-761	-24.4

Mchoro Na. 5: Idadi ya Ajali, Vifo na Majeruhi, Tanzania, Januari hadi Desemba 2019 na 2020

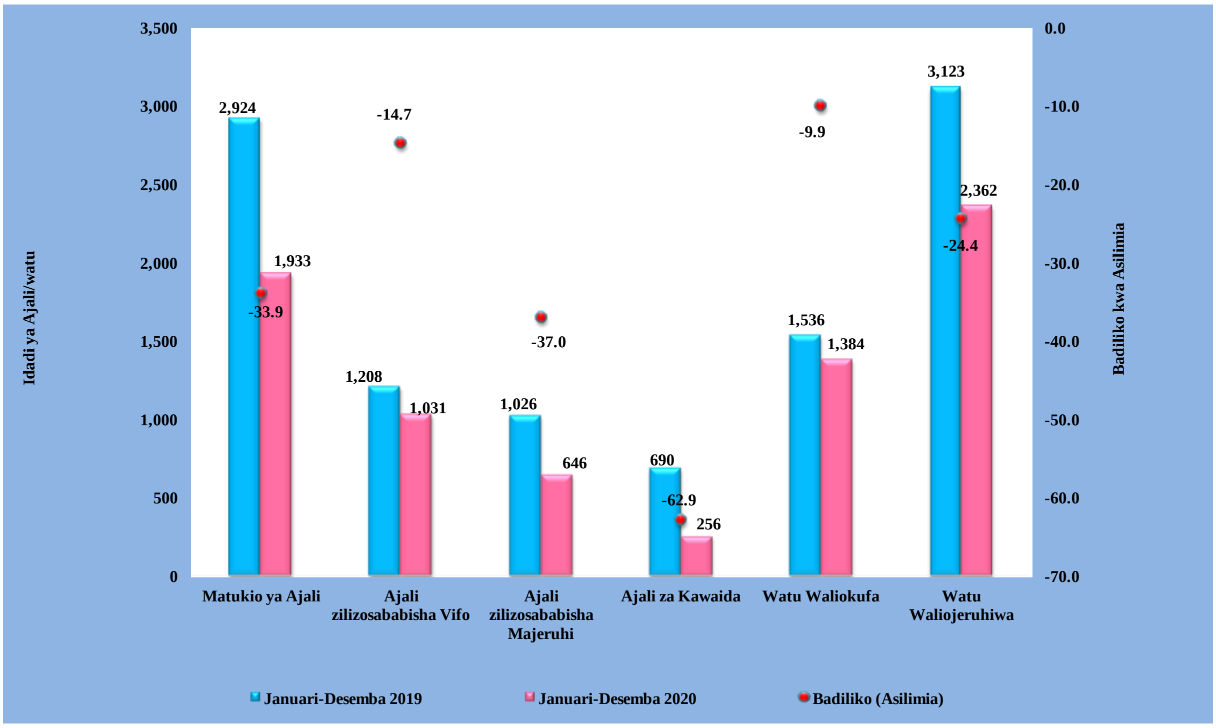

Matukio ya usalama barabarani yamechambuliwa kwa kutofautisha Tanzania Bara na Tanzania Zanzibar kama ilivyo katika Jedwali Na. 3.3 na 3.4 na Michoro Na. 6 na 7 ambayo yanaonesha idadi ya matukio ya ajali, ajali zilizosababisha vifo, idadi ya watu waliokufa na majeruhi waliotokana na ajali hizo.

Jedwali Na. 3.3: Idadi ya Ajali, Vifo na Majeruhi, Tanzania Bara, Januari – Desemba, 2019 na 2020

Tukio	2019	2020	Tofauti	Badiliko (asilimia)
Matukio ya Ajali	2,704	1,714	-990	-36.6
Ajali zilizosababisha Vifo	1,122	915	-207	-18.4
Ajali zilizosababisha Majeruhi	918	564	-354	-38.6
Ajali za Kawaida	664	235	-429	-64.6
Watu Waliokufa	1,432	1,260	-172	-12.0
Watu Waliojeruhiwa	2,833	2,070	-763	-26.9

Mchoro Na. 6: Idadi ya Ajali, Vifo na Majeruhi, Tanzania Bara, Januari – Desemba, 2019 na 2020

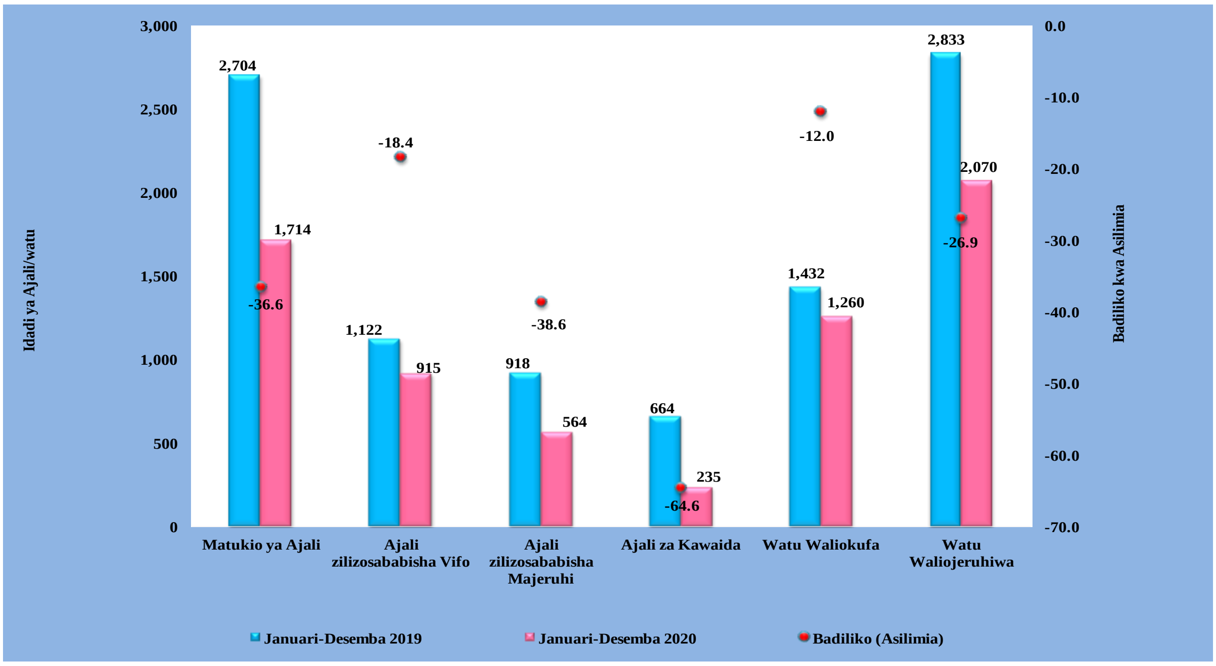

Jedwali Na. 3.4: Idadi ya Ajali, Vifo na Majeruhi, Tanzania Zanzibar, Januari – Desemba, 2019 na 2020

Tukio	2019	2020	Tofauti	Badiliko (asilimia)
Matukio ya Ajali	220	219	-1	-0.5
Ajali zilizosababisha Vifo	86	116	30	34.9
Ajali zilizosababisha Majeruhi	108	82	-26	-24.1
Ajali za Kawaida	26	21	-5	-19.2
Watu Waliokufa	104	124	20	19.2
Watu Waliojeruhiwa	290	292	2	0.7

Mchoro Na. 7: Idadi ya Ajali, Vifo na Majeruhi, Tanzania Zanzibar, Januari – Desemba, 2019 na 2020

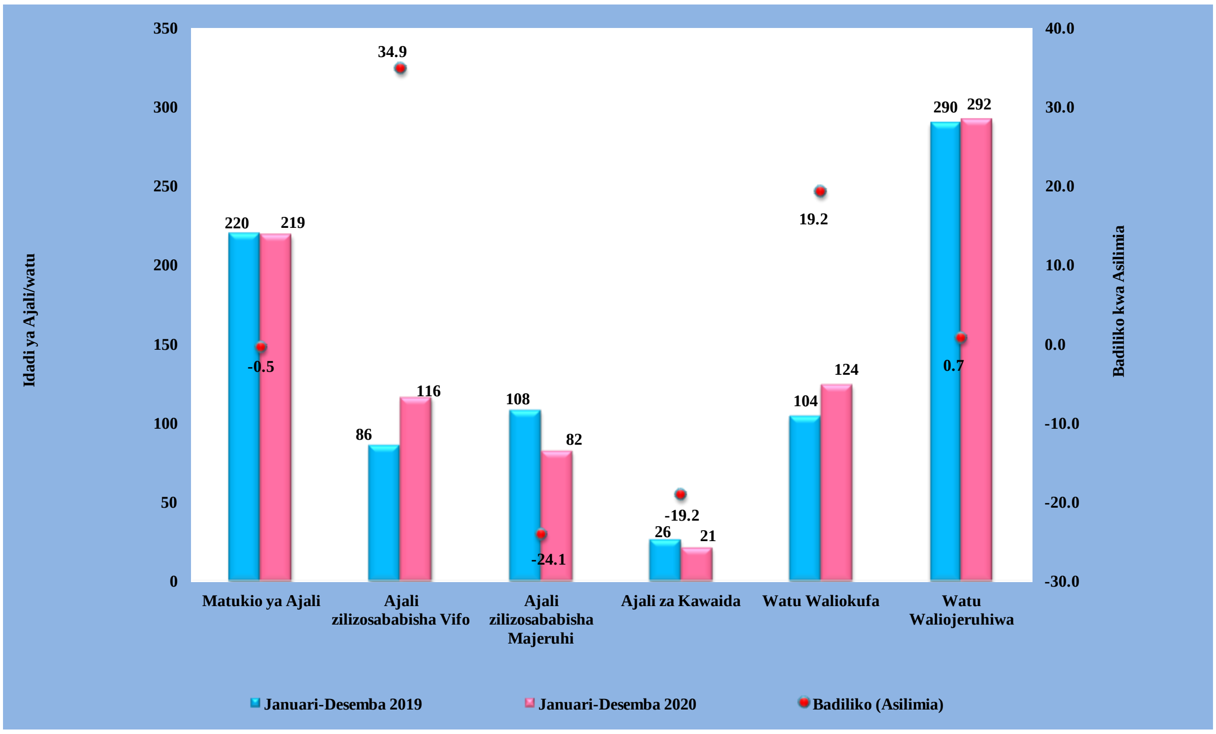

3.2 Ajali za Pikipiki

Kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 pikipiki ziliendelea kuwa chombo cha usafirishaji kilichokuwa kinatumiwa na wananchi katika shughuli mbalimbali kama njia rahisi zaidi ya usafirishaji wa abiria na mizigo mijini na vijijini. Licha ya nia njema ya Serikali ya kuwapunguzia wananchi adha ya usafiri, pikipiki zimekuwa mojawapo ya vyanzo vikubwa vya ajali za barabarani.

Katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 jumla ya matukio 505 ya ajali za pikipiki yaliripotiwa ikilinganishwa na matukio 628 katika kipindi kama hicho mwaka 2019. Huu ni upungufu wa matukio 123 sawa na asilimia 19.6 (Jedwali Na. 3.5 na Mchoro Na. 8).

Jedwali Na. 3.5: Idadi ya Ajali za Pikipiki, Vifo na Majeruhi, Tanzania, Januari – Desemba, 2019 na 2020

Tukio	2019	2020	Tofauti	Badiliko (asilimia)
Ajali za Pikipiki	628	505	-123	-19.6
Watu Waliokufa	355	319	-36	-10.1
Watu Waliojeruhiwa	526	422	-104	-19.8

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

Mchoro Na. 8: Idadi ya Ajali za Pikipiki, Vifo na Majeruhi, Tanzania, Januari – Desemba, 2019 na 2020

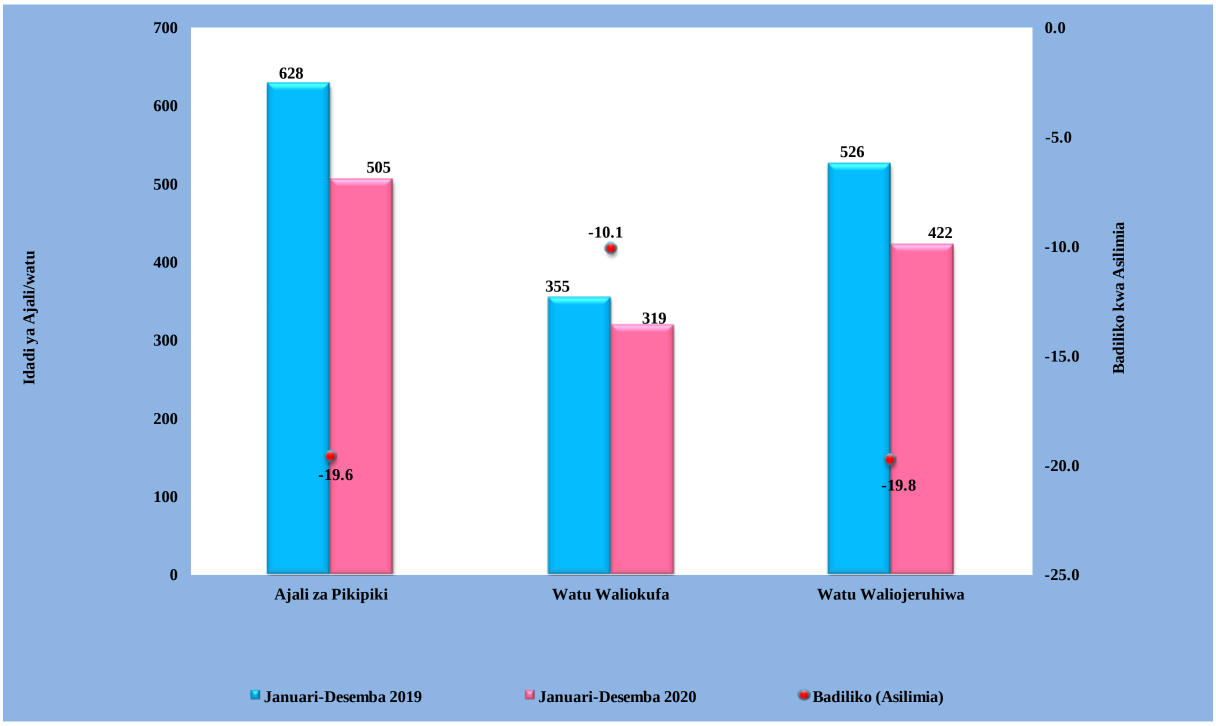

Jedwali Na. 3.6 na 3.7 yanaonesha matukio ya ajali za pikipiki, watu waliokufa na kujeruhiwa kwa Tanzania Bara na Tanzania Zanzibar katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2019 na 2020.

Jedwali Na. 3.6: Idadi ya Ajali za Pikipiki, Vifo na Majeruhi, Tanzania Bara, Januari – Desemba, 2019 na 2020

Tukio	2019	2020	Tofauti	Badiliko (asilimia)
Ajali za Pikipiki	549	415	-134	-24.4
Watu Waliokufa	312	261	-51	-16.3
Watu Waliojeruhiwa	454	313	-141	-31.1

Jedwali Na. 3.7: Idadi ya Ajali za Pikipiki, Vifo na Majeruhi, Tanzania Zanzibar, Januari – Desemba, 2019 na 2020

Tukio	2019	2020	Tofauti	Badiliko (asilimia)
Ajali za Pikipiki	79	90	11	13.9
Watu Waliokufa	43	58	15	34.9
Watu Waliojeruhiwa	72	109	37	51.4

Katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020, mikoa ya kipolisi iliyoongoza kwa kuwa na ajali nyingi za pikipiki ni Kinondoni (64), Mjini Magharibi (44), Ilala (42), Kilimanjaro (30) na Lindi (23) (Jedwali Na. 3.8).

Jedwali Na. 3.8: Idadi ya Matukio na Waathirika katika Usafiri wa Pikipiki kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari – Desemba, 2020

Mkoa	Jumla ya Matukio	Matukio ya Ajali	Watu Waliokufa		Watu Waliojeruhiwa	
			Me	Ke	Me	Ke
Arusha	17	12	6	0	12	0
Ilala	56	42	13	1	33	13
Temeke	23	22	1	0	21	0
Kinondoni	84	64	16	0	43	11
Dodoma	4	3	2	0	3	0
Geita	13	8	4	0	6	0
Iringa	11	5	8	0	4	0
Kagera	18	13	8	0	6	1
Katavi	23	19	11	0	12	0
Kigoma	12	9	6	0	6	0
Kilimanjaro	51	30	27	0	24	0
Lindi	30	23	17	1	13	0
Mara	22	12	12	0	7	0
Manyara	11	7	3	0	3	1
Mbeya	17	13	6	0	11	0
Morogoro	14	6	4	0	4	0
Mtwara	22	11	4	1	13	0
Mwanza	23	17	17	2	14	0
Njombe	10	9	9	0	3	0
Pwani	21	19	15	2	6	0
Rufiji	13	9	8	0	4	0
Rukwa	6	6	6	0	0	0
Ruvuma	23	15	14	0	10	0
Shinyanga	7	4	4	0	3	1
Simiyu	5	3	0	0	1	0
Singida	9	8	12	0	5	0
Songwe	4	4	3	1	3	4
Tabora	12	5	4	0	3	0
Tanga	10	9	7	0	3	0
Tarime - Rorya	12	8	6	0	6	0
Wanamaji	0	0	0	0	0	0
Reli	0	0	0	0	0	0
TAZARA	0	0	0	0	0	0
Viwanja vya Ndege	0	0	0	0	0	0
Tanzania Bara	**583**	**415**	**253**	**8**	**282**	**31**
Kaskazini Pemba	858	15	5	0	22	2
Kaskazini Unguja	311	14	7	1	12	0
Kusini Pemba	604	9	8	2	11	2
Kusini Unguja	469	8	8	2	14	0
Mjini Magharibi	1,774	44	24	1	34	12
Tanzania Zanzibar	**4,016**	**90**	**52**	**6**	**93**	**16**
Tanzania	**4,599**	**505**	**305**	**14**	**375**	**47**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

3.3 Vyanzo vya Ajali za Barabarani Tanzania Bara

Vyanzo vikuu vya ajali za barabarani vimegawanyika katika makundi matatu:

i. Sababu za kibinadamu;

ii. Ubovu wa vyombo vya usafiri; na

iii. Sababu za kimazingira.

Jedwali Na. 3.9 linaonesha vyanzo mbalimbali vya ajali kulingana na makundi hayo. Jedwali linaonesha kwamba mwaka 2020 ajali nyingi zaidi zilizotokana na sababu za kibinadamu (ikijumuisha uzembe wa waendesha pikipiki) zilizochangia asilimia 91.6. Ubovu wa vyombo vya usafiri ulichangia asilimia 5.7 na sababu za kimazingira zilichangia asilimia 2.7.

Jedwali Na. 3.9: Idadi ya Ajali kwa Vyanzo Vyake, Tanzania Bara, Januari – Desemba, 2020

	2016		2019		2020	
Vyanzo vya Ajali kwa Makundi	**Idadi**	**Asilimia**	**Idadi**	**Asilimia**	**Idadi**	**Asilimia**
Sababu za Kibinadamu						
Uendeshaji wa hatari	496	13.3	344	12.7	164	9.57
Uzembe wa dereva	1046	28.0	816	30.2	598	34.89
Uzembe wa waendesha baiskeli	103	2.8	72	2.7	34	1.98
Uzembe wa waendesha pikipiki	725	19.4	492	18.2	307	17.91
Uzembe wa abiria	1	0.0	6	0.2	1	0.06
Mwendo kasi	364	9.8	288	10.7	272	15.87
Mifugo isiyochungwa	1	0.0	0	0.0	0	0.00
Kupita gari bila uangalifu	217	5.8	236	8.7	97	5.66
Uzembe wa watembea kwa miguu	259	6.9	162	6.0	77	4.49
Uzembe wa waendesha mikokoteni	7	0.2	3	0.1	5	0.29
Ulevi	61	1.6	46	1.7	15	0.88
Jumla	**3,280**	**87.9**	**2,465**	**91.2**	**1,570**	**91.6**
Ubovu wa Vyombo vya Usafiri						
Ubovu wa magari	197	5.3	105	3.9	83	4.84
Hitilafu za taa za magari barabarani	31	0.8	19	0.7	15	0.88
Jumla	**228**	**6.1**	**124**	**4.6**	**98**	**5.7**
Sababu za Kimazingira						
Moto	14	0.4	10	0.4	4	0.23
Vizuizi vya njia	120	3.2	32	1.2	9	0.53
Ubovu wa barabara	80	2.1	65	2.4	30	1.75
Vivuko vya reli	10	0.3	8	0.3	3	0.18
Jumla	**224**	**6.0**	**115**	**4.3**	**46**	**2.7**
Jumla Kuu	**3,732**	**100**	**2,704**	**100**	**1,714**	**100**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

Mchoro Na. 9: Vyanzo vya Ajali za Barabarani, Tanzania Bara, Januari – Desemba, 2020

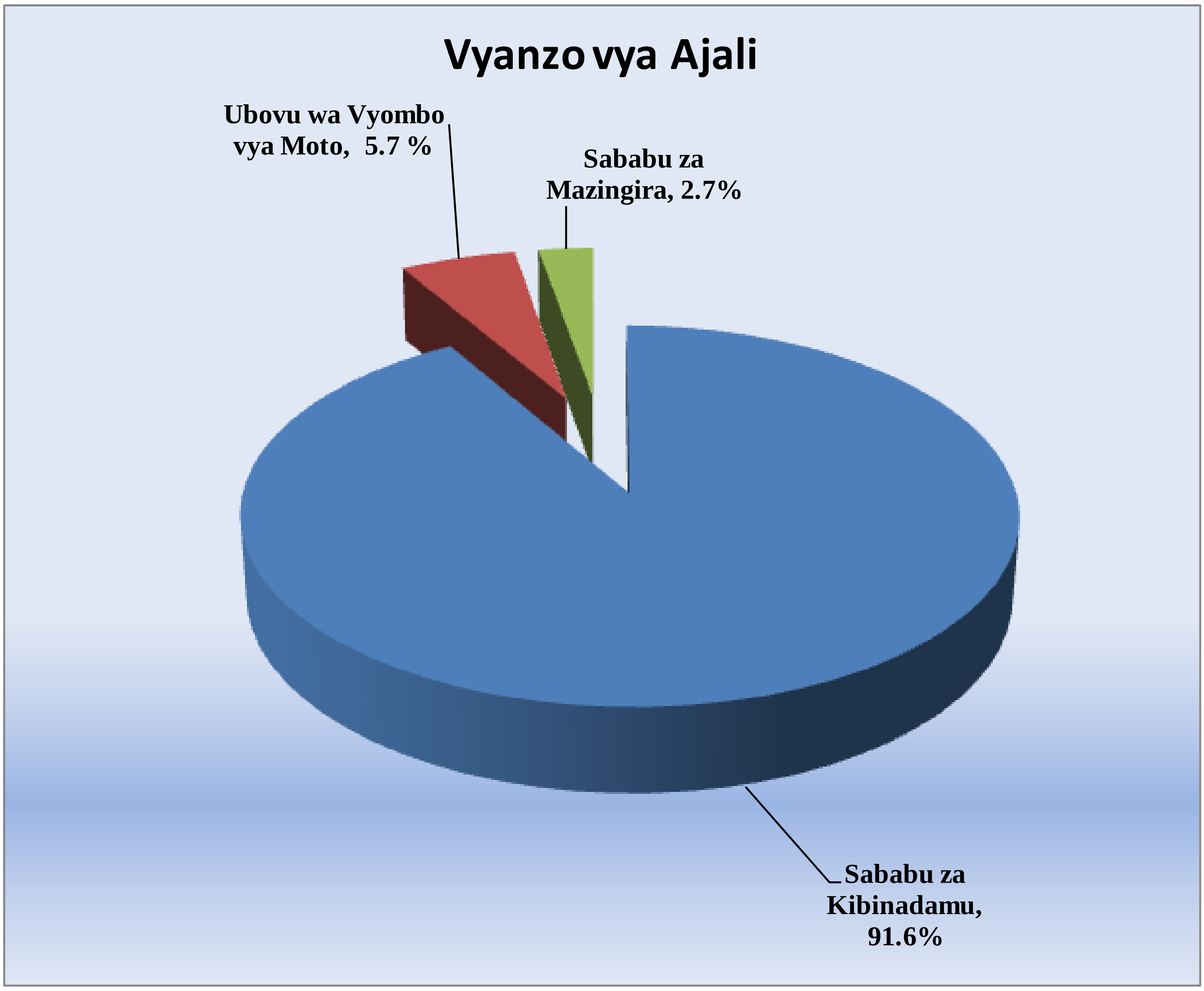

SURA YA NNE

MWELEKEO WA HALI YA UHALIFU

4.0 Utangulizi

Takwimu za hali ya uhalifu nchini husaidia kupima utendaji kazi wa Jeshi la Polisi Tanzania kwa kushirikiana na wadau katika kukabiliana na matukio ya uhalifu nchini. Mwelekeo wa hali ya uhalifu hutoa viashiria vinavyoweza kutumika katika kupanga, kusimamia, kufuatilia na kutathmini mipango na programu za muda mfupi, kati na mrefu ili kupambana na uhalifu nchini. Mwelekeo huo huweza pia kurahisisha kazi ya kupanga mipango na kubuni mikakati mipya ya kukabiliana na kupunguza matukio ya uhalifu nchini kwa kiwango kikubwa.

4.1 Mwelekeo wa Makosa ya Jinai

Jedwali Na.4.1 linaonesha mwelekeo wa makosa ya jinai katika kipindi cha kuanzia mwaka 2011 hadi 2020 (michoro Na. 10a,10b na 10c). Kwa kipindi cha miaka mitano iliyopita, takwimu zinaonesha wastani wa makosa makubwa ya jinai kupungua kutoka matukio 75,487 mwaka 2016 hadi matukio 50,689 mwaka 2020. Huu ni upungufu wa makosa 24,798, sawa na asilimia 32.9.

Jedwali Na. 4.1: Idadi ya Makosa Makubwa na Madogo ya Jinai, Ajali Zilizosababisha Vifo, Vifo na Majeruhi, Tanzania, 2010- 2020

Aina ya Kosa	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Jumla ya Makosa Makubwa ya Jinai	**76,052**	**72,765**	**73,219**	**70,153**	**68,814**	**75,487**	**67,140**	**60,108**	**58,590**	**50,689**
Makosa Dhidi ya Binadamu	11,049	11,206	11,335	11,166	10,698	12,567	12,578	11,759	12,223	11,001
Makosa ya Kuwania Mali	50,863	46,773	45,470	43,808	40,427	40,700	33,815	29,596	27,635	24,056
Makosa Dhidi ya Maadili ya Jamii	14,140	14,786	16,414	15,179	17,689	22,220	20,747	18,753	17,514	14,727
Jumla ya Makosa Madogo ya Jinai	**253,354**	**493,937**	**487,232**	**458,422**	**450,389**	**563,787**	**529,393**	**531,695**	**534,281**	**532,556**
Makosa Dhidi ya Binadamu	98,519	187,156	173,279	180,721	175,693	205,698	182,929	178,582	178,920	172,428
Makosa ya Kuwania Mali	104,455	215,070	226,011	182,024	181,104	235,804	225,598	227,623	234,663	245,230
Makosa Dhidi ya Maadili ya Jamii	50,380	91,711	87,942	95,677	93,592	122,285	120,866	125,490	120,698	114,898
Usalama Barabarani										
Matukio Madogo Usalama Barabarani	441,067	603,668	663,722	1,110,252	1,381,705	2,200,442	2,516,976	2,718,732	2,311,538	2,152,533
Matukio ya Ajali za Barabarani	24,078	23,604	24,480	15,420	8,777	10,297	6,022	3,988	2,924	1,933
Jumla Kuu (Makosa ya Jinai na Usalama Barabarani)	**794,551**	**1,193,974**	**1,248,653**	**1,654,247**	**1,909,685**	**2,850,013**	**3,119,531**	**3,314,523**	**2,907,333**	**2,737,711**
Ajali Zilizosababisha Vifo	3,269	3,429	3,545	3,106	2,909	2,840	2,254	1,449	1,208	1,031
Watu Waliokufa	4,013	4,062	4,091	3,857	3,574	3,381	2,705	1,912	1,536	1,384
Watu Waliojeruhiwa	20,917	20,037	21,536	15,259	9,993	9,549	6,169	4,194	3,123	2,362

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

Mchoro Na. 10a: Makosa Makubwa ya Jinai kwa Aina, Tanzania, Januari – Desemba, 2010 – 2020

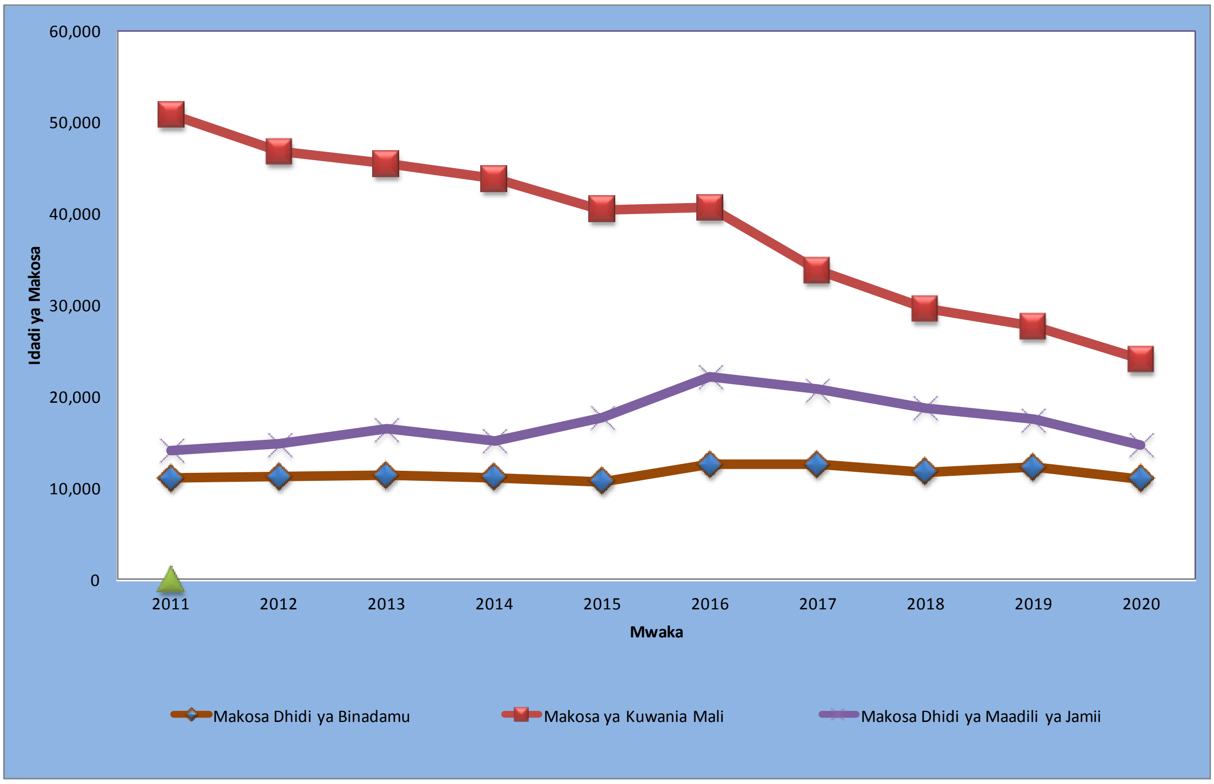

Mchoro Na. 10b: Makosa Makubwa na Madogo ya Jinai, Tanzania, Januari – Desemba, 2010 – 2020

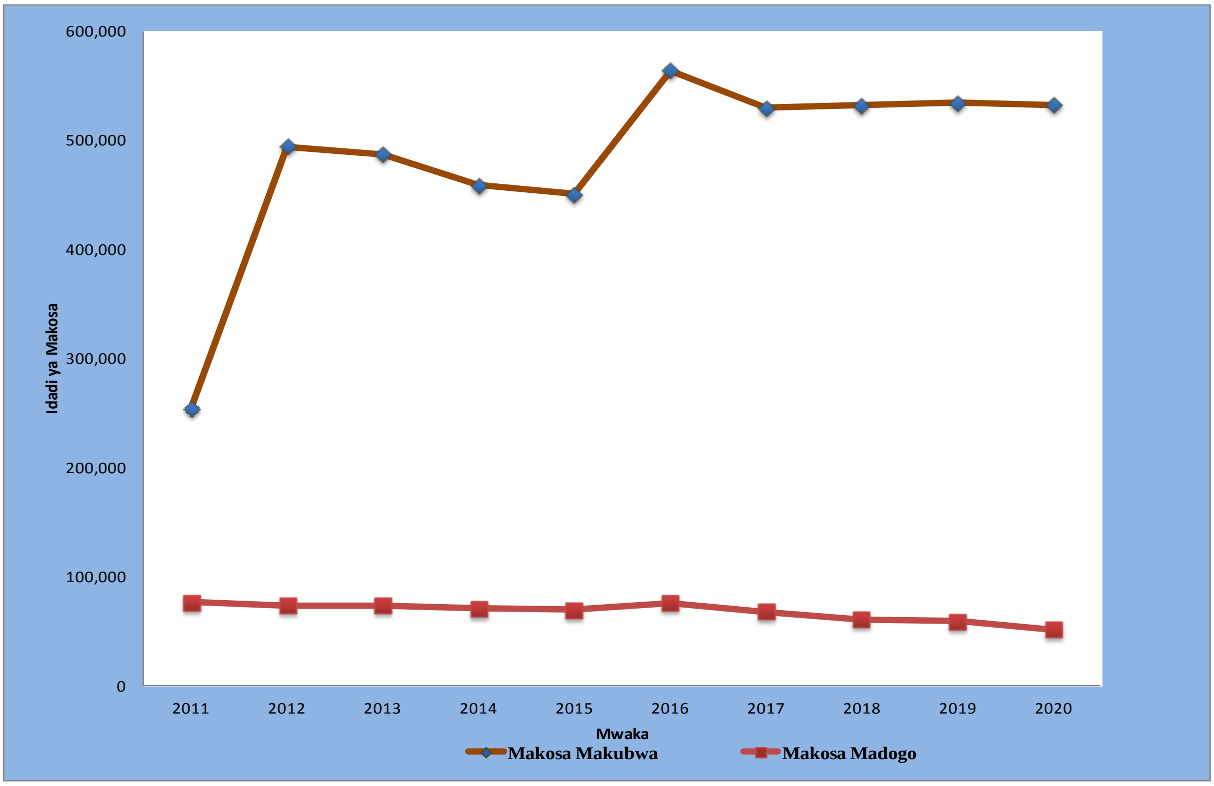

Mchoro Na. 10c: Makosa ya Usalama Barabarani Makubwa na Madogo, Tanzania, 2010 – 2020

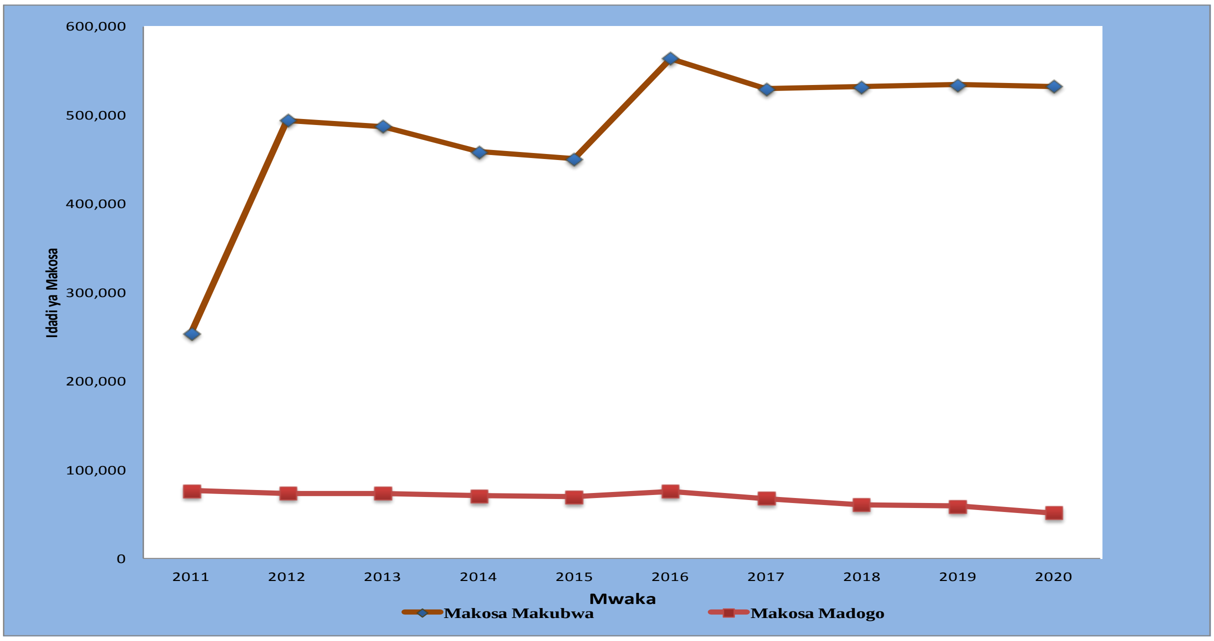

4.2 Mwelekeo wa Makosa ya Usalama Barabarani

Kwa upande wa usalama barabarani, Jedwali Na. 4.1 na Mchoro Na. 10d kwa kipindi cha miaka mitano iliyopita, takwimu zinaonesha wastani wa matukio makubwa ya usalama barabarani (ajali) kupungua kutoka matukio 10,297 mwaka 2016 hadi matukio 2,924 mwaka 2020. Hali kadhalika makosa madogo ya usalama barabarani kuanzia mwaka 2016 hadi 2018 yaliongezeka kutoka makosa 2,200,442 hadi makosa 2,718,732 mwaka 2018. Hata hivyo makosa madogo ya usalama barabarani yamepungua hadi makosa 2,152,533 mwaka 2020.

Mchoro Na. 10d: Matukio ya Ajali za Barabarani, Tanzania, 2010 – 2020

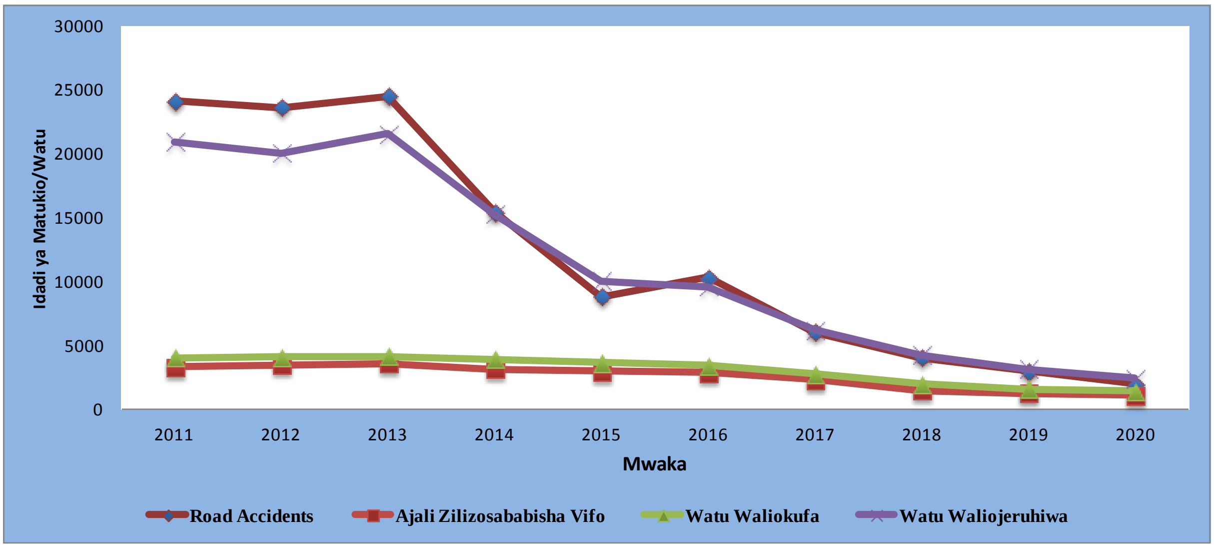

SURA YA TANO

OFISI YA TAIFA YA MASHTAKA

5.0 Utangulizi

Ofisi ya Taifa ya Mashtaka imeanzishwa kama Ofisi huru ya Umma kupitia Tangazo la Serikali Na.49 la mwaka 2018 la tarehe 13 Februari, 2018 la kuanzisha Ofisi ya Taifa ya Mashtaka kwa ajili ya kutekeleza mamlaka ya Kikatiba aliyopewa Mkurugenzi wa Mashtaka ambaye anatoa mchango mkubwa katika kusimamia haki jinai. Kwa mujibu wa Ibara ya 59B ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya mwaka 1977, Mkurugenzi wa Mashtaka amepewa uwezo na mamlaka ya kusimamia uendeshaji wa mashtaka yote ya jinai katika Mahakama zote isipokuwa mahakama za kijeshi. Kwa msingi huo, Mkurugenzi wa Mashtaka ana uwezo wa kufungua, kuendesha na kusimamia mashtaka yote ya jinai nchini.

Katika kutekeleza majukumu yake, Mkurugenzi wa Mashtaka anatakiwa kufuata kanuni zifuatazo: Kutenda haki; Kuzuia ukiukwaji wa taratibu za kisheria; na kulinda maslahi ya umma. Nafasi hii imewekwa chini ya kifungu cha 8 cha Sheria ya Taifa ya Huduma za Mashtaka, Sura ya 430.

Tangazo la Serikali Na.49 la mwaka 2018 limeweka mpangilio wa Ofisi ya Taifa ya Mashtaka, muundo wake, utawala, ufuatiliaji, usimamizi wa mashtaka na namna ya uratibu na usimamizi wa upelelezi utakavyokuwa kwa lengo la kukuza na kuinua utendaji haki jinai na masuala yanayohusiana nayo.

5.1 Majalada Yaliyopokelewa na Kufanyiwa Kazi

Takwimu zinaonesha kuwa katika kipindi cha Januari hadi Desemba 2020, Ofisi ya Taifa ya Mashtaka ilipokea jumla ya majalada ya kesi 24,921 kutoka Jeshi la Polisi, Idara ya Upelelezi na Taasisi nyingine za uchunguzi. Baada ya kuzipitia kwa kina kesi zilizokidhi haja ya kisheria na kuandaliwa hati ya mashtaka ni 18,940 ambapo majalada ya kesi 2,009 yalifungwa kwa kukosa ushahidi wa kutosha na majalada ya kesi 4,366 yalirudishwa Polisi kwa ajili ya upelelezi wa kina, kesi ambazo bado zinafanyiwa kazi ni 2,405 (Jedwali Na. 5.1).

Jedwali Na. 5.1: Majalada Yaliyopokelewa na Kushughulikiwa kutoka Vyombo Chunguzi, Tanzania, 2020

Kutoka	Yaliyokuwepo hadi 31 Desemba, 2019	Yaliyopokelewa	Jumla	Yaliyoandaliwa Mashtaka	Yaliyofungwa	Yaliyorudishwa kwa Upelelezi	Yanayoendelea kufanyiwa kazi
TAKUKURU	386	206	592	125	296	158	13
Polisi - Makao Makuu	87	345	432	95	178	159	0
Polisi - Mkoani - RCOs	1,057	5,518	6,575	2,939	738	1,804	1,094
Polisi - Wilayani (OC CIDs)	1,507	17,180	18,687	14,582	480	2,403	1,222
Mamlaka - Dawa za Kulevya	0	747	747	393	270	82	2
Idara ya Uhamiaji	5	176	181	121	43	7	13
Taasisi nyingine	64	749	813	685	4	63	61
Jumla	**3,106**	**24,921**	**28,027**	**18,940**	**2,009**	**4,676**	**2,405**

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Mashtaka, 2020

5.2 Uendeshaji wa Kesi za Jinai

Katika kutekeleza jukumu la uendeshaji wa kesi za jinai, Ofisi ya Taifa ya Mashtaka iliendesha kesi za jinai zilizosajiliwa katika ngazi ya Mahakama za Wilaya, Mahakama za Hakimu Mkazi, Mahakama Kuu na Mahakama ya Rufani kwa kipindi cha Januarihadi Desemba, 2020 kama inavyoainishwa hapa chini: -

a) Mahakama za Wilaya na Hakimu Mkazi

Katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 jumla ya Kesi 34,666 ziliendeshwa katika Mahakama za Wilaya na Hakimu Mkazi. Kati ya Kesi hizo kesi 11,385 zilikuwa za mwaka 2019 ambayo ni sawa na asilimia 32.9% na kesi 23,245 ambayo ni sawa na asilimia 67.1% zilikuwa ni za mwaka 2020 . Katika kesi zote zilizoshughulikiwa mwaka huu kesi 21,915 zilikwisha Mahakamani na kesi 12,751 bado zinaendelea mahakamani.

Jedwali Na. 5.2: Kesi zilizoendeshwa katika Mahakama za Wilaya na Hakimu Mkazi, Tanzania, 2020

Aina ya kesi	Zilizovuka 31 Desemba, 2019	Zilizofunguliwa 2020	Jumla	Zilizokwisha Mahakamani	Zinazoendelea 2021
Nyara za Serikali	1,143	1024	2,167	946	1,221
Kesi za Maliasili nyinginezo	81	589	670	606	64
Dawa za Kulevya	1,378	2,587	3,965	2,028	1,937
Madini	55	120	175	102	73
Makosa ya Udanganyifu	536	656	1192	557	635
Utakatishaji Fedha	73	107	180	63	117
Unyanganyi wa Kutumia Silaha	541	1031	1572	787	785
Kubaka	1496	3192	4688	2496	2192
Makosa ya Rushwa	144	141	285	128	157
Mauaji (PI)	1,616	1,422	3,038	1,146	1,892
Usalama Barabani	945	6064	7009	6141	868
Jinai za Watoto	329	922	1,251	883	368
Usafirishaji wa Binadamu	13	15	28	23	5
Uhalifu wa Mtandao	23	34	57	47	10
Makosa Mengine	3,048	5,341	8,389	5,962	2,427
Jumla	**11,421**	**23,245**	**34,666**	**21,915**	**12,751**

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Mashtaka,2020

b) Mahakama Kuu

Katika ngazi ya Mahakama Kuu, Ofisi ya Taifa ya Mashtaka iliendesha kesi katika vikao vya Mahakama Kuu na rufaa na maombi kama ifuatavyo: -

(i) Kesi zilizoendeshwa katika vikao vya Mahakama Kuu

Katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 jumla ya Kesi 2,294 ziliendeshwa katika ngazi ya Mahakama Kuu. Kati ya Kesi hizo kesi 1,427 zilikuwa za nyuma sawa na asilimia 62.2 na kesi 867 sawa na asilimia 37.8 zilikuwa za mwaka 2020 . Katika kesi zote zilizoshughulikiwa mwaka 2020 kesi 965 zilisikilizwa na kutolewa hukumu na kesi 1,329 zinaendelea mahakamani. (Jedwali Na. 5.3).

Jedwali Na. 5.3: Kesi zilizoendeshwa Mahakama Kuu

Aina ya kesi	Kesi zilizokuwepo hadi kufikia 31 Desemba, 2019	Kesi zilizofunguliwa	Jumla	Kesi zilizokamilika	Kesi zinazoendelea
Dawa za Kulevya	163	33	196	57	139
Nyara za Serikali	31	29	60	36	24
Utakatishaji Fedha	0	0	0	0	0
Mauaji ya kukusudia	1,128	716	1,844	760	1,084
Mauaji yasiyo ya kukusudia	84	81	165	93	72
Makosa Mengineyo	21	8	29	19	10
Jumla	**1,427**	**867**	**2,294**	**965**	**1,329**

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Mashtaka,2020

(ii) Kesi zilizoendeshwa katika Mahakama Kuu- Divisheni ya Rushwa na Uhujumu Uchumi

Katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 jumla ya Kesi **49** ziliendeshwa katika Mahakama Kuu-Divisheni ya Rushwa na Uhujumu Uchumi. Kati ya Kesi hizo kesi 7 zilikuwa za nyuma sawa na asilimia 14.3% na kesi 42 sawa na asilimia 85.7% zilikuwa za mwaka 2020. Katika kesi zote zilizoshughulikiwa mwaka 2020 kesi **13** zilisikilizwa na kutolewa maamuzi na kesi **36** zilikuwa zinaendelea mahakamani. (Jedwali Na. 5.4).

Jedwali Na. 5.4: Idadi ya Kesi zilizofunguliwa na kuisha katika Mahakama Kuu –Divisheni ya Makosa ya Rushwa na Uhujumu Uchumi

Kesi	Zilizkuwepo hadi kufikia 31 Desemba, 2019	Zilizofunguliwa	Jumla	Zilizokamilika	Kifungo	Kuachiwa Huru	Nolle	Zinazoendelea
Uhujumu Uchumi	2	26	28	11	6	3	2	17
Maombi (Applications)	5	16	21	2	-	-	-	19
Jumla	**7**	**42**	**49**	**13**	**6**	**3**	**2**	**36**

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Mashtaka,2020

5.3 Ukamilishaji wa Kesi za Jinai

a) Mahakama za Wilaya na Hakimu Mkazi

Jumla Jumla ya kesi 24,365 zilikwisha Mahakamani, ambapo kesi 13,403 washtakiwa walitiwa hatiani, kesi 2,155 , washtakiwa waliachiwa huru, kesi 1,970 ziliondolewa chini ya kifungu cha 98(a) cha Sheria ya Mwenendo wa Makosa ya Jinai na Waendesha Mashtaka waliokasimiwa mamlaka ya kuendesha Kesi na kesi 1,633 ziliondolewa na Mkurugenzi wa Mashtaka chini ya kifungu 91(1) cha Sheria ya Mwenendo wa Makosa ya Jinai, Sura ya 20 kutokana na ushahidi kuwa hafifu, Kesi 4,457 zilifutwa na Mahakama chini ya vifungu vya 225(5), 222 na 226 vya Sheria ya Mwenendo wa Makosa ya Jinai kwa sababu mbalimbali kama vile upelelezi kutokamilika au mashahidi kutohudhuria mahakamani na mapungufu ya Kiutendaji ya wadau wa Haki Jinai. Vilevile kesi 697 zilikamilishwa na kupelekwa Mahakama Kuu kwa ajili ya kusikilizwa, na kesi 50 washitakiwa walifariki kabla ya kesi kukamilika. (Jedwali Na. 5.5 na 5.6).

Jedwali Na. 5.5: Jinsi kesi Zilivyokwisha katika Mahakama za Wilaya na Hakimu Mkazi

Aina ya kesi	Watuhumiwa kutiwa hatiani	Kesi ziliziondolewa na Waendesha Mashtaka chini ya k/f 98 (a) CPA	Kesi zilizofutwa na Mahakama chini ya k/f225 (5) CPA	Kesi zilizoondolewa na Mawakili wa Serikali chini ya k/f 91(1) CPA	Watuhumiwa kuachiwa huru	Kesi zilizokamilishwa kwenda Mahakama Kuu	Kesi zilizofutwa chini ya k/f 222 & 226 CPA	Kesi ambazo zimeondolewa kwa washitakiwa kufariki k/f 224A CPA
Nyara za Serikali	639	67	94	79	65	0	3	3
Kesi za Maliasili nyinginezo	433	12	89	12	29	0	0	0
Madawa ya Kulevya	1246	92	762	144	150	0	4	3
Madini	74	5	12	12	25	0	1	1
Makosa ya Udanganyifu	198	37	155	42	79	0	1	3
Utakatishaji Fedha	46	5	6	11	6	0	1	1
Unyanganyi wa Kutumia Silaha	297	54	308	49	179	0	4	1
Kubaka	1162	201	1204	82	378	0	15	5
Makosa ya Rushwa	27	0	0	3	0	0	0	0
Mauaji (PI)	0	0	0	472	0	697	0	15
Usalama Barabani	5276	265	204	54	241	0	0	0
Jinai za Watoto	664	65	219	25	64	0	1	3
Makosa Mengine	3330	1157	1358	644	935	0	8	15
Jumla	**13,403**	**1970**	**4419**	**1633**	**2155**	**697**	**38**	**50**

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Mashtaka,2020

b) Mahakama Kuu

Katika kipindi cha Januari hadi Desemba 2020, jumla ya kesi 965 zilifanyiwa kazi. Ambapo watuhumiwa 536 walitiwa hatiani na Watuhumiwa 176 waliachiwa huru. Kesi 213 ziliondolewa na mawakili wa serikali chini ya kifungu 91(1) cha sheria ya mwenendo wa makosa ya jinai na kesi 11 zilifutwa kutokana na watuhumiwa kufariki na Watuhumiwa 26 walipelekwa kwenye taasisi ya afya ya akili (Criminal Lunatic) (Jedwali Na. 5.6).

Jedwali Na. 5.6: Kesi zilivyokamilika Mahakama Kuu

Aina ya kesi	Watuhumiwa kutiwa hatiani	Watuhumiwa kuachiwa huru	Kesi zilizoondolewa na Mawakili wa Serikali chini ya k/f 91(1) CPA	Watuhumiwa kuamriwa kupelekwa kwenye taasisi ya afya ya akili (Criminal Lunatic)	Kesi zilizofutwa kutokana na watuhumiwa kufariki
Dawa za Kulevya	34	13	10	0	0
Nyara za Serikali	26	7	3	0	0
Mauaji ya kukusudia	392	144	187	26	11
Mauaji yasiyo ya kukusudia	74	12	7	0	0
Makosa Mengineyo	10	3	6	0	0
Jumla	**536**	**179**	**213**	**26**	**11**

Chanzo: Ofisi ya Taifa ya Mashtaka,2020

c) Faini na Mali zilizotaifishwa

Washtakiwa waliotiwa hatiani kutokana na kesi za jinai walipewa adhabu mbalimbali zikiwemo vifungo, faini na mali mbalimbali kutaifishwa. Kiasi cha zaidi ya TZS 1,000,000,000.00 kililipwa Mahakamani kama faini katika kesi 1500. Mali na fedha zinazokadiriwa kuwa na thamani ya zaidi ya TZS 50,000,000,000.00 zilitaifishwa kwa amri ya Mahakama. Baadhi ya mali hizo ni pamoja na fedha taslimu, madini, injini za boti, magari, nyumba, viwanja, mashamba, pikipiki, baiskeli, magogo na mbao.

5.4 Uratibu na Usimamizi wa Shughuli za Upelelezi

Pamoja na kuratibu upelelezi kwa kupitia majalada yaliwasilishwa na vyombo chunguzi na kutoa maelekezo stahiki, Ofisi imeendelea kuratibu na kusimamia shughuli mbalimbali za upelelezi kwa kuchukua hatua mahususi kama ifuatavyo: -

(a) Uundwaji wa vikosi kazi maalum kusimamia upelelezi

Uratibu na usimamizi wa upelelezi ulifanyika katika kipindi husika katika matukio makubwa yaliyohitaji maelekezo kutoka Ofisi ya Taifa ya Mashtaka ili kuboresha ushahidi. Lengo kubwa la kuratibu upelelezi ni kuhakikisha Ofisi yetu inashirikiana kwa ukaribu na vyombo chunguzi ili kuboresha ushahidi na hivyo kuleta matokeo chanya pindi kesi zinapowasilishwa Mahakamani. Vile vile, Ofisi ilendelea kushirikiana na vyombo chunguzi katika harakati za kupinga vitendo vya ukatili wa kijinsia na kuchukua hatua za kisheria ikiwemo mashtaka kwa wakosaji.

(b) Vikao na Wapelelezi

Vikao vya mara kwa mara vilifanyika kati ya Mawakili wa Serikali na Wapelelezi. Lengo la vikao hivyo ilikuwa ni kujadili upungufu wa kiushahidi katika majalada yaliyowasilishwa katika ofisi ya Taifa ya Mashtaka kwa hatua za kimashtaka na kupata maelekezo ya namna ya kurekebisha upungufu huo. Vikao hivi vilifanyika katika ngazi ya Makao Makuu ya Upelelezi, Mikoa na Wilaya kulingana na mahitaji ya kesi husika.

SURA YA SITA

TAARIFA YA WAFUNGWA WALIOPOKELEWA MAGEREZANI NA WALIONUFAIKA NA MSAMAHA WA RAIS

6.0 Utangulizi

Jeshi la Magereza Tanzania Bara lilianzishwa kwa mujibu wa sheria Na. 34 ya Mwaka 1967 kama ilivyofanyiwa marejeo mwaka 2002. Pia zipo sheria na Kanuni nyingine za uendeshaji wa Jeshi la Magereza za Mwaka 1968 na marekebisho yake. Jeshi la Magereza lina jukumu la kuwapokea na kuwahifadhi wahalifu wa aina zote wanaoletwa gerezani kwa mujibu wa Sheria. Pia, kuandaa programu mbalimbali zenye lengo la kuwarekebisha wahalifu ili watokapo gerezani wawe raia wema.

6.1 Wafungwa Waliopokelewa Magerezani Kutoka Mahakamani

Mwaka 2020 wafungwa waliopokelewa magerezani walikuwa 29,764 kati yao watu wazima walikuwa 29, 282 (wanaume 27,414, wanawake 1,868) na vijana 482. Mikoa inayoongoza kupokea wafungwa wengi ni Kagera (2,301), Mwanza (2,186), Dar es Salaam (2,168), Kigoma (2,163) na Morogoro (2,088), Wengi wa wafungwa ni wale wenye miaka 26–50, ambao walikuwa 15,240 sawa na asilimia 51.2 Mikoa iliyopokea wafungwa wengi wa umri huo kuliko mikoa mingine ni Kagera ulipokea wafungwa (1,325; asilimia 4.5), Mwanza (1,250; asilimia 4.2) na Mbeya (1,161; asilimia 3.9). Aidha, mikoa iliyopokea wafungwa wachache wa umri huo kuliko mikoa mingine ni Geita (45; asilimia 0.15), Katavi (59; asilimia 0.16) na Njombe (59; asilimia 0.20). (Jedwali Na. 6.1).

Jedwali Na. 6.1: Idadi ya Wafungwa Waliopokelewa Magerezani Kutoka Mahakamani kwa Umri, Jinsi na Mkoa, Tanzania Bara, 2020

Mkoa	Vijana	Watu Wazima												Jumla kuu
	Miaka 15-17	Miaka 18_20			Miaka 21- 25			Miaka 26 - 50			Zaidi ya miaka 50			
		Me	Ke	Jumla	Me	Ke	Jumla	Me	Ke	Jumla	Me	Ke	Jumla	
Arusha	1	103	9	112	214	28	242	226	21	247	45	2	47	**649**
Dar es Salaam	0	499	54	553	459	95	554	895	71	966	75	20	95	**2,168**
Dodoma	17	234	7	241	360	28	388	650	63	713	69	2	71	**1,430**
Geita	0	18	1	19	29	7	36	43	2	45	11	0	11	**111**
Iringa		216	2	218	356	13	369	445	35	480	60	4	64	**1,131**
Kagera	19	287	8	295	494	50	544	1,225	100	1325	108	10	118	**2,301**
Katavi	0	21	1	22	32	2	34	48	1	49	19	2	21	**126**
Kigoma	57	494	5	499	539	15	554	933	42	975	65	13	78	**2,163**
Kilimanjaro	9	203	9	212	305	29	334	427	46	473	87	10	97	**1,125**
Lindi		98	1	99	136	6	142	435	29	464	13		13	**718**
Manyara	8	138	4	142	219	8	227	494	38	532	55	2	57	**966**
Mara	51	154	9	163	278	18	296	732	53	785	96	8	104	**1,399**
Mbeya	7	231	22	253	424	32	456	1,095	66	1161	68	11	79	**1,956**
Morogoro	126	200	13	213	543	28	571	1,038	63	1101	71	6	77	**2,088**
Mtwara	3	270	3	273	239	3	242	382	14	396	18	1	19	**933**
Mwanza	129	284	14	298	371	44	415	1,165	85	1250	83	11	94	**2,186**
Njombe	0	35	3	38	56	54	110	54	5	59	9	1	10	**217**
Pwani	9	289	4	293	421	3	424	482	13	495	26	2	28	**1,249**
Ruvuma	4	197	8	205	265	15	280	423	20	443	25	2	27	**959**
Rukwa	19	93	12	105	185	7	192	374	31	405	19	3	22	**743**
Singida	8	74	3	77	198	12	210	491	41	532	43	1	44	**871**
Simiyu	1	42	3	45	38	1	39	59	1	60	11		11	**156**
Shinyanga	3	226	13	239	197	13	210	535	36	571	31	1	32	**1,055**
Songwe	2	27	3	30	24	5	29	94	3	97	18		18	**176**
Tabora		176	12	188	380	18	398	724	38	762	83	1	84	**1,432**
Tanga	9	187	4	191	286	15	301	801	53	854	92	9	101	**1,456**
Jumla	**482**	**4,796**	**227**	**5,023**	**7,048**	**549**	**7597**	**14,270**	**970**	**15,240**	**1,300**	**122**	**1,422**	**29,764**

Chanzo: Jeshi la Magereza, Tanzania Bara

6.2 Wafungwa Watu Wazima Waliopokelewa Magerezani Kutoka Mahakamani

Mwaka 2020 wafungwa watu wazima 29,282 walipokelewa magerezani kutoka mahakamani. Wengi wao walikutwa na hatia ya makosa ya Wizi (7,908; asilimia 27.0), Kuvunja na Kuiba (2,674; asilimia 9.1) na Kujeruhi (2,413; asilimia 8.0) na makosa ambayo yalikuwa na wafungwa wachache ni Kuchoma nyumba moto (312; asilimia 1.1), Mauaji (328; asilimia 1.1) na Kupatikana na silaha/risasi (527; asilimia 1.8). (Jedwali Na.6.2).

Jedwali Na. 6.2: Idadi ya Wafungwa Watu Wazima Waliopokelewa Magerezani Kutoka Mahakamani kwa Jinsi, Aina ya Kosa na Urefu wa Kifungo, Tanzania Bara, 2020

Aina ya Kosa	Chini ya miezi 6		Zaidi ya miezi 6 - mwaka 1		Zaidi ya mwaka 1-3		Zaidi ya miaka 3-5		Zaidi ya miaka 5-10		Zaidi ya miaka 10-15		Zaidi ya miaka 15- 20		Zaidi ya miaka 20- 30		Zaidi ya maika 30		Kifungo cha maisha		Hukumu ya kunyongwa		Jumla
	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	
Mauaji	48	8	15	6	56	8	44	5	47	0	16	0	5	0	3	0		0	22	0	65	2	**350**
Kuua bila kukusudia	59	2	54	2	109	14	89	13	105	8	53	0	24	0	0	0	18	0	8	2	0	0	**560**
Kujaribu kuua	129	1	136	0	144	1	124	1	43	1	22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**602**
Unyang'anyi	108	5	205	12	144	12	156	0	133	0	139	1	112	0	296	0	45	0	3		0	0	**1,371**
Wizi	2,714	202	2,130	108	2,132	96	119	14	241	12	40	0	41	0	29	0	30	0	0	0	0	0	**7,908**
Kuvunja na kuiba	521	34	734	46	765	26	234	18	146	0	65	2	24	0	26	0	33	0	0	0	0	0	**2,674**
Kupatikana na dawa za kulevya	94	8	181	3	109	3	111	3	65	0	49	0	19	0	12	1	0	0	0	0	0	0	**658**
Kupatikana na nyara za serikali	85	3	77	5	201	7	2	2	45	1	1	0	108	0	25	0	1	0	17	4	0	0	**584**
Makosa ya kujamiiana	37	5	157	3	271	6	0	0	55	0	24	0	33	0	282	0	25	0	193	0	0	0	**1,091**
Kupatikana na silaha/risasi	88	0	122	0	71	1	65	0	78	0	37	0	21	0	24	0	20	0	0	0	0	0	**527**
Kujeruhi	627	65	820	88	681	34	7	14	40	15	22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**2,413**
Kuchoma nyumba moto	77	17	88	14	35	9	22	0	27	0	14	0	8	0	1	0	0	0	0	0	0	0	**312**
Rushwa	165	22	209	15	156	12	112	0	76	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**767**
Kupatikana na pombe haramu ya moshi	346	30	236	30	123	7	35	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**808**
Uzembe na uzururaji	678	86	195	28	251	22	125	0	87	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**1,472**
Makosa mengineyo	2,118	98	1,931	95	1,628	44	642	46	324	18	120	1	68	0	1	290	4	0	0	0	0	0	**7,428**
Jumla	**7,894**	**586**	**7,290**	**455**	**6,876**	**302**	**1,887**	**117**	**1,512**	**55**	**602**	**4**	**463**	**0**	**699**	**291**	**176**	**0**	**243**	**6**	**65**	**2**	**29,282**

Chanzo: Jeshi la Magereza, Tanzania Bara

6.3 Wafungwa Vijana Waliopokelewa Magerezani Kutoka Mahakamani

Mwaka 2020, wafungwa vijana 482 walipokelewa magerezani kutoka mahakamani ambapo wanaume walikuwa 421 na wanawake 61. Wengi wao walihukumiwa kwa makosa ya Wizi (112; asilimia 23.2), Kujeruhi (73; asilimia 15.1) na Kuvunja na Kuiba (71; asilimia 14.7). Makosa yaliyokuwa na wafungwa wachache ni Kujaribu Kuua (2; asilimia 0.4), Mauaji (4; asilimia 0.8) na Kuchoma nyumba moto (5; asilimia 1.0). Wafungwa vijana walifungwa zaidi vifungo vya chini ya miezi 6 mpaka miaka 5 kulingana na aina ya kosa. (Jedwali Na 6.3).

Jedwali Na. 6.3: Idadi ya Wafungwa Vijana Waliopokolewa Magerezani Kutoka Mahakamani kwa Jinsi, Aina ya kosa na Urefu wa Kifungo, Tanzania Bara, 2020

Aina ya Kosa	Chini ya miezi 6		Zaidi ya miezi 6 - mwaka 1		Zaidi ya mwaka 1-3		Zaidi ya miaka 3 hadi 5		Jumla
	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	Me	Ke	
Mauaji	0	0	0	0	4	0	0	0	**4**
Kuua bila kukusudia	0	0	0	0	5	1	0	0	**6**
KujaribuKujaribu kuua	0	0	2	0	0	0	0	0	**2**
Unyang'anyi	0	0	4	0	5	0	2	0	**11**
Wizi	52	4	28	4	13	0	11	0	**112**
Kuvunja na kuiba	25	2	8	3	20	1	10	2	**71**
Kupatikana na dawa za kulevya	2	0	4	0	1	0	1	0	**8**
Kupatikana na nyara za serikali	2	0	4	1	5	1	0	0	**13**
Kujamiiana	19	7	17	2	0	0	0	0	**45**
Kujeruhi	32	5	14	3	17	2	0	0	**73**
Kuchoma nyumba moto	0	0	0	0	3	2	0	0	**5**
Rushwa	0	0	9	0	0	0	0	0	**9**
Kupatikana na pombe haramu ya moshi	5	3	8	2	0	0	0	0	**18**
Uzembe na uzururaji	5	2	1	2	7	0	0	0	**17**
Makosa mengineyo	31	7	15	2	21	3	9	0	**88**
Jumla	**173**	**30**	**114**	**19**	**101**	**10**	**33**	**2**	**482**

Chanzo: Jeshi la Magereza, Tanzania Bara

6.4 Wafungwa Walionufaika na Msamaha na Aina ya Makosa

Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Ibara ya 45(1)(a-d) inampa Rais mamlaka ya kumsamehe mfungwa kwa amri au bila sababu, makosa au madai yote yanayohusu Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania. Msamaha huo hutolewa kila mwaka kwa wafungwa ambao wataonekana kuwa na sifa.

Sifa zinazopewa kipaumbele kwa wafungwa kupata msamaha ni zifuatazo: -

i. Wafungwa wote ambao baada ya punguzo la kawaida la moja ya tatu (1/3) linalotolewa chini ya Kifungu 49(1) cha Sheria ya Magereza Sura ya 58, watakuwa wametumikia nusu (½) ya vifungo vyao vilivyobaki, isipokuwa wafungwa walioorodheshwa katika Ibara ya 2(i – xxi);
ii. Wafungwa wagonjwa wenye magonjwa kama UKIMWI, kifua kikuu na saratani;
iii. Wafungwa wazee wenye umri wa miaka sabini (70) au zaidi;
iv. Wafungwa wa kike walioingia na mimba gerezani, pamoja na wale walioingia na watoto wanaonyonya na wasionyonya; na
v. Wafungwa wenye ulemavu wa mwili na akili.

Mheshimiwa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa kutumia madaraka aliyopewa chini ya Ibara ya 45(1)(d) ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, mwaka 2020 alitoa msamaha kwa wafungwa 7,036 ambapo kati yao 5,105 sawa na asilimia 72.6 ya waliosamehewa, walipunguziwa vifungo vyao na 1,931 sawa na asilimia 27.4 waliachiliwa huru. Msamaha huo wa wafungwa ulitolewa wakati wa maadhimisho ya miaka 56 ya Muungano wa Tanganyika na Zanzibar tarehe 26 April 2020 na Maadhimisho ya miaka 59 ya uhuru wa Tanganyika tarehe 9, Disemba 2020.

Katika maadhimisho ya sherehe ya Muungano, Mheshimiwa Rais alitoa msamaha kwa wafungwa 3,717 kati yao 2,786 walipunguziwa vifungo vyao na 931 waliachiliwa huru na katika maadhimisho ya sherehe ya Uhuru alitoa msamaha kwa wafungwa 3,319 kati yao 2,319 walipunguziwa vifungo vyao na 1,000 waliachiliwa huru.

Mikoa iliyoongoza kuwa na wafungwa wengi walioachiwa huru ni Geita 191 sawa na asilimia 9.9, Kigoma 178 sawa na asilimia 9.2 na Dar es salaam 151 sawa na asilimia 7.8. Mikoa iliyokuwa na wafungwa wachache walioachiliwa huru ni Iringa 20 sawa na asilimia 1.0, Manyara 24 sawa na asilimia 1.2 na Njombe 27 sawa na asilimia 1.4 (Jedwali Na. 6.4).

Aidha kwa mamlaka aliyopewa Mheshimiwa Rais katika Ibara ya 45(1)(a-d) ya katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, mwaka 2020 aliwabadilishia adhabu wafungwa 256 wa kunyongwa na kuwa wafungwa wa maisha.

Jedwali Na. 6.4: Idadi ya Wafungwa Walioachiwa Huru kwa Aina ya Kosa na Mkoa , Tanzania Bara, 2020

Mkoa	Msamaha April 26,2020			Msamaha Disemba 9,2020			Jumla Ya Waliopunguziwa Vifungo	Jumla Ya Walioachiliwa	Jumla Kuu
	Waliopunguziwa Vifungo	Walioachiliwa Huru	Jumla	Waliopunguziwa Vifungo	Walioachiliwa	Jumla			
Arusha	78	27	105	47	26	73	125	53	**178**
Dar Es Salaam	156	95	251	185	56	241	341	151	**492**
Dodoma	146	25	171	115	25	140	261	50	**311**
Geita	173	104	277	155	87	242	328	191	**519**
Iringa	78	6	84	62	14	76	140	20	**160**
Kagera	350	73	423	236	52	288	586	125	**711**
Katavi	78	27	105	69	16	85	147	43	**190**
Kigoma	121	60	181	90	118	208	211	178	**389**
Kilimanjaro	69	42	111	77	40	117	146	82	**228**
Lindi	46	16	62	54	26	80	100	42	**142**
Manyara	40	8	48	55	16	71	95	24	**119**
Mara	136	46	182	115	42	157	251	88	**339**
Mbeya	145	29	174	129	51	180	274	80	**354**
Morogoro	194	47	241	246	75	321	440	122	**562**
Mtwara	67	21	88	46	18	64	113	39	**152**
Mwanza	112	49	161	84	46	130	196	95	**291**
Njombe	69	11	80	40	16	56	109	27	**136**
Pwani	112	40	152	81	68	149	193	108	**301**
Rukwa	127	16	143	66	17	83	193	33	**226**
Ruvuma	76	20	96	37	16	53	113	36	**149**
Shinyanga	43	15	58	31	17	48	74	32	**106**
Simiyu	66	17	83	58	19	77	124	36	**160**
Singida	42	29	71	42	21	63	84	50	**134**
Songwe	60	21	81	45	21	66	105	42	**147**
Tabora	88	41	129	82	26	108	170	67	**237**
Tanga	114	46	160	72	71	143	186	117	**303**
Jumla	**2,786**	**931**	**3,717**	**2,319**	**1,000**	**3,319**	**5,105**	**1,931**	**7,036**

Chanzo: Jeshi la Magereza Tanzania Bara

SURA YA SABA

UHUSIANO KATI YA UHALIFU NA VIGEZO VYA KIJAMII NA KIUCHUMI

7.0 Utangulizi

Sura hii inaangalia uhusiano uliopo baina ya makosa mbalimbali na vigezo vya kijamii, kiuchumi na utandawazi ambavyo vimekuwa vikipelekea kuongezeka kwa idadi ya uhalifu nchini kwa kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020. Baadhi ya vigezo hivyo ni kama vile idadi ya watu, eneo la ardhi na idadi ya askari. Tafiti mbalimbali zilizofanyika zinaonesha kuwa, kuna uhusiano mkubwa kati ya uhalifu na hali ya maisha ya watu pamoja na mazingira. Matokeo ya tafiti hizo yameliwezesha Jeshi la Polisi kubaini mbinu mbalimbali pamoja na kuweka mikakati madhubuti ya kupambana na kukomesha hali ya uhalifu nchini.

7.1 Uhusiano wa Uhalifu na Masuala ya Kijamii na Kiuchumi

Upo uhusiano wa karibu kati ya makosa yanayotendeka na idadi ya watu nchini,uhusiano huu kwa kawaida ni chanya, hii ina maanisha kuwa, mikoa yenye idadi kubwa ya watu ina idadi kubwa ya makosa tofauti na mikoa yenye watu wachache. Kutokana na matokeo ya Sensa ya Watu na Makazi, 2012 makisio ya idadi ya watu kwa mwaka 2020 ni 57,637,628 na makosa ya jinai yaliyoripotiwa ni 583,245, Dar es Salaam (watu 5,781,557, Makosa 139,835) Mwanza (watu 3,217,328, makosa 50,167), Kilimanjaro (watu 1,790,113 , Makosa 34,161), Morogoro (watu 2,495,462, makosa 31,761) na Mbeya (watu 2,136,614, makosa 24,274), (Jedwali Na. 45).

Kwa upande mwingine, idadi ya askari inapokuwa kubwa inasaidia kuwepo kwa amani na utulivu ambao utawezesha watu kutumia muda wao vizuri katika shughuli za uzalishaji mali na ufanyaji wa biashara ili kuongeza kipato cha mtu mmoja mmoja na jamii kwa ujumla. Hii itasaidia kupunguza kasi ya umaskini na kuleta maendeleo kwa Taifa.

Upo uhusiano kati ya umaskini na ongezeko la uhalifu, umaskini unapoongezeka hupelekea kuongezeka kwa uhalifu hii inatokana na kukosekana kwa kipato na kusababisha kuwepo kwa ongezeko la matukio ya uhalifu kwani watu hutumia njia zisizo halali ili kujipatia kipato.

7.2 Uhusiano wa Makosa ya Jinai na Idadi ya Watu, Eneo la Ardhi na Jeshi la Polisi

7.2.1 Uwiano wa Askari na Idadi ya Watu

Idadi ya watu wanao hudumiwa na askari polisi mmoja inaoneshwa na uwiano wa idadi ya askari na idadi ya watu. Kulingana na matokeo ya Sensa ya Watu na Makazi Tanzania kwa mwaka 2012, makisio ya idadi ya watu kwa mwaka 2020 ni 57,637,628 hivyo askari mmoja anahudumia watu 1,293 (1:1,293). Kulingana na viwango vya kimataifa, askari mmoja anatakiwa kuhudumia si zaidi ya watu 450 (UN - ISCCJ 2011 Report[1]). Hii ina maana kuwa askari polisi wa Tanzania ana mzigo mkubwa ni

[1]UN - United Nations report on International Statistics on Crime and Criminal Justice.

mara tatu ya ule uliopendekezwa kimataifa. Ili kukidhi viwango vya kimataifa, Jeshi la Polisi linahitaji kuajiri angalau mara mbili zaidi ya idadi ya askari waliokuwepo mwaka 2020.

Jedwali Na. 7.1 linaonesha uwiano kati ya idadi ya watu na askari, makosa ya jinai kwa kila mkoa na idadi ya askari kwa kila eneo la kilometa 100 za mraba kimkoa. Mikoa inayoongoza kuwa na uwiano mkubwa wa watu kwa askari ni Simiyu (1:3,465), Tabora (1:2,768), Geita (1:2,457), Songwe (1:2,417), na Kigoma (1:2,342). Mikoa yenye uwiano mdogo ni Kusini Unguja (1:269), Mjini Magharibi (1:287) na, Kaskazini Unguja (1:537).

Jedwali Na. 7.1: Uwiano Kati ya Idadi ya Watu na Askari, Makosa ya Jinai kwa kila Askari na Idadi ya Askari kwa Kila Kilomita 100 za Mraba Kimkoa, Tanzania, Januari - Desemba, 2020

Mkoa	Makosa ya Jinai	Idadi ya Watu	Eneo (kilomita za Mraba)	Watu / Askari	Askari / kilomita za Mraba 100	Makosa ya Jinai / Askari
Arusha	26,767	2,104,074	37,576	1,858	1,132	5
Dar es Salaam	140,285	5,401,814	1,393	7,277	742	522
Dodoma	23,101	2,647,410	41,311	2,378	1,113	6
Geita	18,939	2,434,800	20,054	991	2,457	5
Iringa	11,424	1,149,481	35,503	1,060	1,084	3
Kagera	17,944	3,238,347	25,265	1,422	2,277	6
Katavi	8,371	805,887	45,843	563	1,431	1
Kigoma	12,221	2,800,919	37,040	1,196	2,342	3
Kilimanjaro	30,196	1,951,252	13,250	1,613	1,210	12
Lindi	6,841	1,025,800	66,040	857	1,197	1
Manyara	12,524	1,672,386	44,522	1,024	1,633	2
Mara	12,562	1,873,105	21,760	1,104	1,697	5
Mbeya	22,806	2,204,543	37,719	1,417	1,556	4
Morogoro	27,438	2,730,058	70,624	1,848	1,477	3
Mtwara	10,009	1,478,874	16,710	1,071	1,381	6
Mwanza	49,454	3,826,573	9,467	1,869	2,047	20
Njombe	8,694	837,557	21,347	716	1,170	3
Pwani	14,579	749,580	32,547	1,022	733	3
Rufiji	6,090	576,272		563	1,024	NA
Rukwa	9,616	1,270,049	22,792	836	1,519	4
Ruvuma	11,098	1,655,443	63,669	1,014	1,633	2
Shinyanga	15,031	1,993,589	18,901	1,044	1,910	6
Simiyu	7,338	2,304,228	25,212	665	3,465	3
Singida	13,243	1,705,182	49,340	1,051	1,622	2
Songwe	8,019	1278850	22,631	529	2,417	2
Tabora	16,289	3,081,263	76,150	1,113	2,768	1
Tanga	20,714	2,449,235	26,677	1,462	1,675	5
Tarime - Rorya	12,334	719459	NA	789	912	NA
Vikosi	726	NA	NA	1,961		NA
Tanzania Bara	**574,653**	**55,966,030**	**883,343**	**40,313**	**1,388**	**5**
Kaskazini Unguja	719	232,480	470	433	537	92
Kusini Unguja	871	138,589	854	516	269	60
Mjini Magharibi	5,224	733,914	230	2,557	287	1,112
Kaskazini Pemba	871	294,267	574	408	721	71
Kusini Pemba	907	272,348	332	352	774	106
Tanzania Zanzibar	**8,592**	**1,671,598**	**2,460**	**4,266**	**392**	**173**
Tanzania	**583,245**	**57,637,628**	**885,803**	**44,579**	**1,293**	**5**

7.2.2 Uwiano wa Askari na Ukubwa wa Eneo.

Pamoja na kuhudumia idadi kubwa ya watu, kila askari Polisi bado ana eneo kubwa la mraba la kuhudumia. Jedwali Na. 7.1 linaonesha kuwa Tanzania ina wastani wa askari 5 kwa kila kilomita 100 za mraba za kuhudumia. Hii inamaanisha kuwa, askari mmoja ana eneo la kilomita 19.5 za mraba za kuhudumia. Hata hivyo uwiano huo wa askari kwa eneo hutofautiana kati ya mkoa na mkoa.

Mikoa inayoongoza kuwa na uwiano mdogo wa askari kwa eneo la kilomita 100 za mraba ni Lindi, Katavi na Tabora (1 kwa kila mmoja), Songwe, Ruvuma, Manyara na Singida (2 kwa kila mmoja). Idadi ndogo ya uwiano wa askari inachangiwa na ukweli kuwa baadhi ya kilometa za mraba katika mikoa hii ni mapori, maeneo rasmi ya hifadhi za taifa na mbuga za wanyama. Mikoa yenye idadi kubwa ya uwino wa askari kwa eneo la kilomita 100 za mraba ni Dar es Salaam (522),Mjini Magharibi (173) na Kaskazini Unguja (92)

Hata hivyo, kuna askari hususan katika Makao Makuu ya mikoa na wilaya ambao hawashughuliki na uhalifu moja kwa moja bali hushughulika na kazi maalumu kama vile utawala, utaalamu, ufundi na ulinzi. Hali hii inapunguza idadi ya askari waliopo kushughulikia uhalifu moja kwa moja.

7.2.3 Idadi ya Makosa ya Jinai kwa Askari

Pamoja na idadi ya watu na eneo kwa kilometa za mraba, idadi ya makosa ya jinai yanayotokea katika jamii huchangia uzito wa kazi kwa askari polisi. Jedwali Na. 7.1 linabainisha kuwa askari mmoja anatakiwa kupeleleza wastani wa makosa 13 kwa mwaka. Idadi hii ya makosa hutofautiana baina ya mkoa na mkoa, ambapo Mwanza askari mmoja anatakiwa kupepeleleza makosa 26, Dar- es-Salaam (19), Geita na Kilimanjaro (19 kila moja) na Mbeya (16). Mikoa ya Tanzania Zanzibar ina uwiano mdogo zaidi wa makosa ya kuchunguzwa (2) kwa kila askari.

7.3 Makosa ya Usalama Barabarani

Mwaka 2020, Jeshi la Polisi lilikuwa na idadi ya askari 4,665 wa kikosi cha usalama barabarani ikilinganishwa na idadi ya askari 5,314 kwa mwaka 2019, sawa na upungufu wa askari 649. Takwimu zinaonesha kuwa, katika kipindi hicho kulikuwa na jumla ya makosa makubwa na madogo ya usalama barabarani 2,154,466. Makosa makubwa yalikuwa 1,933 (asilimia 0.1) ya makosa yote na makosa madogo yalikuwa 2,152,533 (asilimia 99.9). Hii ina maana kuwa askari mmoja alitakiwa kushughulikia makosa 462 ya usalama barabarani kwa mwaka 2020.

Jedwali Na.7.2 linatoa takwimu zinazoonesha uwiano wa makosa ya usalama barabarani kwa kila askari wa kikosi cha usalama barabarani. Uwiano huu unatofautiana baina ya mkoa na mkoa, ambapo mikoa yenye uwiano mkubwa ni Rufiji (1:777), Mwanza (1:692), Dar es Salaam (1:684),Pwani (632) na Tanga (1:629) Mikoa yenye uwiano mdogo ni Kusini Unguja (1:49), Mjini Magharibi (1:55).na Kusini Pemba (1:68).

Jedwali Na. 7.2: Uwiano Kati ya Matukio ya Usalama Barabarani na Idadi ya Watu kwa Askari kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari - Desemba, 2020

Mkoa	Matukio ya Usalama Barabarani	Idadi ya Watu	Idadi ya Askari	Watu / Askari	Matukio / Askari
Arusha	141,632	2,104,074	273	7,707	519
Dar es Salaam	506,642	5,401,814	741	7,290	684
Dodoma	96,430	2,647,410	240	11,031	402
Geita	59,919	2,434,800	116	20,990	517
Iringa	65,346	1,149,481	148	7,767	442
Kagera	59,373	3,238,347	144	22,489	412
Katavi	15,300	805,887	54	14,924	283
Kigoma	35,634	2,800,919	79	35,455	451
Kilimanjaro	99,411	1,951,252	159	12,272	625
Lindi	27,950	1,025,800	97	10,575	288
Manyara	26,585	1,672,386	119	14,054	223
Mara	40,024	1,873,105	97	19,310	413
Mbeya	85,522	2,204,543	187	11,789	457
Morogoro	80,967	2,730,058	305	8,951	265
Mtwara	25,986	1,478,874	100	14,789	260
Mwanza	128,092	3,826,573	185	20,684	692
Njombe	52,778	837,557	114	7,347	463
Pwani	138,373	749,580	219	3,423	632
Rufiji	42,742	576,272	55	10,478	777
Rukwa	36,619	1,270,049	90	14,112	407
Ruvuma	50,494	1,655,443	92	17,994	549
Shinyanga	55,461	1,993,589	109	18,290	509
Simiyu	19,155	2,304,228	81	28,447	236
Singida	58,526	1,705,182	135	12,631	434
Songwe	33,451	1,278,850	68	18,807	492
Tabora	46,944	3,081,263	178	17,310	264
Tanga	99,405	2,449,235	158	15,501	629
Tarime – Rorya	10,204	719,459	56	12,847	182
Tanzania Bara	**2,138,965**	**55,966,030**	**4,399**	**12,722**	**486**
Kaskazini Unguja	2401	232,480	35	6,642	69
Kusini Unguja	2193	138,589	45	3,080	49
Mjini Magharibi	7,150	733,914	131	5,602	55
Kaskazini Pemba	1527	294,267	22	13,376	69
Kusini Pemba	2230	272,348	33	8,253	68
Tanzania Zanzibar	**15,501**	**1,671,598**	**266**	**6,284**	**58**
Tanzania	**2,154,466**	**57,637,628**	**4,665**	**12,355**	**462**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

SURA YA NANE

NGUVU KAZI YA JESHI LA POLISI

8.0 Utangulizi

Kufuatana na Sheria ya Jeshi la Polisi na Wasaidizi wa Polisi, Sura 322 kama ilivyorekebishwa mwaka 2002, Tanzania inahitaji askari wenye ujuzi ili kuweza kutoa huduma iliyo bora kwa kutumia nguvu kazi. Sura hii inaangalia mabadiliko ya nguvu kazi katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020.

8.1 Nguvu Kazi ya Jeshi la Polisi, Tanzania

Jeshi la Polisi lina aina mbili za waajiriwa, askari Polisi na wafanyakazi raia. Hadi kufikia mwezi Desemba Jeshi la Polisi ukilinganisha na makisio ya idadi ya watu 57,637,628 kwa mwaka 2020 nchini ambayo inafanya askari mmoja kuhudumia watu 1,293,

Kwa kuzingatia majukumu ya Jeshi la Polisi ni muhimu kulinganisha nguvu kazi iliyopo na mahitaji ili kutoa huduma bora. Idadi ya askari inaweza kupungua kutokana na kustaafu, kuacha kazi, kufukuzwa, kuumwa au kufariki dunia. Mahitaji ya askari yanaweza kuongezeka kutokana na ukuaji wa uchumi, kuongezeka kwa matukio ya uhalifu na ongezeko la watu na makazi. Katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 jumla ya askari 1,194 waliondolewa kwenye ikama ya Jeshi la Polisi kutokana na sababu mbalimbali (Jedwali Na.8.1). Kwa maana hiyo inabidi hatua zichukuliwe kuziba pengo la askari hao.

Jedwali Na. 8.1: Idadi ya Maafisa, Wakaguzi na Askari Walioacha Jeshi kwa Sababu Mbalimbali, Tanzania, Januari – Desemba, 2020

Sababu	Maafisa	Wakaguzi	Askari wa R&F	Jumla
Kustaafu kwa lazima	13	45	782	840
Kustaafu kwa hiyari	2	0	0	2
Kuacha kazi / Kununua mkataba	0	5	11	16
Utoro Jeshini	0	1	62	63
Vifo	9	17	166	192
Kufukuzwa kazi	3	2	75	80
Kumalizika kwa mkataba	0	0	1	1
Kuacha kazi kwa sababu ya ugonjwa	0	0	0	0
Kukoma kuwa na sifa	0	0	0	0
Jumla	**27**	**70**	**1,097**	**1,194**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

Kama ilivyochambuliwa katika Sehemu ya 7.2.1, uwiano wa askari kwa idadi ya watu hapa nchini ni mkubwa kuliko kiwango cha 1:450 kinachopendekezwa kimataifa. Jedwali Na. 8.2 linaonesha uwiano kuanzia kipindi cha mwaka 2011 hadi 2020.

Jedwali Na. 8.2: Nguvu Kazi na Mwelekeo wa Uwiano wa Askari kwa Idadi ya Watu, Tanzania, Januari – Desemba, 2011 - 2020

Mwaka	Kuacha Kazi kwa Kununua/ kumaliza Mkataba*	Kustaafu Kazi kwa Hiari au Lazima	Kuachishwa/Utoro	Vifo	Idadi ya Watu	Uwiano wa Askari kwa Watu
2011	82	272	117	167	44,476,500	1:1,214
2012	33	486	120	112	44,928,923	1:1,081
2013	12	285	158	145	46,158,529	1:1,115
2014	15	440	60	125	47,421,786	1:1,097
2015	53	415	130	126	48,719,617	1:1,071
2016	15	626	181	163	50,144,175	1:1,049
2017	20	620	220	113	51,557,365	1:1100
2019	3	648	186	194	54,199,168	1:1,182
2019	0	884	37	180	55,890,747	1:1,228
2020	12	842	143	192	57,637,628	1:1,293

*Inajumuisha kukoma kuwa na sifa
Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

Upungufu wa askari unachangiwa na mashambulizi yanayofanywa na wahalifu wakati wa kuwakamata au wakati wa doria, Ajali za Barabarani kwa askari kupata ajali wanapokuwa kwenye kazi au madereva kuwagonga askari pindi wanaposimamishwa kwenye vizuizi. Mara nyingine hutokea mapambano kati ya askari na wahalifu wanaokataa kujisalimisha au kutotii amri halali ya kukamatwa. Katika mazingira hayo vifo na majeruhi kwa askari hutokea (Jedwali Na. 8.3).

Jedwali Na. 8.3: Idadi ya Askari Waliojeruhiwa na Waliokufa Wakiwa Kazini kwa Mikoa ya Kipolisi, Tanzania, Januari – Desemba, 2019 na 2020

	Askari Waliojeruhiwa		Askari Waliokufa	
Mkoa	**2019**	**2020**	**2019**	**2020**
Arusha	0	0	0	1
Dar-es-Salaam	0	6	0	0
Dodoma	0	3	0	0
Geita	0	4	0	0
Kigoma	4	3	0	0
Kilimanjaro	0	8	0	1
Kusini Unguja	0	1	0	0
Lindi	0	10	0	1
Kusini Pemba	0	3	0	0
Kaskazini Pemba	0	2	0	0
Manyara	0	2	0	0
Mara	0	1	0	0
Mbeya	1	0	0	0
Morogoro	0	1	0	3
Mtwara	0	3	0	2
Mwanza	3	2	0	0
Njombe	0	9	0	4
Pwani	1	5	0	0
Rufiji	0	1	0	0
Rukwa	0	1	0	0
Ruvuma	0	1	0	0
Shinyanga	0	8	0	0
Songwe	0	10	0	1
Tabora	1	0	0	0
Tanga	0	1	0	0
Tarime/Rorya	8	4	0	0
Jumla	**18**	**89**	**0**	**13**

Chanzo: Jeshi la Polisi Tanzania

Angalizo: mikoa ambayo haipo kwenye jedwali haikuwa na Askari waliojeruhiwa au kufariki kwa miaka ya 2019 hadi 2020

SURA YA TISA

MKAKATI WA KUKABILIANA NA UHALIFU

9.0 Utangulizi

Mkakati wa kudhibiti na kukabiliana na uhalifu nchini unatokana na uchambuzi wa kina wa makosa ya jinai na usalama barabarani yaliyo ripotiwa. Sura hii inaonesha aina ya makosa, vyanzo na changamoto za hali ya uhalifu nchini pamoja na mikakati ya kukabiliana na hali ya uhalifu kwa mwaka 2020. Takwimu hizi ni muhimu katika kuandaa mipango ya kudhibiti na namna ya kupambana na uhalifu, kwa kuainisha na kuanzisha mikakati mipya, kuboresha mikakati iliyopo pamoja na kupata rasilimali za kutosha kutoka kwa wadau mbalimbali kwa ajili ya kutokomeza uhalifu na kupunguza ajali za barabarani nchini.

Takwimu ambazo zimekuwa zikiripotiwa zimetumika kuelezea mikakati mbambali dhidi ya makosa yafuatayo:

i. Makosa dhidi ya binadamu;
ii. Makosa ya kuwania mali;
iii. Makosa dhidi ya maadili ya jamii;
iv. Matukio ya usalama barabarani;
v. Makosa ya uhalifu wa kifedha; na
vi. Makosa kwa njia ya mtandao.

Mikakati ya kudhibiti na kupambana na makosa mbalimbali imeelezwa kwa muhtasari kwenye majedwali yafuatayo:

9.1 Makosa Dhidi ya Binadamu

Jedwali Na. 9.1: Mikakati Inayotumika Kudhibiti na Kupambana na Makosa Dhidi ya Binadamu, Tanzania, 2020

Makosa Dhidi ya Binadamu			
Kosa	**Idadi ya Makosa (Januari - Desemba, 2020)**	**Chanzo**	**Mikakati**
1. Mauaji	2,225	i. Imani za kishirikina. ii. Visasi. iii. Tamaa ya kupata mali kinyume cha sheria. iv. Ulevi wa kupindukia. v. Wivu wa mapenzi/ugoni. vi. Migogoro ya ardhi/mali.	i. Kuhamasisha jamii kuachana na vitendo vya kushiriki kwenye mauaji ya wazee, albino au mtu yeyote anayekabiliwa na tuhuma zinazohusiana na masuala ya jinai. ii. Kutoa elimu kwa umma kupitia njia mbalimbali ili jamii ibadilike na kuacha kujichukulia sheria mkononi. iii. Kuendelea kuimarisha kikosi maalumu cha kupambana na matukio ya mauaji. iv. Kuhamasisha jamii ili ijihusishe na shughuli zilizo halali katika kujipatia kipato. v. Jeshi la Polisi kuendelea kushirikiana na wadau mbalimbali katika kutafuta ufumbuzi wa migogoro ya Ardhi. vi. Kushirikisha Taasisi za kidini katika kuhamasisha jamii ili kuachana na imani potofu.
2. Kubaka	7,263	i. Utandawazi ii. Imani za kishirikina iii. Tamaa za kimwili iv. Kukosa maadili ya kidini na kijamii.	i. Kuendelea kuielimisha jamii kwa kushirikiana na wadau mbalimbali katika usimamizi wa sheria ipasavyo (Sheria ya Makosa ya Kimtandao ya Mwaka 2019). ii. Kuelimisha jamii kuzingatia na kufuata maadili ya Kitanzania. iii. Kushirikisha Taasisi nyingine zikiwemo za kidini katika kuhamasisha jamii ili kuachana na imani potofu za kishirikina. iv. Kushirikiana na wadau wengine ikiwemo Idara ya Uhamiaji katika kudhibiti biashara haramu ya kusafirisha binadamu.
3. Kunajisi	52		
4. Kulawiti	1,205		
5. Kutupa Watoto	153	i. Matatizo ya kiuchumi. ii. Ugonjwa wa akili. iii. Hofu ya kutengwa ama kutelekezwa na familia.	
6. Wizi wa Watoto	84	i. Ugumba. ii. Imani ya kishirikina.	
7. Usafirishaji haramu wa Binadamu	19	Tamaa ya kujipatia kipato kikubwa.	

9.2 Makosa ya Kuwania Mali

Jedwali Na. 9.2: Mikakati Inayotumika Kudhibiti na Kupambana na Makosa ya Kuwania Mali, Tanzania, 2020

<table>
<tr><th colspan="4">Makosa ya Kuwania Mali</th></tr>
<tr><th>Kosa</th><th>Idadi ya Makosa (Januari - Desemba, 2020)</th><th>Chanzo</th><th>Mikakati</th></tr>
<tr><td>1. Unyang’anyi wa Kutumia Silaha</td><td>297</td><td rowspan="8">i. Hali duni ya kiuchumi.
ii. Kukosa maadili.
iii. Ukuaji wa miji.
iv. Utandawazi.
v. Tofauti kubwa ya hali ya maisha kati ya walionacho na wasionacho.
vi. Ukosefu wa ajira kwa vijana.
vii. Tamaa ya kumiliki mali.</td><td rowspan="8">i. Kuhamasisha jamii hasa vijana kushiriki katika shughuli halali za ujasiriamali/uchumi ili kujipatia kipato.
ii. Kuzishawishi taasisi za fedha ili ziweze kupunguza urasimu wa upatikanaji wa mikopo na kupunguza riba kubwa zinazotozwa katika mikopo hiyo.
iii. Kuwepo na mipango endelevu ya utoaji elimu kwa umma hasa elimu ya ujasiriamali.
iv. Kuhamasisha jamii ijenge utamaduni na utaratibu wa kutoa taarifa kwa wakati kwenye vyombo vya dola wanapobaini viashiria vya uhalifu.</td></tr>
<tr><td>2. Unyang’anyi wa Kutumia Nguvu</td><td>1,482</td></tr>
<tr><td>3. Uvunjaji</td><td>12,486</td></tr>
<tr><td>4. Wizi</td><td>87</td></tr>
<tr><td>5. Wizi wa Pikipiki</td><td>4,823</td></tr>
<tr><td>6. Wizi wa Magari</td><td>175</td></tr>
<tr><td>7. Wizi wa Mifugo</td><td>3,707</td></tr>
<tr><td>8. Kuchoma Nyumba Moto</td><td>982</td></tr>
</table>

9.3 Makosa Dhidi ya Maadili ya Jamii

Jedwali Na. 9.3: Mikakati Inayotumika Kudhibiti na Kupambana na Makosa Dhidi ya Maadili ya Jamii, Tanzania, 2020.

<table>
<tr><th colspan="4">Makosa Dhidi ya Maadili</th></tr>
<tr><th>Kosa</th><th>Idadi ya Makosa (Januari - Desemba 2020)</th><th>Chanzo</th><th>Mikakati</th></tr>
<tr><td>1. Kupatikana na Silaha</td><td>169</td><td rowspan="8">i. Hali duni ya kiuchumi
ii. Ujangili
iii. Tamaa ya kujipatia mali.
iv. Migogoro ya kisiasa katika baadhi ya nchi za jirani.
v. Tamaa za kujipatia kipato kwa njia isiyo halali.
vi. Kukosa maadili
vii. Sababu za kimazingira na makundi mabaya.
viii. Upungufu wa ajira
ix. Tamaa (kipato na mali)</td><td rowspan="8">i. Kuendelea kushirikiana na jamii kutumia falsafa ya polisi jamii ili kushirikiana katika mapambano dhidi ya wahalifu.
ii. Kushirikiana na wadau mbalimbali kwa kufanya ukaguzi wa mara kwa mara wa mipaka ili kubaini wageni wanaoingia na kutoka nchini.
iii. Kushirikiana na nchi jirani kufanya operesheni ya pamoja na misako ya wahalifu ndani na nje ya nchi
iv. Kuelimisha jamii na wadau wengine juu ya athari za dawa za kulevya
v. Kuwahamasisha vijana kushiriki katika shughuli za kijamii na kiutamaduni
vi. Kuendeleza operesheni na misako ya kuwakamata wanaojihusisha na uuzaji au utumiaji wa dawa za kulevya.
vii. Kushirikisha wazazi na walezi katika ngazi ya familia, shule na vyuo kwa kutoa elimu na mafunzo ya maadili na ya uraia.
viii. Kutoa elimu kwa jamii kuhusu madhara yatokanayo na uharibifu wa mazingira ili kutunza na kuhifadhi rasilimali za nchi yetu
ix. Kuendelea kuwapatia mafunzo askari wanaopita katika vyuo vya polisi juu ya mapambano dhidi ya dawa za kulevya
x. Kuelimisha jamii kuhusu madhara yatokanayo na rushwa.
xi. Hatua za kisheria kuchukuliwa kwa wale watakaokamatwa kwa kujihusisha na vitendo vya rushwa</td></tr>
<tr><td>2. Kupatikana na Dawa za kulevya za viwandani</td><td>429</td></tr>
<tr><td>3. Kupatikana na Bhangi</td><td>5,903</td></tr>
<tr><td>4. Kupatikana na Mirungi</td><td>1,031</td></tr>
<tr><td>5. Kupatikana na Nyara za Serikali</td><td>728</td></tr>
<tr><td>6. Kupatikana na Pombe Haramu ya Moshi</td><td>4,602</td></tr>
<tr><td>7. Wahamiaji Haramu</td><td>862</td></tr>
<tr><td>8. Rushwa</td><td>3</td></tr>
</table>

9.4 Makosa ya Uhalifu wa Kifedha

Jedwali Na. 9.4: Mikakati Inayotumika Kudhibiti na Kupambana na Makosa ya Utakatishaji Fedha, Tanzania, 2020

<table>
<tr><th colspan="4">Makosa ya Uhalifu wa Kifedha</th></tr>
<tr><th>Kosa</th><th>Idadi ya Makosa (Januari - Desemba, 2020)</th><th>Chanzo</th><th>Mikakati</th></tr>
<tr><td>1. Kupatikana na Noti Bandia.</td><td>78</td><td rowspan="7">i. Hali duni ya kiuchumi
ii. Kukosa maadili
iii. Ukuaji wa miji
iv. Utandawazi
v. Umaskini
vi. Tofauti kubwa ya hali ya maisha kati ya walionacho na wasionacho
vii. Ukosefu wa ajira kwa vijana
viii. Tamaa ya mali</td><td rowspan="7">i. Kuhamasisha jamii hasa vijana kushiriki katika shughuli za ujasiriamali
ii. Kuzishawishi taasisi za fedha kupunguza urasimu wa upatikanaji wa mikopo na kupunguza riba kubwa zinazotozwa kwa mikopo hiyo
iii. Kuwepo na mipango ya utoaji elimu kwa jamii hasa ya elimu ya ujasiriamali
iv. Kushirikiana na taasisi mbalimbali katika kusimamia maadili ya jamii
v. Kuendelea kutoa elimu kwa wafanyakazi kufuata maadili ya kazi, kanuni, taratibu na sheria kwa kuzingatia viapo vyao</td></tr>
<tr><td>2. Kughushi.</td><td>744</td></tr>
<tr><td>3. Wizi katika Mabenki.</td><td>0</td></tr>
<tr><td>4. Wizi katika Serikali Kuu</td><td>23</td></tr>
<tr><td>5. Wizi katika Serikali za Mitaa</td><td>6</td></tr>
<tr><td>6. Wizi katika Vyama vya Ushirika</td><td>4</td></tr>
<tr><td>7. Wizi katika Mashirika ya Umma.</td><td>50</td></tr>
</table>

9.5 Makosa kwa Njia ya Mtandao

Jedwali Na. 9.5: Mikakati Inayotumika Kudhibiti na Kupambana na Makosa kwa Njia ya Mtandao, Tanzania, 2020

Makosa ya Mtandao			
Kosa	**Idadi ya Makosa (Januari - Desemba, 2020)**	**Chanzo**	**Mikakati**
1. Wizi katika ATM	53	i. Hali duni ya kiuchumi. ii. Kukosa maadili. iii. Ukuaji wa miji iv. Tamaa ya kujipatia mali. v. Utandawazi. vi. Tofauti kubwa ya hali ya maisha kati ya walionacho na wasionacho. vii. Ukosefu wa ajira kwa vijana. viii. Maendeleo ya Sayansi na Teknolojia.	i. Kuhamasisha vijana kushiriki katika ujasiriamali. ii. Kuzishawishi taasisi za fedha kupunguza urasimu wa upatikanaji wa mikopo na kupunguza riba kubwa zinazotozwa kwa mikopo hiyo. iii. Kuwepo na mipango ya utoaji elimu kwa umma hasa elimu ya ujasiriamali. iv. Kushirikiana na taasisi mbalimbali katika kusimamia maadili ya jamii. v. Kuelimisha watumiaji wa mitandao juu ya usiri wa nywila (neno la siri) zao na umuhimu wa kutomwamini mtu kuhusu nywila zao. vi. Kuendelea kutoa elimu ya sheria ya Makosa ya Mtandao ya Mwaka, 2019 vii. Kufanya doria za mtandaoni
2. Wizi kupitia huduma za fedha, kupitia simu za mkononi (Mpesa, Tigo pesa na Airtel money n.k)	2,963		
3 Makosa ya jinai yanayohusisha matumizi mabaya ya mtandao (matusi, unyanganyi wa kutumia silaha, mauaji, kutakatisha fedha, mwizi akiwa mtumishi, kubaka, uchochezi, utapeli, vitisho, ujangili na matumizi mabaya ya mtandao)	1,834		

9.6 Matukio ya Ajali za Barabarani

Jedwali Na. 9.6: Mikakati Inayotumika Kudhibiti na Kupambana na Makosa ya Ajali za Barabarani, Tanzania, 2020

Matukio ya Ajali za Barabarani			
Kosa	**Idadi ya Makosa (Januari - Desemba, 2020)**	**Chanzo**	**Mikakati**
1. Ajali za barabarani	1,933	i. Ukosefu wa elimu kwa baadhi ya watumiaji wa vyombo vya moto. ii. Kutofuata sheria za barabarani kama vile kuendesha kwa mwendo kasi iii. Kutofuata matumizi sahihi ya alama za barabarani kwa watumiaji wa barabara iv. Uchakavu wa vyombo vya usafiri v. Ubovu wa miundombinu. vi. Ulevi. vii. Uzembe.	i. Kuongeza idadi ya askari wa kikosi cha usalama barabarani. ii. Kudhibiti mwendo kasi kwa kuweka vituo vya ukaguzi wa ratiba za magari ya abiria. iii. Kuimarisha doria na ukaguzi katika barabara kuu. iv. Kutoa adhabu stahiki na rekebishi kwa wakosaji. v. Kusimamia utaratibu wa kuondoa pointi za sifa za udereva kwa kila kosa na hatimaye kumfutia leseni dereva. vi. Kuendelea kutoa elimu ya usalama barabarani kupitia vipindi vya redio na televisheni, pamoja na kuelimisha wakosaji inapobidi kwa kutumia vipeperushi. vii. Kushirikiana na wadau mbalimbali katika kuhakikisha kuwa wamiliki wa vyombo vya usafiri wanaajiri watu wenye ujuzi na sifa za kuwa madereva ili kuweza kupunguza ajali zinazoweza kuepukika na zinazosababisha uharibifu wa vyombo, vifo na majeruhi. viii. Ukaguzi wa mara kwa mara wa vyombo vya usafiri.
2. Ajali zilizosababisha vifo	1,031		
3. Ajali zilizosababisha majeruhi	646		
4. Ajali za kawaida	256		
5. Watu waliokufa	1,384		
6. Watu waliojeruhiwa	2,362		

SURA YA KUMI

MATUKIO YALIYOVUTA HISIA KWA JAMII

10.0 Utangulizi

Sura hii inaelezea matukio ya uhalifu yaliyovuta hisia katika jamii. Matukio haya ni yale ambayo kutokea kwake husababisha mshtuko kwa jamii na kwamba si kawaida jambo hilo kutokea.

10.1 Matukio ya Kushtua Yaliyotokea Januari - Desemba, 2019

Yafuatayo ni baadhi ya matukio ya kushtua ambayo yalivuta hisia kwa jamii katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2019 kama yalivyoripotiwa kutoka sehemu mbalimbali nchini.

1. KILIMANJARO

MAUAJI

Mnamo tarehe 01.02.2020 Majira ya saa 20:00 huko Majengo eneo la Uwanja wa mpira wa miguu Kata ya Majengo Tarafa ya Moshi Mashariki (W) Moshi. Jumla ya watu ishirini (20) kati yao watoto 5 wanawake 14 na mwanaume mmoja walifariki kwa kukanyagwa na wenzao wakati wanakimbilia kukanyaga mafuta ya upako yaliyokuwa yamewekwa getini na Askofu Boniphace Mwamposa na wenzake. Awali, Askofu Boniphace Mwamposa aliomba kibali cha kufanya mkutano wa injili kuanzia tarehe 30.01.2020 mpaka tarehe 01.02.2020 muda kuanzia saa 06:00 asubuhi mpaka saa 18:00. Tarehe 01.02.2020 ilikuwa ni siku ya mwisho ambapo askofu alipitiliza muda na ilipofika majira ya saa 19:30hrs ndipo alipowaambia waumini wake wapite kwenye mafuta yaliyokuwa yamemwagwa kwenye turubai getini ndipo yalipotokea maafa. Askofu Boniphace s/o Mwamposa alitoroka baada ya tukio hilo na alikamatwa baadae.

2. NJOMBE.

AJALI YA GARI KUGONGA MAGARI MAWILI NA KUSABABISHA VIFO NA MAJERUHI

Mnamo tarehe 03.02.2020 majira ya 06:10 asubuhi huko barabara ya Njombe/ Songea eneo la Mlima wa NBC/Polisi Njombe Kata ya Njombe Mjini (W) Njombe, gari lenye namba T 349 CXB aina ya Yutong bus mali ya kampuni ya Sharon ya Arusha lililigonga gari namba PT 3734 aina ya Toyota Landcruiser lililokuwa linawapeleka askari kazini na kusababisha vifo kwa askari watatu na majeruhi 8. Chanzo ni uzembe wa dereva wa basi kujaribu kulipita gari lingine bila kuchukua tahadhari.

3. LINDI

TAARIFA YA MAFURIKO

Mnamo tarehe 26.01.2020 majira 01:00 usiku katika kata ya Njinjo Wilaya ya Kilwa, kulitokea mafuriko makubwa yaliyosababisha maafa baada ya mto Matandu kujaa maji yaliyosababishwa na kunyesha kwa mvua kubwa. Aidha, mafuriko hayo yameathiri nyumba za makazi ya watu zaidi ya 1,000, mashamba na mifugo. Katika tukio hilo Kamati ya maafa wilaya ya Kilwa na kikosi cha CRT Kilwa walifika katika kijiji hicho cha Njinjo na kusaidiana na waokoaji wa kijiji kuokoa watu waliokuwa wamezingirwa na maji katika vijiji vyao wakiwa na boti moja na kufanikiwa kuokoa watu zaidi ya 400 wengi wao wakiwa ni watoto na wazee na kuhifadhiwa katika shule ya msingi Kipindimbi.

4. MOROGORO

KUFANYA KITENDO KINACHOUMIZA HISIA ZA WAUMINI WA DINI YA KIISLAMU

Mnamo tarehe 06.02.2020 majira ya 14:50 huko eneo la Uhindini, Kata ya Kasiki, Tarafa ya Kilosa Mjini, Wilaya ya Kilosa, mtu mmoja mwanaume, alichana na kuchoma moto kitabu cha dini ya kiislamu kiitwacho ‘’Juzzu Amma’’ kitendo ambacho kiliibua hisia kali kwa kuwakasirisha waumini wa dini ya kiislamu. Mtuhumiwa alikamatwa kwa hatua za kisheria.

5. RUFIJI

KUCHOMA NYUMBA MOTO NA KUSABABISHA VIFO

Mnamo tarehe 08.02.2020 majira kati ya 02:30 - 03:00 usiku huko katika Kitongoji cha Uponda chini Kijiji cha Uponda kata ya Mjawa, Tarafa ya Kibiti (W) Kibiti, mwanamme mmoja alichoma nyumba ya mpenzi /hawara yake na kusababisha vifo vya watu sita. Eneo la tukio kumekutwa ndoo ya Lita 10 ikiwa na masalia ya mafuta ya petrol kiasi cha lita moja ambayo yanasadikiwa/inaaminika kutumika kufanya uhalifu huo. Mbinu iliyotumika ni kufunga milango ya nyumba kwa nje, kumwanga petrol kisha kuchoma moto. Chanzo ni wivu wa kimapenzi.

6. TEMEKE

WIZI

Mnamo tarehe 07.02.20 majira ya saa 17.30 huko maeneo ya Chang'ombe karibu na kituo cha kuwekea mafuta cha Camel oil lilionekana gari namba T.728 BAN aina ya Nissani mali ya kampuni ya ulinzi ya G4S ikiwa imetelekezwa na ndani ya gari zilikuwamo silaha mbili, moja aina ya pump action shotgun yenye no TZCAR 92504 na nyingine pistol iliyofungiwa ndani ya gari. Awali, gari hiyo ilikuwa na dereva na walinzi wawili ambao walikuwa wanasindikiza pesa kiasi cha Tshs 1,300,000,000/= na USD 500,000/= mali ya bank ya NBC kutoka tawi la Samora kwenda Posta Makao Makuu ya NBC Bank na kisha kutokomea kusikojulikana. Watuhumiwa wote walifanikiwa kukamatwa wakiwa na fedha pamoja na mali ambazo tayari walishazinunua kutokana na fedha walizoziiba.

7. TANGA

AJALI YA MABEHEWA YA TRENI KUGONGANA NA KIBERENGE NA KUSABABISHA VIFO VYA WATU 5 NA MAJERUHI 1.

Mnamo tarehe 19.03.2020 Treni ya mizigo iliyokuwa inatoka Tanga kuelekea Ruvu Mkoani Pwani, ilipata ajali huko maeneo ya kitongoji cha Mgongola "B" kijiji cha Kwadoya kata ya Kwamgwe tarafa ya Mkumburu (W) Handeni ambapo mabehewa matano yaliacha njia na kupinduka. Mnamo tarehe 22/03/2020, Shirika la Reli Tanzania (TRC) waliamua kufanya kazi ya kushusha mzigo wa cement toka kwenye mabehewa yaliyokuwa yamepinduka tarehe 19.03.2020 kuyaweka kwenye mabehewa mazima kwa ajili ya mzigo huo kusafirishwa kwenda Ruvu baada ya kumaliza kuyaweka relini mabehewa hayo yalianza kutembea/kukimbia yenyewe bila ya engine na yalipofika kitongoji cha Mgongola "A" kijiji cha Kwadoya kata ya Kwamgwe tarafa ya Mkumburu (W) Handeni yalikuta Kiberenge kilichokuwa na wafanyakazi sita. Kiberenge hicho kiligongwa na mabehewa matatu na kusababisha vifo vya wafanyakazi watano na majeruhi mmoja.

8. SHINYANGA

KUPATIKANA NA NYARA ZA SERIKALI.

Mnamo tarehe 03.05.2020 majira ya 23:45 huko mtaa wa Lubaga, kata ya Lubaga Mmanispaa ya Shinyanga Jeshi la Polisi mkoa wa Shiyanga likishirikiana na Maafisa wa wanyamapori mkoa wa Shinyanga walifanya upekuzi kwenye makazi ya Mh.Suleiman Masoud Suleiman, Mbunge wa Kishapu na kufanikiwa kukamata kg 35 za nyama ya swala ikiwa kwenye jokofu jikoni na kwenye 'frizer' iliyokuwa kwenye ukumbi wa mazoezi, nyama nyingine ilipatikana kwenye gari T760 DSD NISSAN hardbody iliyokuwa imeegeshwa ndani ya uzio wa nyumba hiyo na pia zilipatikana silaha

mbalimbali 15 na risasi 536 ambazo utunzaji wake ulikuwa ni hatarishi kwani zilitunzwa kwenye kabati la nguo na nyingine zikiwa hazina kibali cha kumiliki.

9. KIGOMA

AJALI YA BOTI KUZAMA NDANI YA ZIWA NA KUSABABISHA VIFO VYA WATU 9.

Mnamo tarehe 25.06.2020 majira ya 07:30 asubuhi huko maeneo ya Rasini katika Ziwa Tanganyika kijiji cha Sibwesa kata ya Kalya tarafa ya Buhingu wilaya ya Uvinza mkoa wa Kigoma, boti linalojulikana kwa jina la MV Nzeimana, ikiwa safarini kuelekea Ikola mkoa wa Katavi ikiwa na abiria wapatao 60 ilipata ajali ya kuzama Ziwani. Watu 9 walifariki kati yao wanawake 7 na wanaume 2. Watu 51 waliokolewa wakiwa hai.

10. IRINGA

AJALI YA GARI KUPINDUKA NA KUSABABISHA VIFO VYA WATU 9 NA MAJERUHI 12.

Tarehe 27.06.2020 majira ya 14:30 huko katika barabara kuu ya Iringa - Morogoro maeneo ya Mlima Kitonga kata ya Ilula na tarafa ya Mazombe wilaya ya Kilolo na mkoa Iringa, Gari no. T326 CSX aina ya Yutong bus linalofanya safari za Iringa – Dar Es Salaam likiwa linatokea Iringa kuelekea Dar Es Salaam liliacha barabara na kupinduka kisha kusababisha vifo vya abiria 9 na majeruhi 12. Chanzo cha ajali ni mwendokasi wa basi.

11. KINONDONI

AJALI YA MOTO.

Mnamo tarehe 17.07.2020 majira ya 15:30, Shule ya Kinondoni Muslim iliyopo mtaa wa Kinondoni Shamba, iliwaka moto na kuteketeza jumla ya vyumba 19 vya madarasa na mabweni 3 sambamba na baadhi ya magodoro na masanduku ya wanafunzi.

12. TABORA

MAUAJI.

Mnamo tarehe 06.09.2020 majira ya saa 17:30 huko katika Kitongoji cha Wachawaseme tarafa ya Igagala wilaya ya Kaliua waliuawa watu 8 na miili yao kuchomwa moto na kuteketea. Watuhumiwa 6 wamekamatwa.

13. TEMEKE

KUSAFIRISHA DAWA ZA KULEVYA AINA YA HEROINE.

Mnamo tarehe 08.09.2020 majira ya saa 20:20 hivi huko maeneo ya Temeke Vertenary, walikamatwa watuhumiwa 4 wakiwa na dawa za kulevya aina ya Heroine zenye uzito wa kilogramu 51 pamoja na pesa taslimu Tsh 58, 000,000. Watuhumiwa wote wamafikishwa mahakamani.

14. KAGERA

AJALI YA BWENI KUUNGUA MOTO NA KUSABABISHA VIFO VYA WANAFUNZI 10 NA MAJERUHI 7.

Mnamo tarehe 13.09.2020 majira ya 23:45 huko katika Shule ya Msingi Byamungu English Medium, Bweni moja la wanafunzi wa kiume lenye wanafunzi 74 wa madarasa kuanzia la kwanza hadi la sita liliungua moto na kusababisha vifo vya wanafunzi 10 na majeruhi 7. Chanzo cha ajali hiyo ni hitilafu ya mfumo wa nishati ya umeme jua.

15. KASKAZINI PEMBA

SHAMBULIO LA KUDHURU MWILI.

Mnamo tarehe 22.09.2020 Majira ya saa 05.10 alfajiri huko katika Kata ya Kangagani Wilaya ya Wete mfuasi wa Chama cha ACT WAZALENDO aliingia katika Msikiti wa Kangagani na panga na kuwajeruhi watu wawili akiwemo Katibu wa Chama Cha Mapinduzi (CCM) wa kata ya Kangagani. Chanzo cha tukio ni muhemuko wa kisiasa. Mtuhumiwa alikamatwa na kufikishwa mahakamani.

SURA YA KUMI NA MOJA

HITIMISHO NA MAPENDEKEZO

11.0 Utangulizi

Baada ya kuangalia hali halisi ya uhalifu nchini kwa kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 mapendekezo yametolewa ili kuliwezesha Jeshi la Polisi kufanya kazi zake kwa ufanisi zaidi katika kufikia malengo ya kulinda amani, raia na mali zao pamoja na kutoa huduma bora kwa wananchi. Hii itasaidia kujenga mazingira salama kwa wananchi, taasisi na wawekezaji katika uzalishaji mali, shughuli za kijamii na ujenzi wa taifa kwa ujumla.

11.1 Hitimisho

Taarifa hii imeangalia hali ya uhalifu katika kipindi cha Januari hadi Desemba, 2020 na kulinganisha na miaka mitano iliyopita. Jeshi limeendelea kutekeleza majukumu yake kwa kushirikiana na wadau wa ndani na nje pamoja na jamii kwa ujumla katika kupambana na uhalifu nchini. Katika kipindi cha kuanzia Januari hadi Desemba, 2020, uhalifu kwa Makosa Makubwa ya jinai ulipungua kwa asilimia 2.5 ikilinganishwa na kipindi kama hicho kwa mwaka 2019. Kwa upande wa usalama barabarani, matukio makubwa yalipungua kwa asilimia 26.7 ikilinganishwa na kipindi kama hicho kwa mwaka 2019. Katika kutekeleza majukumu yake, Jeshi la Polisi limepata mafanikio pamoja na changamoto mbalimbali zilizojitokeza. Jeshi la Polisi litaendelea kutekeleza wajibu wake kwa uwazi kwa kuzingatia sheria, kanuni na uwajibikaji. Hivyo basi, Jeshi la Polisi litaendelea kuhamasisha na kushirikisha taasisi mbalimbali, wadau na jamii kwa ujumla katika kutatua changamoto zitakazojitokeza. Ni matarajio kuwa Serikali itaendelea kulisaidia Jeshi la Polisi katika kutatua changamoto mbalimbali zilizopo ili kuongeza ufanisi katika kupambana na uhalifu nchini.

11.2 Mapendekezo

Ili kukabiliana na changamoto zilizopo katika kupambana na uhalifu, Jeshi la Polisi linatoa mapendekezo yafuatayo kwa Serikali na wadau:

i. Askari Polisi wajengewe uwezo na mbinu za kisasa zinazoendana na mabadiliko ya sayansi na teknolojia hususan mbinu za uhalifu/wahalifu.
ii. Ikama iboreshwe na iendane na wakati na mazingira ya kazi ili kukidhi mahitaji yanayoongezeka na changamoto zake.

iii. Kitengo cha Takwimu cha Jeshi la Polisi kiimarishwe na kujengewa uwezo na vitendea kazi kwa ajili ya ufuatiliaji katika mikoa na wilaya pamoja na kufanya tafiti maalum zinazohusiana na aina mbalimbali za uhalifu na wahalifu.

iv. Kuongezewa vitendea kazi hususan magari, pikipiki na vifaa vya kisasa vya upelelezi kwa Jeshi la Polisi nchini

v. Bajeti ya Jeshi la Polisi iongezwe ili iweze kukidhi mahitaji ambayo yatawezesha utendaji makini na huduma bora kwa wananchi katika kufanikisha dhana ya usalama na ulinzi shirikishi ili kujenga uchumi imara wa Viwanda kwa maendeleo ya nchi na watu wake.

vi. Kuendelea kutoa elimu ya uraia na uzalendo kwa wananchi ili waweze kutii sheria bila ya shuruti.

vii. Jeshi la Polisi liendelea kushirikiana na wadau mbalimbali katika ujenzi wa nyumba za makazi ya askari na vituo vya Polisi.

Kiambatisho Na. 1

Bajeti (TZS) ya Jeshi la Polisi Tanzania, 2015 - 2021 .

Ainaya Matumizi	2015 /16	2016 /17	2017 /18	2018 /19	2019/20	2020/221
Mengineyo	171,318,024,000	187,429,446,000	254,194,348,000	256,194,348,000	249,043,548,000	244,089,548,000
Maendeleo	5,010,968,000	5,370,041,105	5,253,623,000	3,749,851,000	2,792,924,679	2,034,050,000
Mishahara/PE	284,314,668,000	342,411,819,000	339,018,249,000	336,694,269,00	352,445,632,000	318,407,712,000